

erasmus+

Program Operacyjny
Wiedza Edukacja Rozwój

Europejski Korpus Solidarności

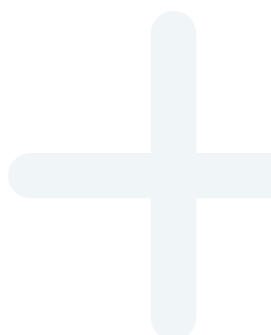
RAPORT 2019

Erasmus+

Program Operacyjny
Wiedza Edukacja Rozwój
Europejski Korpus Solidarności

RAPORT 2019

Raport powstał we współpracy z zespołami programów sektorowych Erasmus+: Szkolnictwo wyższe, Edukacja szkolna, Kształcenie i szkolenia zawodowe, Edukacja dorosłych, Młodzież, a także zespołami Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Europejskiego Korpusu Solidarności, eTwinning, Europass, Eurodesk, SALTO EECA, EPALE, ECVET, WorldSkills, Eurydice, Youth Wiki, Promocji i Komunikacji, Badań i Analiz oraz Wydawnictwa FRSE.

Redaktor prowadząca: Karolina Kwiatosz
Współpraca redakcyjna: Krzysztof Szwałek
Projekt i opracowanie graficzne: Mariusz Skarbek
Korekta: Monika Buraczyńska, Maryla Błońska
Druk: TOP DRUK Łomża

Wydawca: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
Narodowa Agencja Programu Erasmus+
Al. Jerozolimskie 142a
02-305 Warszawa
www.frse.org.pl
www.erasmusplus.org.pl

© Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa 2020

ISBN 978-83-66515-17-8
doi: 10.47050/66515178

W publikacji wykorzystano fotografie dostarczone przez uczestników konkursu EDUinspiracje oraz Centrum Współpracy SALTO EECA. Materiały wykorzystano za zgodą ich autorów.

Publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczoną w niej zawartość merytoryczną.

Publikacja bezpłatna

Cytowanie: *Erasmus+, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Europejski Korpus Solidarności – raport 2019 (2020)*. Warszawa: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji. doi: 10.47050/66515178

Czasopisma i portale Wydawnictwa FRSE:

języki:obce
w szkole

europa
EUROPEJSKI
KORPUS SOLIDARNOŚCI

eurodesk
Polska

**EUROPEJSKI
PORTAL MŁODZIEŻOWY**

Więcej publikacji Wydawnictwa FRSE: www.czytelnia.frse.org.pl

Spis treści

Wprowadzenie	4
Erasmus+ Oferta	
Na miarę wyzwań	10
Erasmus+ Trendy 2019	
Szkolnictwo wyższe	26
Edukacja szkolna	34
Kształcenie i szkolenia zawodowe	42
Edukacja dorosłych	50
Młodzież	58
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	66
Europejski Korpus Solidarności	74
Programy wspomagające	
eTwinning	82
Eurodesk	88
SALTO EECA	92
Europass	96
EPALE	100
ECVET	104
Eurydice, Youth Wiki	108
Działania wspierające	
Promocja, komunikacja i upowszechnianie rezultatów projektów	114
Konkursy i zawody	120
Badania i analizy	128
Mediateka 2019	132

Szanowni Państwo,

raport Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji to podsumowanie najważniejszych unijnych programów edukacyjnych: Erasmus+, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz Europejskiego Korpusu Solidarności. Przedsięwzięcia te odgrywają ważną rolę w budowaniu nowoczesnego społeczeństwa – otwartego i gotowego na wyzwania XXI w. Przyczyniają się również do podnoszenia jakości i efektywności kształcenia oraz wspierają rozwój uczniów, nauczycieli, edukatorów, a także wykładowców.

Projekty Erasmus+ są realizowane w sektorach Edukacja szkolna, Młodzież czy Kształcenie i szkolenia zawodowe. Od lat pomagają one w unowocześnianiu naszej edukacji oraz lepszym dostosowaniu oferty edukacyjnej do oczekiwań pracodawców i potrzeb rynku pracy. To m.in. dzięki nim Polska tak dobrze wypada w badaniach PISA, a w zawodach młodych profesjonalistów WorldSkills wystawia zawodników, którzy zdobywają najwyższe laury.

Trudno nie zauważyć też roli Europejskiego Korpusu Solidarności. Warto podkreślić, że rok 2019 był pierwszym pełnym rokiem jego działania. Ten nowy program umożliwia tysiącom młodych ludzi pracę w roli wolontariuszy lub stażystów w innych krajach Unii Europejskiej. Z przyjemnością odnotowuję, że tylko w ubiegłym roku udało się zapoczątkować 189 projektów, a Znaki Jakości EKS uzyskało w Polsce ponad 100 organizacji. To doskonały początek i wielka szansa dla wszystkich młodych Polaków między 18. a 30. rokiem życia, by zaangażować się w pracę na rzecz innych i jednocześnie rozwijać własne talenty.

Rok 2020 pokazał, jak ważne i potrzebne okazały się unijne programy edukacyjne, a także jak bardzo procentują efekty wcześniejszej międzynarodowej współpracy polskich uczniów i nauczycieli. Przystawienie się na tryb nauki zdalnej było dla wszystkich sporym wyzwaniem. Doskonale poradzili sobie z nim nauczyciele zaangażowani w program eTwinning, również przedstawiony w raporcie, który od 15 lat wspiera zdalną współpracę szkół i przedszkoli za pomocą nowych technologii.

Osobom realizującym projekty gratuluję ambicji i zaangażowania i dziękuję za dotychczasowe działania.

Serdecznie zachęcam do lektury raportu!

Dariusz Piontkowski
minister edukacji narodowej

Szanowni Państwo,

w ramach programu Erasmus+ obecnie przyjeżdża do Polski więcej studentów, niż wyjeżdża z niej za granicę. To jedna z najlepszych rekomendacji dla polskiego systemu szkolnictwa wyższego – i jedna z najlepszych informacji zawartych w raporcie, który trzymają Państwo w rękach. Publikacja ta podsumowuje realizację w 2019 r. programu Erasmus+ oraz powiązanych z nim inicjatyw: Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój i Europejskiego Korpusu Solidarności.

Jak pokazuje raport, dzięki tym inicjatywom nasze uczelnie z roku na rok uatrakcyjniamy swoją ofertę, podnoszą jakość dydaktyki i szerzej otwierają się na współpracę międzynarodową. W 2019 r. roku udało się zawrzeć aż 32 umowy o dofinansowanie międzynarodowych partnerstw strategicznych w sektorze szkolnictwa wyższego – to najlepszy wynik w tej perspektywie finansowej, czyli od 2014 r. I co ważne, podnosi się też jakość projektów: twórcy partnerstw w coraz większym stopniu stawiają na innowacyjność realizowanych przedsięwzięć i ich faktyczny wpływ na rynek pracy. Jednocześnie nie zapominają o osobach z mniejszymi szansami ani o istotnych zagrożeniach, np. tych związanych z cyberprzestępczością.

Jestem zdecydowanym zwolennikiem dalszego rozwoju współpracy polskich uczelni, zarówno z krajami programu Erasmus+, jak i krajami trzecimi. Niezwykle ważne dla mnie jest także wspieranie mobilności międzynarodowej, m.in. z krajami Partnerstwa Wschodniego. W tym miejscu warto również wspomnieć o inicjatywie pod nazwą Uniwersytety Europejskie, w którą w 2019 r. zaangażowało się pięć polskich szkół wyższych: Uniwersytety Warszawski, Jagielloński, Gdański i Opolski oraz poznański Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Uniwersytety Europejskie staną się otwartymi kampusami, między którymi studenci, doktoranci, pracownicy oraz badacze będą mogli swobodnie się przemieszczać, by dzielić się wiedzą i zasobami w celu realizowania wspólnych programów nauczania.

Wierzę, że efekty działań zrealizowanych i rozpoczętych w 2019 r. szybko zapoczątkują, a ich skutki odczują przede wszystkim ci, którzy powinni być w centrum procesu – czyli sami studenci. To ich sukces zawodowy będzie wyznacznikiem skuteczności całego programu. Czytając o sukcesach Erasmus+ w roku 2019, trzymam kciuki za dalszy rozwój tych inicjatyw w kolejnych latach.

Wojciech Murdzek
minister nauki i szkolnictwa wyższego

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

European Language Label

Eurydice

SALTO
EASTERN
EUROPE &
CAUCASUS

Youth Wiki

Poland

europass

EDU inspiracje
inspirator

POWER

Selfie+

EUROPEJSKI
KORPUS
SOLIDARNOŚCI

EPALE

ecvet
European Credit system for
Vocational Education & Training

world skills
Poland

Szanowni Państwo,

setki projektów, tysiące uczestników, miliony wrażeń. Tak można podsumować kolejny rok realizacji w Polsce unijnych programów edukacyjnych, zarządzanych przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji. Erasmus+, wspierający go Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój oraz rozwijający się w szybkim tempie Europejski Korpus Solidarności to przedsięwzięcia, dzięki którym polskie instytucje edukacyjne – od przedszkoli, poprzez uczelnie, po uniwersytety trzeciego wieku – mogą korzystać z najlepszych europejskich wzorców. I robią to z coraz większym rozmachem: dość powiedzieć, że w ubiegłym roku wartość przyznanego dofinansowania tylko w programie Erasmus+ przekroczyła 167 milionów euro, była więc o ponad 60% wyższa niż w roku 2014.

Raport, który trzymacie Państwo w rękach, udowadnia jednak, że działalność Fundacji w 2019 r. nie ograniczała się wyłącznie do profesjonalnego zarządzania procesem przyznawania grantów. Instytucja, którą mam przyjemność kierować, odgrywa też coraz większą rolę w przełamywaniu stereotypów na temat edukacji i promowaniu nowoczesnych technologii. Doskonałym narzędziem do osiągnięcia tych celów jest udział w zawodach WorldSkills i EuroSkills, w których rywalizują młodzi profesjonaliści. W 2018 r. Polska wróciła do tych konkursów po wieloletniej przerwie – i od razu odniosła sukces. Twarze naszych reprezentantów pojawiły się w największych mediach, dzięki czemu młodzież stojąca przed wyborem ścieżki zawodowej zyskała wzorce do naśladowania – i argument za tym, że fach w rękę to dobre rozwiązanie na ciężkie czasy.

W minionym roku Fundacja potwierdziła też swoją rolę ważnego inicjatora i uczestnika kluczowych debat o przyszłości edukacji. II Kongres Rozwoju Systemu Edukacji oraz Forum Ekonomiczne Młodych Liderów zgromadziły wybitnych edukatorów, przedsiębiorców i intelektualistów. Duże zainteresowanie budziły publikacje przygotowywane przez Wydawnictwo FRSE, w tym te dotyczące efektów programu Erasmus+, opracowane przez zespół analityczno-badawczy Fundacji. Coraz częściej głos naszych ekspertów było też słycać w ogólnopolskich mediach. Nie zapominaliśmy jednak również o Polsce lokalnej: Mobilne Centrum Edukacyjne zjeżdżało kraj wzdłuż i wszerz, promując nowoczesne technologie w edukacji, powstała też sieć wsparcia dla przyszłych beneficjentów w postaci Regionalnych Punktów Informacyjnych.

Sukces projektów finansowanych w ramach europejskich programów edukacyjnych to przede wszystkim zasługa koordynatorów ze szkół, przedszkoli, uczelni czy firm. Serdecznie im wszystkim gratuluję. Nie zapominam jednak również o wysiłkach pracowników samej Fundacji, którym chciałbym w tym miejscu podziękować za zrealizowanie celów. Dzięki nim ten raport mogę zarekomendować z dużą satysfakcją.

Przyjemnej lektury!

dr Paweł Poszytek
dyrektor generalny
Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji

FOT. KRZYSZTOF KARPINSKI

Erasmus+

Oferta

Na miarę wyzwań

Erasmus+ to program Unii Europejskiej wspierający rozwój edukacji i szkoleń oraz przedsięwzięć młodzieżowych i sportowych w latach 2014–2020. W Polsce jego realizacją zajmuje się Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) – z racji pełnionej funkcji nosząca miano Narodowej Agencji Programu Erasmus+

Program to doskonała oferta dla wielu różnorodnych instytucji i organizacji: szkół, uczelni, stowarzyszeń, fundacji, organizacji pracodawców, podmiotów zaangażowanych w działania dla seniorów, a także ośrodków analitycznych czy instytutów badawczych. Instytucje włączające się w program Erasmus+ mogą realizować projekty służące m.in. podnoszeniu kwalifikacji zawodowych personelu, budowaniu potencjału czy tworzeniu międzynarodowych partnerstw. Mają również możliwość organizowania wyjazdów studentów, wykładowców i nauczycieli, stażystów, wolontariuszy i innych zainteresowanych młodych ludzi, a także osób pracujących z młodzieżą i dorosłymi. Warunkiem uzyskania wsparcia jest m.in. to, by projekt przyczyniał się do pogłębiania wiedzy i umiejętności osób uczących się oraz nauczających.

Wyjeżdżać można do krajów uprawnionych do udziału w programie Erasmus+: państw Unii Europejskiej, krajów europejskich uczestniczących w programie (Islandia, Liechtenstein, Macedonia Północna, Norwegia, Serbia, Turcja, Wielka Brytania), a w określonych akcjach także do innych krajów partnerskich zlokalizowanych na Bałkanach Zachodnich (Albania, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Kosowo), w regionie Morza Śródziemnego (Algieria, Egipt, Izrael, Jordania, Liban, Libia, Maroko, Palestyna, Syria, Tunezja), uczestniczących w Partnerstwie Wschodnim (Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Mołdawia, Ukraina) lub do Rosji oraz do krajów zlokalizowanych w wielu innych regionach świata.

FOT. DARIUSZ MAJEWSKI

Organizacje i instytucje chcące uczestniczyć w programie Erasmus+ mogą się ubiegać o dofinansowanie w ramach kilku akcji. Większość z nich (tzw. akcje zdecentralizowane) jest zarządzana i wdrażana przez Narodową Agencję Programu Erasmus+, czyli FRSE. Realizacją pozostałych zajmuje się agenda Komisji Europejskiej – Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) w Brukseli. Dodatkowo program został podzielony na sektory, do których należą: Szkolnictwo wyższe, Edukacja szkolna, Kształcenie i szkolenia zawodowe, Edukacja dorosłych oraz Młodzież. Akcje Erasmus+ realizowane w poszczególnych sektorach różnią się szczegółami, ale generalne zasady są podobne: Akcja 1. to mobilności, a Akcja 2. – partnerstwa międzyinstytucjonalne. Akcja 3., w której wspierane są działania systemowe na poziomie krajowym, jest realizowana tylko w sektorze Młodzież. Więcej szczegółowych informacji znajduje się w *Przewodniku po programie Erasmus+*, opracowanym przez Komisję Europejską.

Osoby indywidualne nie mają możliwości samodzielnego składania wniosków i ubiegania się o dofinansowanie w programie Erasmus+.

Mogą natomiast wziąć udział w projekcie realizowanym przez instytucję, w której się uczą, studiują lub pracują

ERASMUS+ SZKOLNICTWO WYŻSZE (HIGHER EDUCATION, HE)

Studenci to grupa odbiorców najczęściej kojarzona z Erasmusem+. Nie bez powodu. Na sfinansowanie ich wyjazdów przeznaczona jest największa część budżetu unijnego programu. Pobyt za granicą stanowi dla młodych ludzi okazję do doskonalenia znajomości języków obcych, uniezależnienia się i wzmocnienia wiary we własne możliwości, co w rezultacie wpływa na poprawę ich perspektywy zawodowych. Wyjazdy umożliwiają również poznanie nowych kultur, co może być istotnym atutem w przyszłej pracy w środowisku wielokulturowym (np. w międzynarodowej korporacji).

W latach 2014–2020 z Erasmusa+ korzystają jednak nie tylko studenci. Dzięki programowi nauczyciele akademicki prowadzą zajęcia na uczelniach poza Polską, a szkoły wyższe zapraszają pracowników zagranicznych przedsiębiorstw do prowadzenia zajęć. Ponadto Erasmus+ w sektorze Szkolnictwo wyższe pozwala wszystkim pracownikom uczelni na udział w szkoleniach w zagranicznych szkołach wyższych (a w przypadku krajów programu – także w innego rodzaju instytucjach).

Oferta sektora, podobnie jak innych w programie Erasmus+, została podzielona na akcje. W ramach **Akcji 1. (Mobilność edukacyjna)** uczelnie uzyskują **dofinansowanie na prowadzenie wymiany studentów** z krajami programu oraz krajami partnerskimi z innych regionów świata.

Projekty współpracy z krajami programu obejmują:

- wyjazdy studentów na studia – na okres od trzech do 12 miesięcy;
- wyjazdy studentów na praktykę do uczelni lub innej instytucji, organizacji lub przedsiębiorstwa – na okres od dwóch do 12 miesięcy;
- wyjazdy absolwentów na praktyki lub staże – na okres od dwóch do 12 miesięcy (pod warunkiem zakwalifikowania na wyjazd na ostatnim roku studiów).

Projekty współpracy z krajami partnerskimi z innych regionów to:

- wyjazdy i przyjazdy studentów na studia – na okres od trzech do 12 miesięcy;
- wyjazdy i przyjazdy studentów na praktykę do uczelni lub innej instytucji, organizacji lub przedsiębiorstwa – na okres od dwóch do 12 miesięcy.

Na każdym z trzech poziomów studiów (studia pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia) student może skorzystać z wyjazdu lub wyjazdów trwających łącznie do 12 miesięcy, przy czym w wypadku niektórych krajów partnerskich wyjazdy studentów możliwe są w trakcie studiów III stopnia.

W Akcji 1. uczelnie uzyskują również **dofinansowanie na wyjazdy pracowników** do krajów programu oraz na wymianę z krajami partnerskimi z innych regionów świata. Projekty te obejmują:

- wyjazdy i przyjazdy nauczycieli akademickich do zagranicznych uczelni w celu prowadzenia zajęć dla studentów oraz przyjazdy specjalistów (ekspertów) z organizacji lub przedsiębiorstw w tym samym celu;
- wyjazdy pracowników uczelni do krajów programu – do uczelni lub innych instytucji, organizacji lub przedsiębiorstw w celu udziału w szkoleniu (podnoszenie kwalifikacji);
- wyjazdy pracowników uczelni do krajów partnerskich – do uczelni w celu udziału w szkoleniu (podnoszenie kwalifikacji);
- przyjazdy pracowników uczelni z krajów partnerskich do uczelni lub innych instytucji, organizacji lub przedsiębiorstw w celu udziału w szkoleniu (podnoszenie kwalifikacji).

Pobyty pracownika w zagranicznej instytucji lub przedsiębiorstwie w innym kraju programu trwa od dwóch dni do dwóch miesięcy, natomiast pobyt w kraju partnerskim – od pięciu dni do dwóch miesięcy.

Akcja 2. w sektorze Szkolnictwo wyższe (*Współpraca na rzecz innowacji i wymiany dobrych praktyk*) pozwala na inny rodzaj działań – **zawieranie partnerstw pomiędzy instytucjami z różnych krajów** (co najmniej trzema z trzech różnych państw uczestniczących w programie). Inicjatorzy tego rodzaju przedsięwzięć uzyskują pokrycie kosztów związanych m.in. z:

- zarządzaniem projektem i jego wdrażaniem,
- realizacją międzynarodowych spotkań projektowych,
- wypracowaniem rezultatów pracy intelektualnej,
- organizacją wydarzeń upowszechniających rezultaty pracy intelektualnej,
- organizacją działań związanych z nauczaniem, uczeniem się lub szkoleniami,
- wsparciem językowym dla uczestników wyjazdów długoterminowych, organizowanych w ramach działań związanych z nauczaniem, uczeniem się lub szkoleniami.

W programie Erasmus+ uczelnie korzystają też z innych możliwości Akcji 2. – współtworzą *Sojusze na rzecz wiedzy* w krajach programu lub realizują działania w ramach *Budowania potencjału w szkolnictwie wyższym* w krajach partnerskich. Te przedsięwzięcia są jednak zarządzane centralnie – w latach 2014–2020 wnioski przyjmowała Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego w Brukseli.

ERASMUS MUNDUS: MIĘDZYNARODOWY POZIOM, ŚWIATOWY ZASIĘG

Polskie uczelnie w ostatnich latach mogły również składać wnioski w programie Erasmus Mundus Joint Master Degrees (Europejskie Wspólne Studia Magisterskie Erasmus Mundus), realizowanym przez Agencję Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego w Brukseli. Program ten finansował tworzenie i prowadzenie programów studiów magisterskich przez konsorcja uczelni z różnych państw.

Do partnerstw przystępowały co najmniej trzy szkoły wyższe z trzech krajów. Program opracowywanych studiów musiał być zintegrowany na wszystkich poziomach: dydaktycznym, organizacyjnym i finansowym. Konsorcjum uczelni prowadzących studia musiało stosować:

- wspólne kryteria rekrutacji i selekcji studentów,
- wspólny system oceniania osiągnięć,
- wspólne mechanizmy zapewniania jakości,
- wspólną politykę finansową,
- wspólną politykę marketingową.

ERASMUS+ EDUKACJA SZKOLNA (SCHOOL EDUCATION, SE)

W tym sektorze program Erasmus+ skupia się na kształceniu ogólnym, umożliwiając szkołom i instytucjom działającym w obszarze edukacji udział w projektach mających na celu poprawę jakości kształcenia, rozwój zawodowy pracowników edukacji przed-szkolnej, podstawowej i średniej oraz wzrost umiejętności społecznych czy kompetencji językowych uczniów. Uczestnicy wyjazdów zyskują nowe spojrzenie na edukację,

wymieniają się doświadczeniami z kolegami z innych krajów i odkrywają nowe pomysły na nauczanie. W latach 2014–2020 uprawnione do składania wniosków w sektorze Edukacji szkolnej były placówki realizujące powszechny obowiązek szkolny (Akcja 1. oraz Akcja KA229) oraz inne instytucje działające na rzecz edukacji szkolnej (Akcja KA201), funkcjonujące w jednym z krajów programu. Uczestnikami projektów mogli być pracownicy tych instytucji, a w przypadku Akcji 2. – również uczniowie.

Akcja 1. sektora (*Mobilność kadry edukacji szkolnej*) **umożliwia poprawę jakości pracy placówki** dzięki udziałowi jej pracowników w zagranicznych kursach i szkoleniach ułatwiających podnoszenie różnego rodzaju kompetencji. Osoby wyjeżdżające mają m.in. możliwość poznania nowoczesnych i innowacyjnych metod nauczania oraz zarządzania. Obserwują też oraz prowadzą zajęcia w szkołach i innych placówkach, zdobywając w ten sposób nie tylko wiedzę teoretyczną, lecz także praktyczne doświadczenia i kontakty międzynarodowe.

W latach 2014–2020 wnioski w tej akcji składano raz w roku w formie elektronicznej. Do zgłaszania projektów były uprawnione publiczne i niepubliczne przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe. Każda placówka była zobowiązana do przedstawienia we wniosku Europejskiego Planu Rozwoju Szkoły (EPRS, *European Development Plan*), określającego obszary wymagające poprawy. Warunkiem akceptacji było ściśle powiązanie działań przewidzianych w projekcie z potrzebami i specyfiką wnioskodawcy.

Realizowane projekty powinny umożliwiać placówce wdrożenie długofalowych planów określonych w EPRS. Dofinansowanie obejmuje koszty związane z podróżą, wsparciem indywidualnym i opłatą za kurs lub szkolenie oraz wsparcie organizacyjne dla placówki. Wyjazdy mogą trwać od dwóch do 60 dni (z wyłączeniem czasu podróży), a cały projekt od jednego roku do dwóch lat.

W sektorze dostępna jest również **Akcja 2.** Rozróżnia się w niej dwa typy projektów: *Partnerstwa strategiczne na rzecz edukacji szkolnej* (KA201) oraz projekty *Współpracy szkół* (KA229). Projekty współpracy szkół polegają na **współdziałaniu placówek z różnych krajów nad wspólnym tematem bądź problemem do rozwiązania**. W praktyce chodzi o międzynarodowe wymiany grup uczniów, służące promowaniu tolerancji i idei włączenia społecznego, a także zwiększaniu świadomości kulturowej, motywacji i zaangażowania w proces uczenia się. Projekty trwają od 12 do 24 miesięcy (wyjątek stanowią przedsięwzięcia, w których są organizowane długoterminowe mobilności – te inicjatywy mogą trwać do trzech lat). Akcja była skierowana wyłącznie do szkół, przedszkoli i ośrodków prowadzących szkoły realizujące obowiązek szkolny i obowiązek nauki.

Z kolei *Partnerstwa strategiczne na rzecz edukacji szkolnej* polegają na **międzynarodowej współpracy placówek edukacyjnych**, władz lokalnych lub regionalnych odpowiedzialnych za oświatę oraz innych organizacji działających na rzecz edukacji szkolnej. Celem działań jest wprowadzenie długofalowych zmian, innowacji i dobrych praktyk wszędzie tam, gdzie jest to niezbędne do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia. W ramach tej akcji były realizowane projekty:

- na rzecz innowacji, mające na celu wytworzenie innowacyjnych rezultatów pracy intelektualnej lub propagowanie nowo powstałych rozwiązań oraz innowacyjnych idei;
- na rzecz wymiany dobrych praktyk, służące wzmocnieniu potencjału organizacji do działań międzynarodowych oraz wymianie metod, praktyk i idei.

Projekty trwają od roku do trzech lat. W przedsięwzięciach uczestniczą organizacje z krajów programu Erasmus+, np. lokalne lub regionalne władze odpowiedzialne

za oświatę, a także szkoły, uczelnie, instytucje badawczo-rozwojowe, fundacje, stowarzyszenia itp. Organizacje z krajów partnerskich mogą pełnić funkcję partnerów w projektach na zasadach określonych w *Przewodniku po programie Erasmus+*.

ERASMUS+ KSZTAŁCENIE I SZKOLENIA ZAWODOWE (VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING, VET)

Projekty realizowane w tym sektorze mają na celu podnoszenie jakości kształcenia zawodowego i ustawicznego. Chodzi zarówno o wymiar indywidualny (dzięki zagranicznym wyjazdom), jak i instytucjonalny bądź systemowy (międzynarodowe partnerstwa i innowacyjne rozwiązania edukacyjne). Lepsze kształcenie oznacza większe szanse młodych ludzi na rynku pracy i mniejsze bezrobocie. Z kolei dobrej jakości szkolenia pozwalają firmom i instytucjom zwiększać efektywność i uatrakcyjnić ofertę. Projekty sektora służą również wspieraniu rozwiązań zwiększających przejrzystość i uznawalność kwalifikacji zawodowych.

W **Akcji 1.** sektora (*Mobilność edukacyjna*) uczniowie szkół zawodowych oraz osoby, które stosunkowo niedawno ukończyły naukę, wyjeżdżają na **staże i praktyki za granicą**. Staże odbywają się w firmach lub w centrach kształcenia praktycznego, a program zajęć przewiduje praktyczną naukę zawodu. Wyjazdy trwają od dwóch tygodni do 12 miesięcy. Jeśli staż trwa co najmniej 19 dni, to jego uczestnicy mogą przed wyjazdem skorzystać z internetowych kursów językowych, uwzględniających specjalistyczne słownictwo branżowe. Zapewnia je organizacja wysyłająca, czyli macierzysta szkoła lub placówka kształcenia.

Młodzi ludzie korzystają również ze staży długoterminowych (*ErasmusPro*), trwających minimum trzy miesiące. Mają one na celu poprawę umiejętności oraz kompetencji zawodowych i osobistych, z korzyścią zarówno dla przedsiębiorstwa, jak i praktykanta.

Wydarzenia organizowane przez FRSE są okazją do poznania oferty programów edukacyjnych

FOT. KRZYSZTOF KUCZYK

W ramach Akcji 1. realizowane są również projekty **mobilności kadry**. Nauczyciele kształcenia praktycznego oraz dyrektorzy szkół zawodowych prowadzą zajęcia lub kursy w placówkach edukacyjnych w krajach uczestniczących w programie. Biorą też udział w kilkudniowych szkoleniach w zagranicznych przedsiębiorstwach lub w centrach kształcenia. Tego rodzaju wyjazdy trwają od dwóch dni do dwóch miesięcy.

W latach 2014–2020 wnioski w Akcji 1. mogły składać wyłącznie organizacje kształcenia i szkolenia zawodowego, tzn. podmioty, które prowadzą statutową działalność edukacyjną i dydaktyczną w obszarze szkolnictwa zawodowego.

Akcja 2. w tym sektorze jest zarezerwowana dla partnerstw. Instytucje edukacyjne – dzięki **międzynarodowej współpracy z podobnymi podmiotami oraz przedsiębiorstwami** – zyskują możliwość rozwoju. Beneficjenci angażują się w dwa rodzaje działań: *Partnerstwa strategiczne na rzecz innowacji* oraz *Partnerstwa strategiczne wspierające wymianę dobrych praktyk*. Te pierwsze polegają na opracowaniu, wdrożeniu lub adaptacji innowacyjnych rezultatów edukacyjnych, szkoleniowych lub dydaktycznych oraz na intensywnym upowszechnianiu powstałych rozwiązań i produktów (zwanym rezultatami pracy intelektualnej). Te drugie mają przede wszystkim wspierać organizacje w tworzeniu i rozwijaniu sieci współpracy oraz podnosić umiejętności i możliwości działania na poziomie międzynarodowym, poprzez wymianę oraz porównywanie różnych pomysłów, rozwiązań, praktyk i metod pracy.

Przedsięwzięcia w Akcji 2. trwają od 12 do 36 miesięcy. Partnerstwa obejmują minimum trzy organizacje z trzech różnych krajów. Są to zwykle:

- szkoły zawodowe i centra kształcenia praktycznego,
- ośrodki doskonalenia nauczycieli, uczelnie wyższe,
- przedsiębiorstwa i organizacje pracodawców,
- partnerzy społeczni, fundacje i stowarzyszenia branżowe,
- izby rzemieślnicze, władze lokalne i regionalne.

Projekty zgłaszane do konkursów w latach 2014–2020 musiały być zgodne z priorytetami obowiązującymi w sektorze Kształcenie i szkolenia zawodowe lub priorytetami horyzontalnymi programu Erasmus+.

Wyszukiwarka partnerów i kursów jest dostępna na portalu School Education Gateway: bit.ly/2H1ecEv

ERASMUS+ EDUKACJA DOROSŁYCH (ADULT EDUCATION, AE)

Program Erasmus+ wspiera również rozwój niezawodowej edukacji dorosłych. W tym sektorze realizatorem projektu może być każda organizacja zajmująca się tą tematyką. Najwięcej przedsięwzięć prowadzą fundacje i stowarzyszenia (tzw. trzeci sektor) – bo to one zwykle najlepiej znają potrzeby swojego otoczenia społecznego. Wśród nich są uniwersytety trzeciego wieku, uniwersytety ludowe, organizacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami i inne organizacje promujące uczenie się przez całe życie. Ważną rolę odgrywają też instytucje kultury. Muzea, biblioteki i domy kultury pełnią często funkcję centrów lokalnej aktywności

i realizują projekty edukacyjne. Z dofinansowania w sektorze korzystają też samorządy, ośrodki pomocy społecznej, szkoły ogólnokształcące dla dorosłych, poradnie pedagogiczno-psychologiczne, zakłady karne, a nawet instytucje szkolnictwa wyższego. Ważny jest cel działania organizacji i temat projektu – musi on dotyczyć wspierania niezawodowego uczenia się osób dorosłych.

W ramach **Akcji 1.** w tym sektorze (*Mobilność kadry edukacji dorosłych*) **dofinansowywane są zagraniczne wyjazdy pracowników**, czyli głównie edukatorów lub osób zarządzających instytucjami edukacji dorosłych. Możliwy jest udział w kursach, seminariach i konferencjach, jak również poznawanie pracy na określonym stanowisku poprzez obserwację kolegów po fachu z innych organizacji europejskich. Erasmus+ finansuje też wyjazdy w celu prowadzenia zajęć dla dorosłych słuchaczy lub szkoleń dla kadry edukacji dorosłych.

Dzięki zagranicznym wyjazdom pracownicy instytucji edukacyjnych mogą spojrzeć na proces uczenia się osób dorosłych z zupełnie nowej perspektywy, podnieść jakość usług oferowanych przez macierzystą organizację i rozwinąć współpracę międzynarodową, a także poprawić umiejętności językowe i zwiększyć wiedzę o kulturze innych krajów. Projekty w Akcji 1. są stosunkowo proste w realizacji, dlatego dla wielu organizacji stanowią pierwszy krok we współpracy międzynarodowej.

Akcja 2. umożliwia z kolei realizację projektów w partnerstwie międzynarodowym. W latach 2014–2020 wspierane były dwa typy przedsięwzięć: *Partnerstwa strategiczne wspierające wymianę dobrych praktyk*, mające na celu głównie **nawiązywanie współpracy europejskiej i wymianę doświadczeń**, oraz *Partnerstwa strategiczne na rzecz innowacji*, służące **opracowaniu nowatorskich produktów, możliwych do szerokiego wykorzystania** w edukacji dorosłych (na przykład nowych programów nauczania czy narzędzi edukacyjnych).

W Akcji 2. zakres działań jest szerszy niż w Akcji 1. Poza szkoleniami zagranicznymi kadry możliwe są spotkania partnerów służące wymianie doświadczeń i opracowywaniu wspólnych rezultatów, jak również wyjazdy dorosłych słuchaczy.

Wyszukiwarka partnerów w sektorze Edukacji dorosłych jest dostępna pod adresem: epale.ec.europa.eu/pl/partner-search

ERASMUS+ MŁODZIEŻ (YOUTH, Y)

Program Erasmus+ ma również ofertę dla osób w wieku od 13 do 30 lat – i to niekoniernie uczniów. W latach 2014–2020 projekty w sektorze Młodzież były realizowane na poziomie krajowym w aż trzech akcjach. **Akcja 1.** (*Mobilność edukacyjna*) obejmuje trzy rodzaje działań: *Wymiany młodzieży* (KA105), *Mobilność osób pracujących z młodzieżą* (KA105) oraz *Projekty w zakresie wolontariatu* (KA125).

Pierwszy rodzaj inicjatyw to **transnarodowe spotkania grup rówieśników** (w wieku 13–30 lat) z co najmniej dwóch krajów Unii Europejskiej i spoza niej. Projekty poświęcone są różnorodnej tematyce, a ich celem jest zdobycie przez młodzież doświadczeń poza murami szkoły czy uczelni oraz wzmocnienie takich wartości, jak solidarność, demokracja, przyjaźń. W trakcie wymian młodzi ludzie spędzają wspólnie do 21 dni, uczestnicząc m.in. w warsztatach, ćwiczeniach, debatach, grach fabularnych czy zajęciach sportowych.

Drugi rodzaj działań obejmuje **wyjazdy osób pracujących z młodzieżą**. Pobyt za granicą może trwać od dwóch dni do dwóch miesięcy. W tym czasie beneficjent może uczestniczyć w kursie, wizycie studyjnej, obserwować pracę w innych organizacjach lub nabywać praktyczne doświadczenia edukacyjne.

Trzeci rodzaj działań w Akcji 1. (w ramach którego nie są już prowadzone nabory) – to wyjazdy osób w wieku od 17 do 30 lat do **niedpłatnej pracy w zagranicznych instytucjach i organizacjach**. Mobilności te były dla wolontariuszy szansą na wyrażenie osobistego zaangażowania w wybrane inicjatywy oraz rozwój kompetencji społecznych i językowych.

Projekty Erasmusa+ w sektorze Młodzież przynoszą korzyści nie tylko pojedynczym osobom, ale także całym instytucjom. Udział w programie to okazja do działania na arenie międzynarodowej, udoskonalenia metod zarządzania oraz możliwość zwiększenia umiejętności w zakresie opracowywania projektów, administrowania nimi i dalszego prowadzenia działań. Dzięki rozwojowi zawodowemu pracowników instytucji i odbiorców jej usług oraz dostępowi do atrakcyjnej oferty edukacyjnej wzrasta potencjał kadrowy i operacyjny organizacji.

Akcja 2. (Współpraca na rzecz innowacji i dobrych praktyk, KA205) obejmuje dwa rodzaje działań. Pierwszym z nich są *Partnerstwa strategiczne* – czyli **międzynarodowa współpraca organizacji i instytucji zajmujących się młodzieżą i edukacją pozaformalną**. Jej celem jest wymiana doświadczeń, stosowanych rozwiązań, poznawanie nowych metod pracy, tworzenie programów edukacyjnych i innowacyjnych narzędzi do pracy z młodzieżą. Partnerstwa mają różną skalę: możliwa jest zarówno współpraca z jednym partnerem z zagranicy, jak i realizacja dużego przedsięwzięcia, w które zaangażowanych jest nawet kilkanaście podmiotów. Drugi rodzaj wspieranych działań to *Międzynarodowe inicjatywy młodzieżowe* – realizowane i koordynowane samodzielnie przez grupy młodych ludzi. Ich celem jest **wspólna praca młodzieży z różnych krajów oraz dzielenie się doświadczeniami i umiejętnościami**. To szansa na sprawdzenie w praktyce swoich pomysłów na lokalne działania we współpracy z rówieśnikami z innego kraju.

Polskie instytucje na poziomie krajowym biorą również udział w **Akcji 3. (Rozwój polityki młodzieżowej. Projekty dialogu młodzieży, KA347)**. Umożliwia ona uzyskanie wsparcia dla działań służących **rozwojowi polityki młodzieżowej**. Chodzi przede wszystkim o organizowanie spotkań, seminariów, debat, konsultacji lub warsztatów dotyczących polityki i działań instytucji unijnych wobec młodzieży. Celem tych przedsięwzięć jest budowanie relacji między młodymi ludźmi a instytucjami oraz decydentami politycznymi. Akcja wspiera też działania służące rozwijaniu usystematyzowanego dialogu. Projekty mają charakter międzynarodowy (wystarczy jeden zagraniczny partner) lub krajowy (jedyna taka możliwość w sektorze Młodzież).

DZIAŁANIA CENTRALNE

Wsparcie w reformowaniu polityk (Akcja 3.)

W ramach Akcji 3. programu Erasmus+ są finansowane różnorodne działania mające na celu wspieranie reform polityk w dziedzinach kształcenia, szkoleń i młodzieży. Realizowane projekty służą osiągnięciu celów strategii „Europa 2020”, strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia (*Education and training 2020*) oraz strategii UE na rzecz młodzieży.

O możliwościach programu Erasmus+ rozmawiano na wielu wydarzeniach, m.in. podczas XIV Forum Ekonomicznego Młodych Liderów w Nowym Sączu
FOT. DARIUSZ MAJEWSKI

Wspierane są również współpraca z organizacjami międzynarodowymi oraz polityki innowacyjności.

Inicjatywy są z reguły realizowane bezpośrednio przez Komisję Europejską lub przez beneficjentów wyłonionych w konkursach organizowanych przez Agencję Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego w Brukseli.

Program Jean Monnet

Program ma na celu poprawę jakości nauczania i badań w zakresie Unii Europejskiej oraz pogłębianie integracji europejskiej, a także zwiększanie wiedzy o niej na całym świecie. Działania w ramach tej inicjatywy sprzyjają promowaniu dialogu między światem akademickim a decydentami, a w rezultacie przyczyniają się do wzmocnienia Unii Europejskiej (także w wymiarze globalnym). W latach 2014–2020 Jean Monnet wspierał:

- akademickie moduły kształcenia (stanowiące część programu nauczania instytucji szkolnictwa wyższego), mające na celu pogłębianie wiedzy w zakresie integracji europejskiej oraz katedry i centra doskonalenia prowadzące, monitorujące i nadzorujące badania związane z tematyką Unii Europejskiej, obecną w programach kształcenia w innych dziedzinach, np. w doskonaleniu zawodowym nauczycieli;
- debatę polityczną ze światem akademickim poprzez finansowanie międzyuniwersyteckich sieci współpracy oraz budowę platform wymiany specjalistycznej wiedzy z podmiotami publicznymi i służbami Komisji Europejskiej na tematy o istotnym znaczeniu dla wspólnoty europejskiej; wspierał również innowacyjne projekty służące upowszechnianiu wiedzy dotyczącej Unii Europejskiej oraz pobudzaniu refleksji na temat zachodzących w niej procesów;
- stowarzyszenia zajmujące się studiami nad Unią Europejską i kwestiami z nią związanymi oraz podmioty zorientowane na informowanie opinii publicznej o faktach dotyczących Wspólnoty w celu podnoszenia europejskiej aktywności obywatelskiej.

W latach 2014–2020 wnioski w programie przyjmowała Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego w Brukseli.

Erasmus+ Sport

Celem programu jest przygotowywanie i realizowanie wspólnych działań na rzecz promowania sportu oraz aktywności fizycznej, określanie i wdrażanie innowacyjnych praktyk w dziedzinie sportu, a także organizowanie niekomercyjnych imprez służących zwiększaniu aktywności fizycznej.

Realizowane projekty przyczyniają się do:

- podnoszenia stanu wiedzy o sporcie i aktywności fizycznej;
- promowania idei włączenia społecznego i równości szans;
- podnoszenia świadomości wpływu sportu na dobrostan człowieka;
- zacieśniania współpracy pomiędzy organizacjami działającymi w dziedzinie sportu i rekreacji;
- zwiększania udziału organizacji sportowych z różnych krajów programu;
- wspierania umiejętności zarządczych i organizacyjnych w dziedzinie sportu;
- usprawniania wymiany dobrych praktyk.

W latach 2014–2020 nabór wniosków w programie prowadziła Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego w Brukseli, a Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji zajmuje się promocją tego programu w Polsce.

Liczba wniosków złożonych do polskiej NA i dofinansowanych przez nią projektów w poszczególnych sektorach w podziale na województwa w 2019 r.

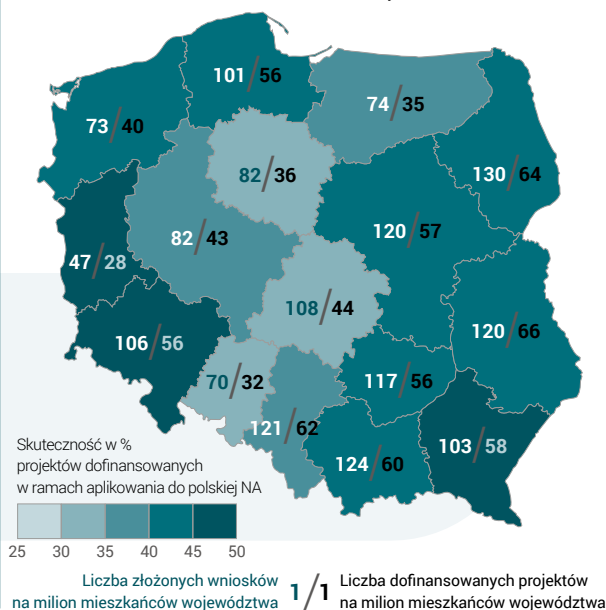
Źródło: baza EPlusLink, stan na 31.12.2019 r.

	HE	SE*	VET	AE	Y
dolnośląskie	41/39	63/43(23)	88/30	16/11	99/39
kujawsko-pomorskie	20/20	72/41(23)	51/8	8/2	18/4
lubelskie	28/25	65/64(31)	55/16	17/9	89/26
lubuskie	4/4	13/11(6)	23/7	5/4	3/2
łódzkie	22/18	50/35(19)	78/27	13/6	102/23
małopolskie	51/45	97/59(38)	84/20	29/13	163/68
mazowieckie	92/86	134/79(47)	182/55	39/21	203/67
opolskie	10/10	23/14(7)	19/2	4/1	13/4
podkarpackie	17/17	62/50(28)	69/27	12/10	60/19
podlaskie	18/17	27/16(5)	51/17	11/4	46/21
pomorskie	28/28	86/64(28)	62/15	4/2	57/22
śląskie	40/38	191/124(56)	141/50	39/17	137/52
świętokrzyskie	11/11	24/15(8)	60/13	5/3	44/27
warmińsko-mazurskie	7/7	23/22(11)	45/11	7/4	23/6
wielkopolskie	40/35	94/84(38)	89/20	11/3	53/10
zachodniopomorskie	16/15	35/27(12)	40/9	9/4	23/12
RAZEM	445/415	1 059/748(380)	1 137/327	229/114	1 133/402

* Dane w tej kolumnie dotyczą: wniosków złożonych do polskiej NA, wniosków dofinansowanych przez polską NA oraz wniosków zaakceptowanych przez polską NA (liczba w nawiasach) spośród złożonych do polskiej NA. W sektorze Edukacja szkolna występują bowiem projekty składane do narodowych agencji innych krajów, lecz dofinansowywane przez polską NA w zakresie udziału polskich podmiotów.

Liczba wniosków złożonych i projektów dofinansowanych we wszystkich sektorach programu Erasmus+ w przeliczeniu na milion mieszkańców danego województwa w 2019 r.

Źródło: baza EPlusLink; ludność: dane GUS – stany na 31.12.2019 r.

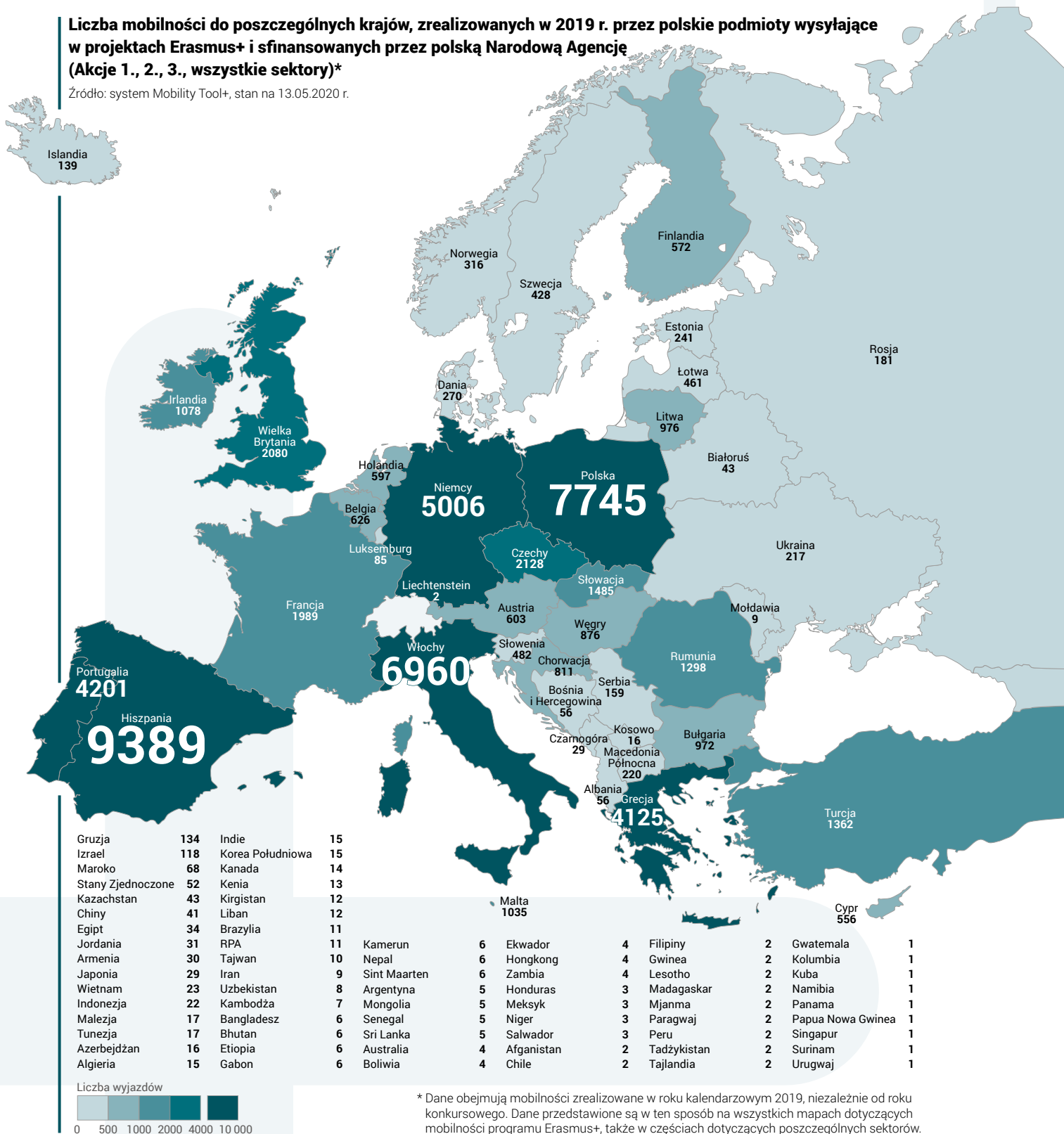

Liczba złożonych wniosków i dofinansowanych projektów oraz kwota dofinansowania w programie Erasmus+ w poszczególnych latach (w euro)

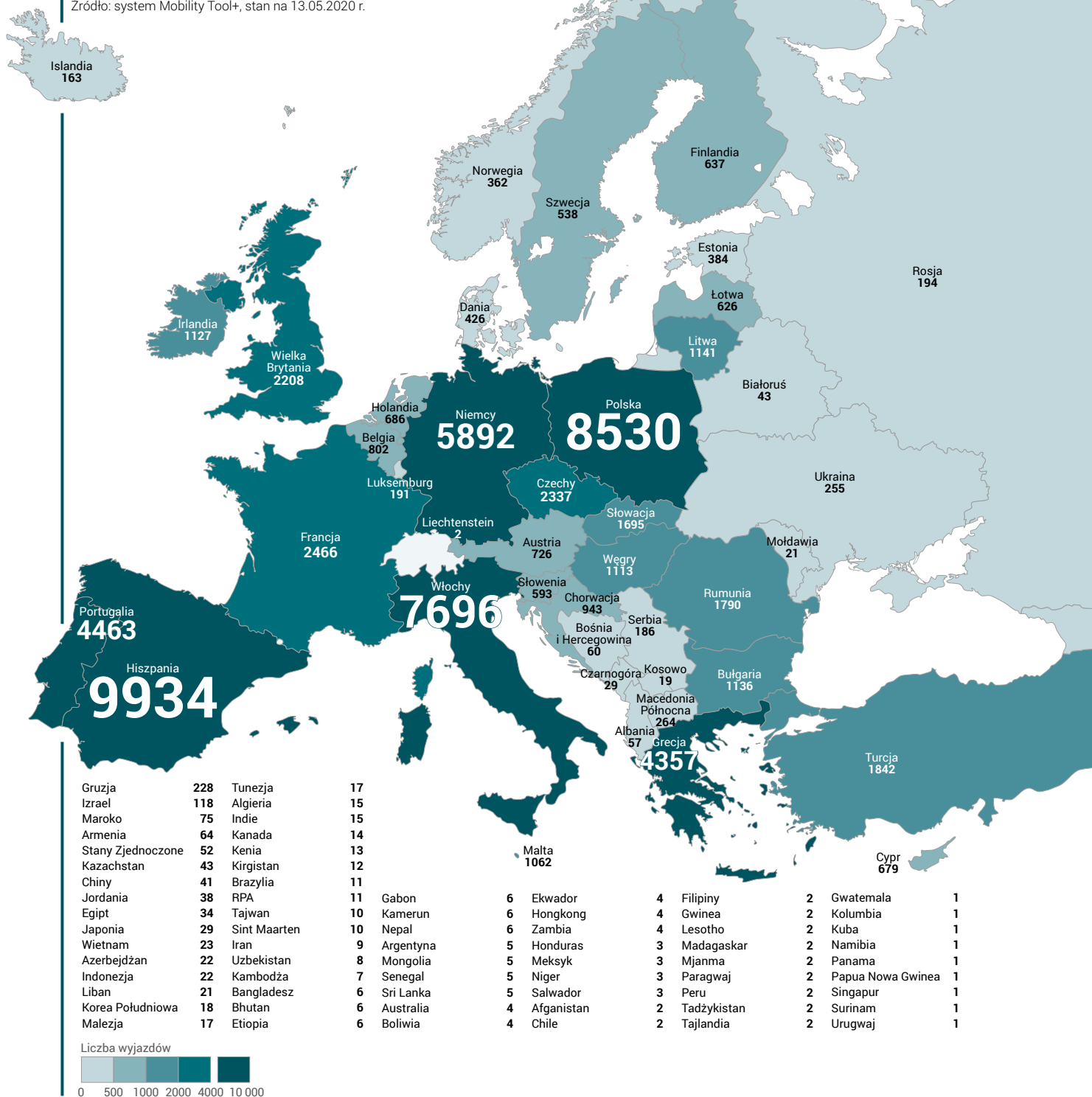
Liczba mobilności do poszczególnych krajów, zrealizowanych w 2019 r. przez polskie podmioty wysyłające w projektach Erasmus+ i sfinansowanych przez polską Narodową Agencję (Akcje 1., 2., 3., wszystkie sektory)*

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.

Liczba mobilności do poszczególnych krajów, zrealizowanych w 2019 r. przez polskie podmioty wysyłające w projektach Erasmus+ i sfinansowanych przez narodowe agencje wszystkich krajów programu (Akcje 1., 2., 3., wszystkie sektory)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.

FOT. KRZYSZTOF KARPÍŃSKI

Erasmus+ Trendy 2019

Magnetyzm wymiany

W sektorze Szkolnictwo wyższe program Erasmus płynnie wszedł w trzecią dekadę działalności. Studenci i pracownicy wyjeżdżali do uczelni położonych w najdalszych zakątkach świata, a instytucje kształcące prowadziły wielostronne projekty służące doskonaleniu jakości nauczania i uczenia się. Przez cały rok realizatorzy projektów żyli jednak w niepewności...

Spokój zakłócały obawy o przyszłość współpracy z Wielką Brytanią wobec ogłoszonego przez nią wyjścia z Unii Europejskiej. W 2019 r. słowo „brexit” często gościło na ustach i w głowach osób zarządzających programem. Ostatecznie okazało się na szczęście, że brexit nie wpłynął na rozpoczęte już działania. Wymianę osób i wspólne tworzenie nowych rozwiązań w otwartych projektach udało się zakończyć zgodnie z planem.

MOBILNOŚĆ – ZNAK ROZPOZNAWCZY SEKTORA

W 2019 r. na dofinansowanie samych tylko wymian w Szkolnictwie wyższym przeznaczono w Polsce 73 476 632 euro – to o ok. 16% więcej w stosunku do roku 2018. Ze środków tych korzystają studenci chcący zaliczyć część programu studiów za granicą oraz pracownicy uczelni prowadzący zajęcia lub biorący udział w szkoleniu.

Na wyjazdy do krajów programu było do dyspozycji 61 859 299 euro, a na wyjazdy do i przyjazdy z krajów partnerskich – 11 617 333 euro. Zmiany budżetowe nie współgrają jednak z zaobserwowaną tendencją: malejącym zainteresowaniem wymianą z krajami programu i wzrastającą – z krajami partnerskimi.

FOT. JOANNA JASTRZĘBSKA

Wyjazdy do krajów programu zorganizowały 254 instytucje z Polski: szkoły wyższe, instytuty PAN i dwa konsorcja uczelni. Dofinansowanie współpracy ze szkołami wyższymi z 12 regionów geograficznych krajów partnerskich otrzymało 128 polskich uczelni. Umowy projektowe podpisane w 2019 r. będą trwały od 16 do 36 miesięcy. W tym czasie przewidziano:

- ponad 28 tys. wyjazdów do krajów programu (ponad 17 tys. studentów oraz 11 tys. pracowników),
- 1364 wyjazdy do oraz 2789 przyjazdów z krajów partnerskich.

Większa liczba planowanych wyjazdów do krajów programu, w odniesieniu do roku 2018, wynika ze wzrostu budżetu sektora. Dienne stawki stypendialne dla pracowników powiększono do maksymalnej możliwej wysokości.

Wymiany z krajami programu

W 2019 r. zakończyły się projekty mobilności realizowane od 2017 r. W ramach współpracy z krajami programu dofinansowano 23 458 wyjazdów (ponad 15 tys. wyjazdów studentów i ponad 8 tys. wyjazdów pracowników). Niezmiennie od lat na pierwszym miejscu studenckiej giełdy popularności znajdują się organizacje

z Hiszpanii, Niemiec, Portugalii, Włoch i Francji. Czołówka uczelni o największej liczbie wyjazdów także jest stabilna: Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza oraz Uniwersytet Wrocławski. Co więcej, 40 szkół wyższych zorganizowało wyjazdy przynajmniej stu studentów. Pracownicy uczelni natomiast najczęściej wyjeżdżali do Hiszpanii, Włoch i Czech. Liderami na tym polu pozostali: Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Warszawski i Uniwersytet Łódzki.

” Po raz drugi w historii programu na Erasmusa do Polski przyjechało więcej studentów (**ponad 16,5 tys.**) niż z niej wyjechało

Ponad tysiąc mobilności zorganizowały uczelnie z Turcji, Hiszpanii, Włoch, Francji, Portugalii i Niemiec. W tym okresie odbyło się również ponad 3900 wyjazdów pracowników – najczęściej pochodzili oni z Niemiec, Turcji, Czech, Słowacji i Hiszpanii.

Wymiana z krajami sąsiadującymi

W ramach współpracy z krajami partnerskimi zorganizowano 3799 mobilności, z czego 1417 z Polski, a 2382 do Polski. Wśród nich przeważały mobilności pracowników – odbyło się ich aż 2914 (1260 wyjazdów i 1654 przyjazdów). Studenci natomiast skorzystali z tej oferty 885 razy (157 wyjazdów i 728 przyjazdów).

Studenci najczęściej wyjeżdżali do Serbii, Izraela i Rosji. Uczelnie w Polsce były chętnie wybierane przez studentów ukraińskich, serbskich i rosyjskich. Podobne kierunki wybierała kadra szkół wyższych – staże i szkolenia odbywano zazwyczaj na Ukrainie, w Rosji i Serbii. Z tych krajów najczęściej pochodzili pracownicy odwiedzający Polskę. Grupa 10 najczęściej wybieranych krajów wymiany nie zmieniła się znacząco w porównaniu z rokiem 2016, odkąd wzrosło zainteresowanie nowymi kierunkami wyjazdów. Intensywna wymiana odbywała się także z Izraelem, Marokiem, Bośnią i Hercegowiną, Gruzją, Stanami Zjednoczonymi, Chinami i Białorusią.

PARTNERSTWA STRATEGICZNE – LEPSZE KSZTAŁCENIE DZIĘKI WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ

W 2019 r. wpłynęło 50 wniosków o dofinansowanie partnerstw strategicznych – 6% więcej niż przed rokiem (47). Zwiększony budżet sektora umożliwił podpisanie aż 32 umów – najwięcej od początku programu Erasmus+, czyli od 2014 r. Po raz pierwszy można było przyznać środki na realizację wszystkich projektów, które zostały pozytywnie ocenione. Średnio na projekt przeznaczano niecałe 270 tys. euro; najniższy budżet wyniósł 53 tys. euro, a najwyższy – blisko 450 tys. euro. Partnerstwa będą realizowane od 24 do 36 miesięcy.

Tematyka, skala działań oraz liczba i typy instytucji uczestniczących w partnerstwach są bardzo zróżnicowane. W rolę koordynatorów wcieliły się nie tylko uczelnie, lecz także stowarzyszenia, przedsiębiorstwa, instytuty naukowe. Najczęściej wybieranymi priorytetami w projektach złożonych w roku 2019 były:

- zmniejszanie niedoboru i niedopasowania umiejętności dzięki wprowadzaniu innowacyjnych metod pedagogicznych, programów

nauczania przydatnych z punktu widzenia rynku pracy i oczekiwań społecznych; zwiększanie różnorodności kursów;

- wspieranie zdobywania i doskonalenia umiejętności podstawowych oraz kompetencji kluczowych, w tym przedsiębiorczości i kompetencji przyszłości;
- włączenie społeczne, w tym osób cierpiących na schorzenia zdrowotne; wspieranie rozwoju kompetencji społecznych, obywatelskich i międzykulturowych, bezpieczeństwa cyfrowego;
- rozwój edukacji otwartej i innowacyjnych metod nauczania;
- promowanie społecznej i edukacyjnej wartości europejskiego dziedzictwa kulturowego.

Nowoczesne kształcenie w uczelniach 2.0

Znaczna część projektów rozpoczętych w 2019 r. to przedsięwzięcia innowacyjne, dotyczące zupełnie nowej tematyki oraz takich metod czy innych aspektów nauczania, które dotąd nie pojawiały się w partnerstwach koordynowanych w kraju, a nawet w całej Europie. Na przykład po raz pierwszy w Polsce jest realizowany projekt mający na celu przygotowanie nowoczesnych materiałów dydaktycznych dla studentów akademii muzycznych. Jednym z jego rezultatów będą nagrania z wykorzystaniem wirtualnej („cyfrowej”) orkiestry, które posłużą jako podkłady muzyczne do ćwiczeń w procesie kształcenia instrumentalistów.

Niektóre projekty wychodzą naprzeciw nowym zagrożeniom i wyzwaniom, związanym z zapewnianiem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni. Inne są poświęcone skutecznym metodom pracy z pacjentami w placówkach medycznych w sytuacjach niestandardowych. Kilka projektów podejmuje temat włączenia społecznego i przewiduje np. przygotowanie nauczycieli języka angielskiego do prowadzenia zajęć

Dzięki programowi Erasmus+ młodzi ludzie zyskują szansę na doskonalenie umiejętności zawodowych oraz pogłębianie wiedzy zdobytej na studiach
FOT. KRZYSZTOF KUCZYK

w wielokulturowym środowisku czy też opracowanie materiałów i narzędzi pozwalających uczelniom lepiej odpowiadać na potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

Dzięki dofinansowaniu powstaną nowe metody nauczania i uczenia się. W dwóch projektach z dziedziny medycyny zaplanowano stworzenie innowacyjnych materiałów edukacyjnych. Jednym z nich będzie e-podręcznik do chirurgii krtani, zawierający nagrania z autentycznych operacji. Beneficjenci badają także zastosowanie robotów rozpoznających emocje w terapii dzieci z autyzmem i tworzą gry wspomagające nabywanie świadomości ochrony i zarządzania dziedzictwem kulturowym. W innym projekcie przewiduje się kompleksowe opracowanie zupełnie nowego podejścia opartego na metodach projektowych, biznesowych, proekologicznych i prospołecznych. Zintegrowane projektowanie (*integrated design*) – bo o nim mowa – połączy takie obszary, jak: rozwiązywanie problemów (*design thinking i problem based learning*), zrównoważony rozwój, gospodarka obiegu zamkniętego (*circular economy*), innowacyjne myślenie i przedsiębiorczość.

Realizowane są również projekty dotyczące zastosowania technologii informatycznych do promocji i rozwoju zrównoważonej turystyki czy też wykorzystania rozszerzonej rzeczywistości (*augmented reality*) w nauczaniu zarządzania.

WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM

Bardzo intensywnie przebiegały promocja i wspieranie polskich uczelni uczestniczących w programie Erasmus+ podczas wydarzeń organizowanych w kraju i za granicą. Kontynuowano także współpracę z Erasmus Student Network Polska, International Relations Offices Forum oraz z Zespołem Bolońskim Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

1200 – tyle osób wzięło udział we wszystkich **wydarzeniach zorganizowanych** w sektorze Szkolnictwa wyższego w 2019 r.

Wnioskodawcy i beneficjenci mieli wiele okazji, by skorzystać ze wsparcia merytorycznego podczas spotkań informacyjnych, szkoleń, webinarów i dni otwartych. W 2019 r. odbyły się dwa międzysektorowe seminaria kontaktowe typu TCA (*transnational cooperation activities*): „Impact of Erasmus+ on internationalisation of HE and VET institutions” w Lizbonie oraz „Quality of staff training mobility” w Wiedniu. Uczestnicy poznawali przykłady dobrych praktyk, poszerzali wiedzę i wymieniali się doświadczeniami na bieżące tematy.

W kwietniu zespół sektora Szkolnictwo wyższe w FRSE był gospodarzem seminarium „International credit mobility”, przeznaczonego dla zainteresowanych współpracą przedstawicieli uczelni z Gruzji, Kosowa, Mołdawii, Ukrainy i Polski. Rok spotkań zamknęła międzynarodowa konferencja „Proces Boloński – to już 20 lat! Nowe i stare wyzwania” zorganizowana z okazji 20-lecia procesu bolońskiego (22 listopada, Warszawa).

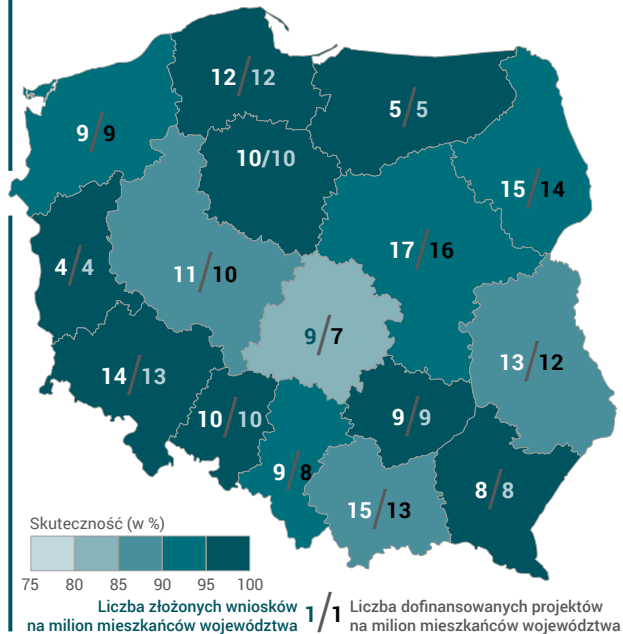

Strona internetowa:

www.erasmusplus.org.pl/sektory/szkolnictwo-wyzsze

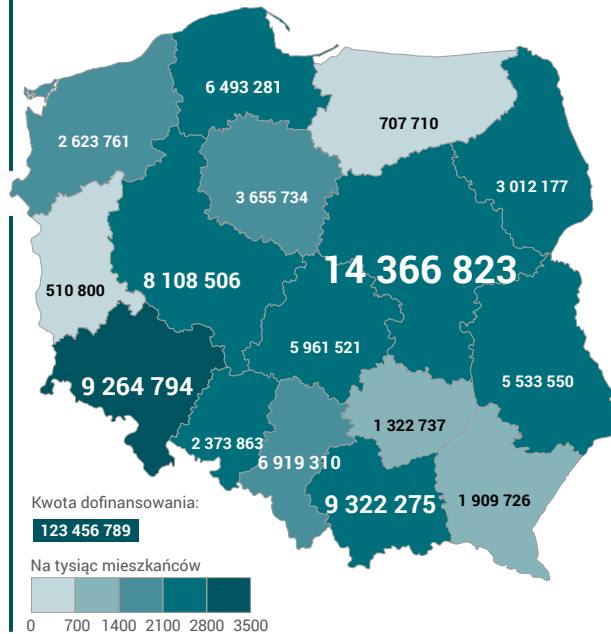
Wnioski złożone do polskiej NA i projekty przez nią dofinansowane w sektorze Szkolnictwo wyższe w 2019 r. w przeliczeniu na milion mieszkańców województwa

Źródło: baza EPlusLink; ludność: dane GUS – stany na 31.12.2019 r.

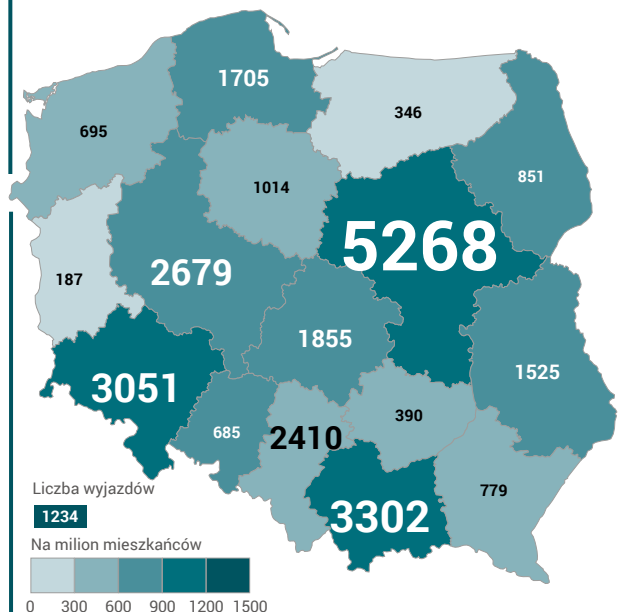
Dofinansowanie (w euro) udzielone przez polską NA projektom sektora Szkolnictwo wyższe w 2019 r. w podziale na województwa

Źródło: baza EPlusLink; ludność: dane GUS – stany na 31.12.2019 r.

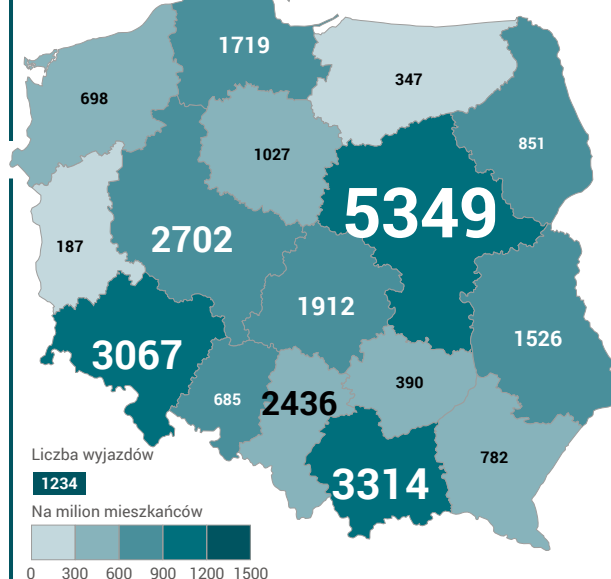
Liczba mobilności z poszczególnych województw w sektorze Szkolnictwo wyższe w 2019 r. (Akcje 1., 2., projekty finansowane przez polską NA)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.; ludność: dane GUS, stan na 31.12.2019 r.

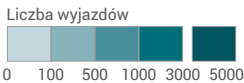
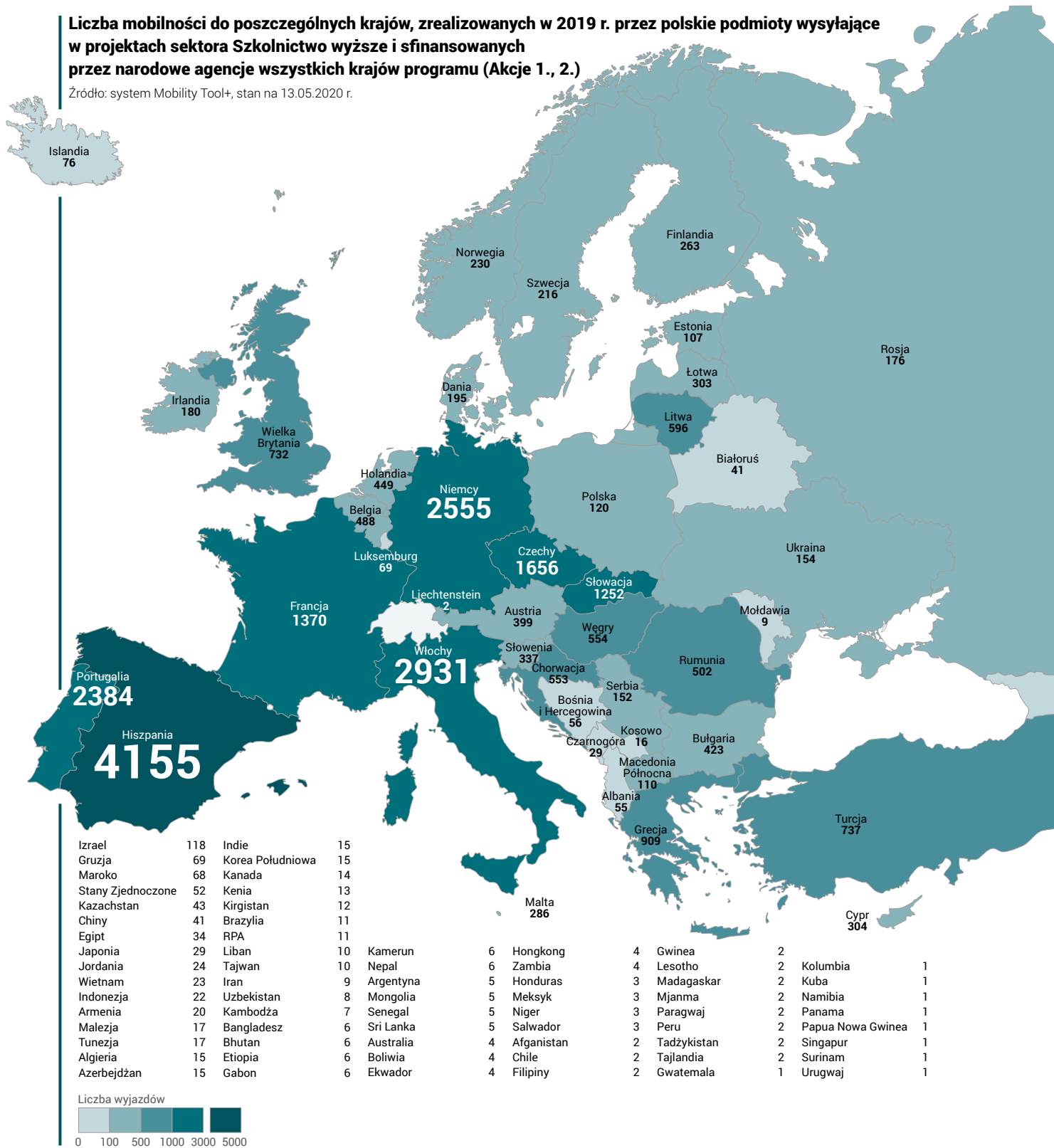
Liczba mobilności z poszczególnych województw w sektorze Szkolnictwo wyższe w 2019 r. (Akcje 1., 2., projekty finansowane przez NA ze wszystkich krajów programu)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.; ludność: dane GUS, stan na 31.12.2019 r.

Liczba mobilności do poszczególnych krajów, zrealizowanych w 2019 r. przez polskie podmioty wysyłające w projektach sektora Szkolnictwo wyższe i sfinansowanych przez narodowe agencje wszystkich krajów programu (Akcje 1., 2.)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.

Mistrzowie w natarciu

Zainteresowanie sektorem Edukacji szkolnej co roku przewyższa dostępne w nim środki. W 2019 r. na realizację projektów przeznaczono prawie 26 mln euro. Rośnie nie tylko liczba składanych wniosków, lecz także jakość tych, które otrzymują dofinansowanie

Projekty realizowane w tym sektorze skupiają się na niwelowaniu różnic w poziomie nauczania. Przyczyniają się też do podnoszenia kompetencji i zdobywania wiedzy przez uczniów, nauczycieli, pracowników oraz kadrę zarządzającą. Nauczyciele i pracownicy szkół doskonalą swój warsztat podczas szkoleń językowych i kursów metodycznych odbywanych poza Polską, obserwują pracę kolegów w zagranicznych placówkach lub nauczają w nich przedmiotów. Uczniowie natomiast rozwijają kompetencje językowe, społeczne i międzykulturowe jako uczestnicy zagranicznych mobilności. W praktyce projekty realizowane w sektorze Edukacja szkolna przekładają się na rozwijanie oferty edukacyjnej szkół na każdym etapie kształcenia, wymianę wiedzy i doświadczeń pomiędzy szkołami z różnych krajów objętych programem oraz zwiększanie liczby międzynarodowych przedsięwzięć inicjowanych przez beneficjentów.

DOSKONALENIE POZA GRANICAMI

W Akcji 1. środki są przeznaczane na poprawę jakości pracy szkoły, którą można uzyskać dzięki udziałowi zatrudnionych w niej pracowników oraz kadry zarządzającej

FOT. ALEKSANDRA DUDZIAK

w zagranicznych wyjazdach edukacyjnych. Kadra szkolna korzysta z tej oferty również po to, aby wyjeżdżać na obserwacje pracy (*job shadowing*) lub prowadzić zajęcia w zagranicznych placówkach (*teaching assignment*), co pozwala jej zdobywać umiejętności, doświadczenia i kontakty międzynarodowe. Do konkursu w ostatnich latach zgłaszały się zazwyczaj pojedyncze szkoły, ale możliwe było też tworzenie konsorcjów. Funkcję ich lidera i zarazem wnioskodawcy pełnić mogły m.in. organy prowadzące lub szkoły, a członkami były co najmniej dwie placówki mające wspólne potrzeby i cele oraz ten sam organ prowadzący.

ROZWÓJ WSPÓŁPRACY SZKÓŁ

Akcja 2. umożliwia realizację dwóch typów projektów: współpracy szkół oraz partnerstw strategicznych. Pomimo powiększenia puli środków w Edukacji szkolnej, liczba złożonych wniosków i suma wnioskowanego dofinansowania były dużo wyższe od kwoty, jaką dysponowała Narodowa Agencja w 2019 r. Ostatecznie w ramach Akcji 1. wsparcie uzyskało 201 projektów mobilności kadry edukacji szkolnej, zaś kolejnych 180 otrzymało dofinansowanie z Programu Operacyjnego Wiedza

Edukacja Rozwój. W Akcji 2. podpisano 521 umów z polskimi placówkami realizującymi współpracę szkół i zatwierdzono 26 partnerstw strategicznych.

Z roku na rok rośnie także zainteresowanie zagranicznymi wyjazdami edukacyjnymi. Najpopularniejszą formą mobilności odbywanych w ramach Akcji 1. pozostają kursy lub szkolenia – ten typ doskonalenia zawodowego wybrało prawie 88% beneficjentów. Głównym celem polskiej kadry dydaktycznej i zarazem największą potrzebą placówek edukacyjnych pozostaje podnoszenie kompetencji językowych, a zwłaszcza nauka języka angielskiego. Wiele wyjazdów odbywa się w ramach projektów współpracy szkół. To właśnie one umożliwiają organizowanie popularnych wymian grup uczniów. Dzięki projektom dofinansowanym w 2019 r. za granicę wyjadą 14 184 osoby, wśród których 9344 to uczniowie.

2860 mobilności kadry szkolnej **zaplanowano łącznie w projektach** dofinansowanych w 2019 r.

ERASMUS+ I eTWINNING

W roku 2019 Narodowa Agencja Programu Erasmus+ kontynuowała współpracę z programem eTwinning. Przejawiało się to przede wszystkim w zachęcaniu szkół realizujących projekty w Erasmus+ do aktywnego działania na internetowej platformie Twinspace. Jest to przestrzeń, która z powodzeniem może być wykorzystywana do prowadzenia działań w projektach Erasmusa na każdym etapie – od planowania, przez realizację konkretnych zadań, aż po ewaluację i upowszechnianie rezultatów. Połączenie mobilności ze współpracą wirtualną oraz wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych dostępnych w eTwinning wzmacnia efekty i zakres wpływu projektów. Z drugiej strony, dzięki dobremu przepływowi informacji pomiędzy programami, szkoły zaangażowane w eTwinning są na bieżąco informowane o możliwościach oferowanych przez Erasmus+, takich jak finansowanie udziału kadry edukacyjnej w zagranicznych kursach i szkoleniach czy też pokrywanie kosztów stacjonarnych spotkań grup uczniów i nauczycieli w ramach projektów współpracy międzyszkolnej.

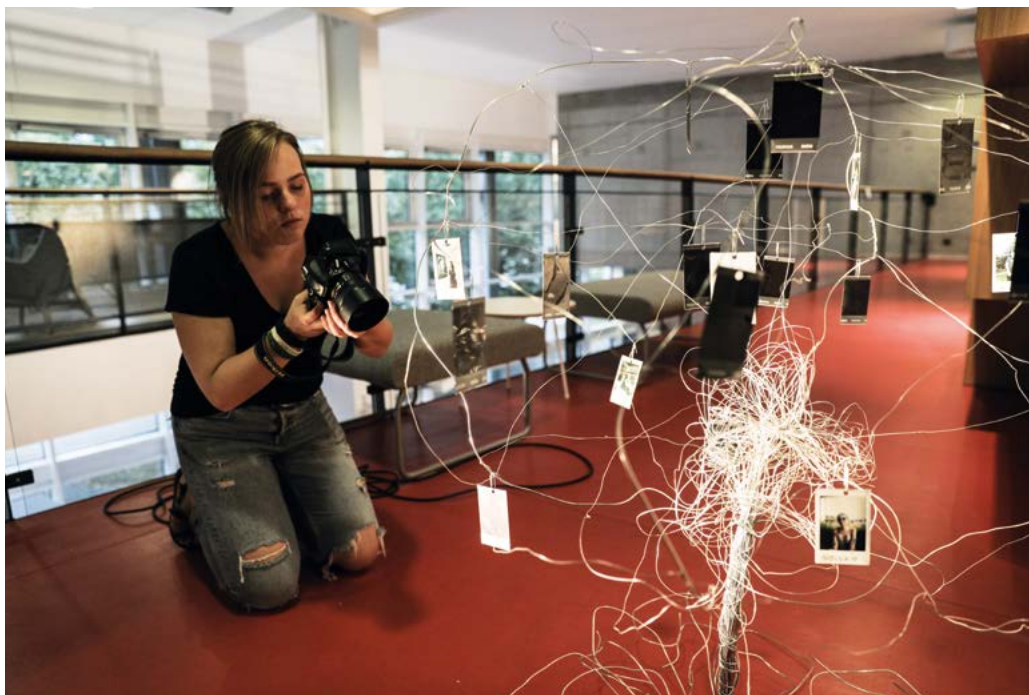
Osiągnięcia na miarę potrzeb

Do największych sukcesów 2019 r. w sektorze edukacji szkolnej należy zaliczyć:

- wykorzystanie 100% środków przyznanych przez Komisję Europejską,
- wzrost liczby dofinansowanych mobilności w stosunku do lat ubiegłych,
- poszerzenie oferty szkoleń skierowanych do beneficjentów, w tym liczby szkoleń dla nowych wnioskodawców oraz spotkań dla księgowych i osób zajmujących się rozliczaniem projektów tego sektora,
- organizowanie spotkań regionalnych – do stałej praktyki weszły szkolenia i warsztaty dla księgowych obsługujących szkolne projekty.

NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA

W ofercie Edukacji szkolnej mieszczą się nie tylko konkursy projektowe i warsztaty dla beneficjentów. Na tematy kluczowe w tym sektorze debatowano podczas ogólnopolskiej konferencji naukowej „Szkola równych szans” (19–21 maja 2019 r., Gdynia). Uczestniczyli w niej decydenci oświatowi, dyrektorzy szkół, nauczyciele oraz

Projekty zarządzane przez FRSE pozwalają rozwijać pasje od najmłodszych lat
ŹRÓDŁO:
EDUINSPIRACJE.ORG.PL

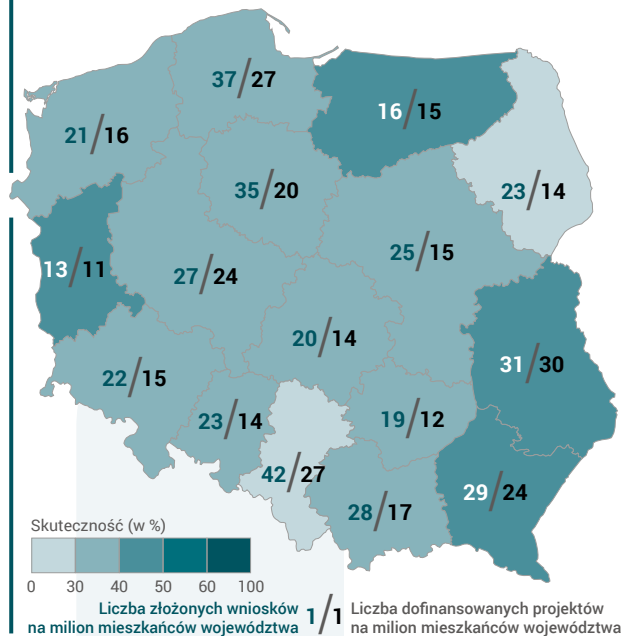
przedstawiciele środowisk akademickich, kuratoriów oświaty, ośrodków doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, a także beneficjenci programu Erasmus+. W ciągu trzech dni odbyły się liczne sesje tematyczne, panele i warsztaty poświęcone diagnozie nierówności społecznych i edukacyjnych w szkole oraz poszukiwaniu sposobów na ich zniwelowanie. Konkluzją wydarzenia było rekomendowanie działań podnoszących jakość edukacji włączającej w Polsce w perspektywach krótko- i długoterminowej, aby każda szkoła mogła zapewnić optymalne warunki uczenia się i nauczania dzieci i młodzieży. Materiały ze spotkania zebrano w monografii *Szkoła równych szans. Namysł teoretyczny i rozwiązania praktyczne*. Wersja elektroniczna publikacji dostępna jest na stronie czytelnia.frse.org.pl.

W 2019 r. nauczyciele mogli wziąć udział w dwudniowym seminarium „Tool for school – pokolenia Y, Z, pokolenie Google a praca nauczyciela i pełnione przez niego role” (22–23 października, Łódź). Jego myślą przewodnią było podkreślenie wielości ról odgrywanych przez współczesnych nauczycieli. Ich zadania nie ograniczają się do nauczania przedmiotu, lecz coraz częściej wymagają kompetencji psychologicznych, animacyjnych, doradczych czy mediacyjnych. Warsztaty służyły właśnie temu, aby dać nauczycielom wskazówki przydatne w codziennej pracy. Program obejmował omówienie sytuacji, z którymi nauczyciele mierzą się w pracy, a do których trudno jest im się samodzielnie przygotować, np. gdy spotykają się z odmową chodzenia do szkoły lub starają się nawiązać współpracę z rodzicami. Uczestnicy mogli także zapoznać się z różnego rodzaju narzędziami i technikami zdobywającymi coraz większą popularność w klasie szkolnej (m.in. gamifikacja, robotyka).

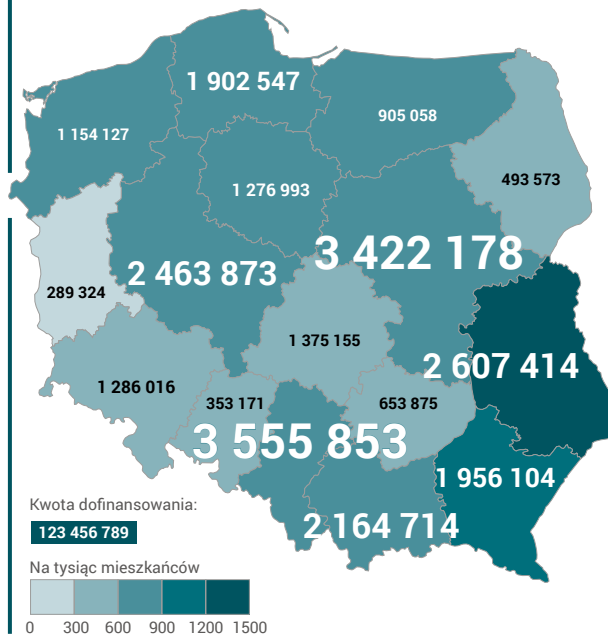
Wnioski złożone do polskiej NA i projekty przez nią dofinansowane w sektorze Edukacja szkolna w 2019 r. w przeliczeniu na milion mieszkańców województwa

Źródło: baza EPlusLink; ludność: dane GUS – stany na 31.12.2019 r.

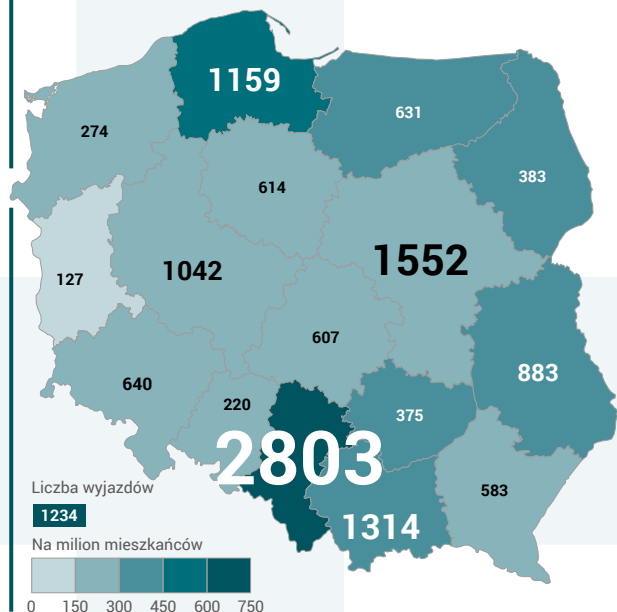
Dofinansowanie (w euro) udzielone przez polską NA projektom sektora Edukacja szkolna w 2019 r. w podziale na województwa

Źródło: baza EPlusLink; ludność: dane GUS – stany na 31.12.2019 r.

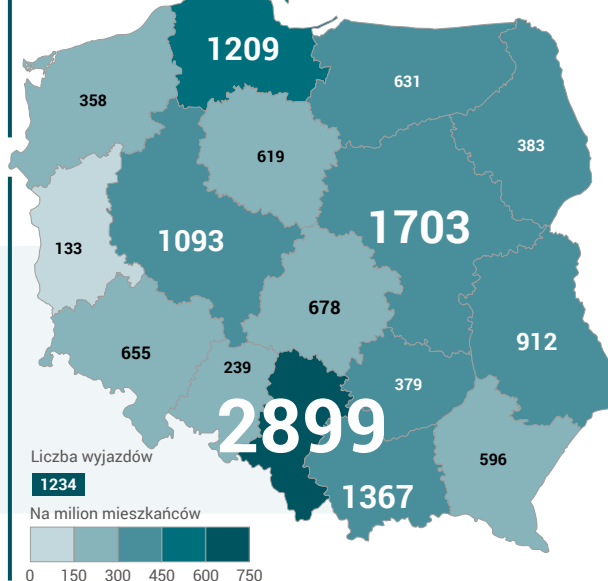
Liczba mobilności z poszczególnych województw w sektorze Edukacja szkolna w 2019 r. (Akcje 1., 2., projekty finansowane przez polską NA)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.; ludność: dane GUS, stan na 31.12.2019 r.

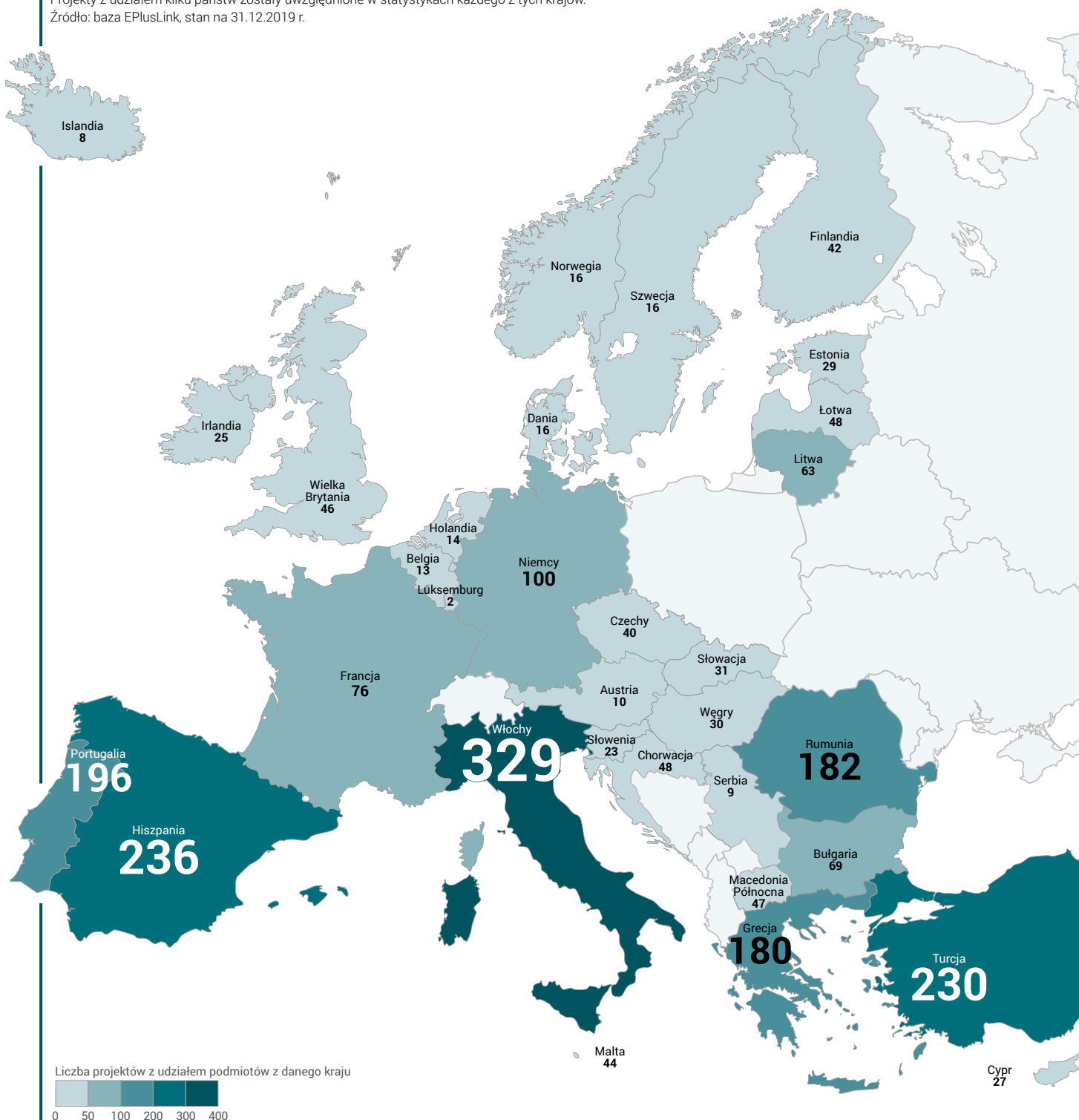
Liczba mobilności z poszczególnych województw w sektorze Edukacja szkolna w 2019 r. (Akcje 1., 2., projekty finansowane przez NA ze wszystkich krajów programu)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.; ludność: dane GUS, stan na 31.12.2019 r.

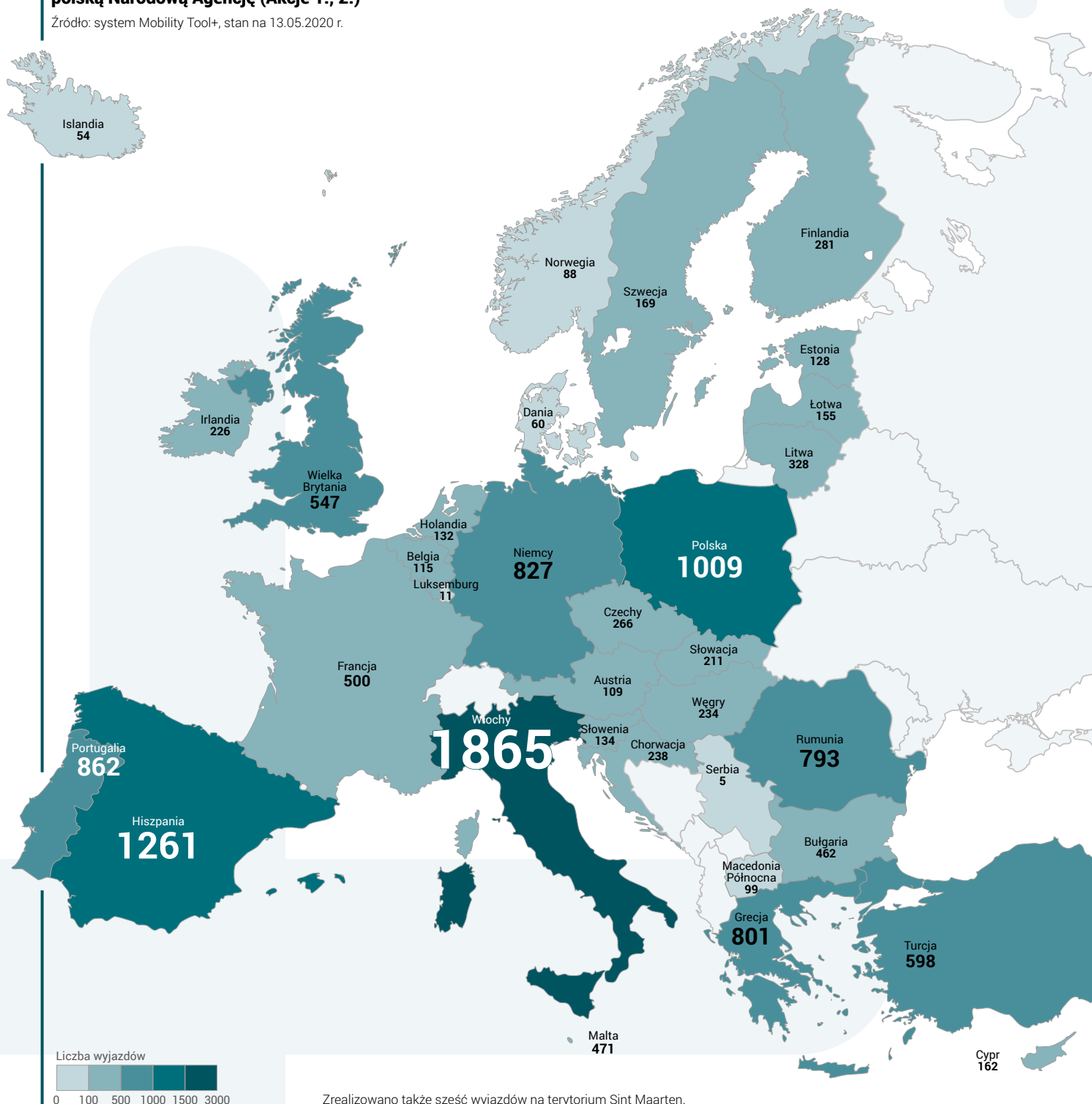
Liczba projektów sektora Edukacja szkolna z udziałem podmiotów z poszczególnych krajów, dofinansowanych przez polską Narodową Agencję w 2019 r.

Projekty z udziałem kilku państw zostały uwzględnione w statystykach każdego z tych krajów.
 Źródło: baza EPlusLink, stan na 31.12.2019 r.

Liczba mobilności do poszczególnych krajów, zrealizowanych w 2019 r. przez polskie podmioty wysyłające w projektach sektora Edukacja szkolna i sfinansowanych przez polską Narodową Agencję (Akcje 1., 2.)

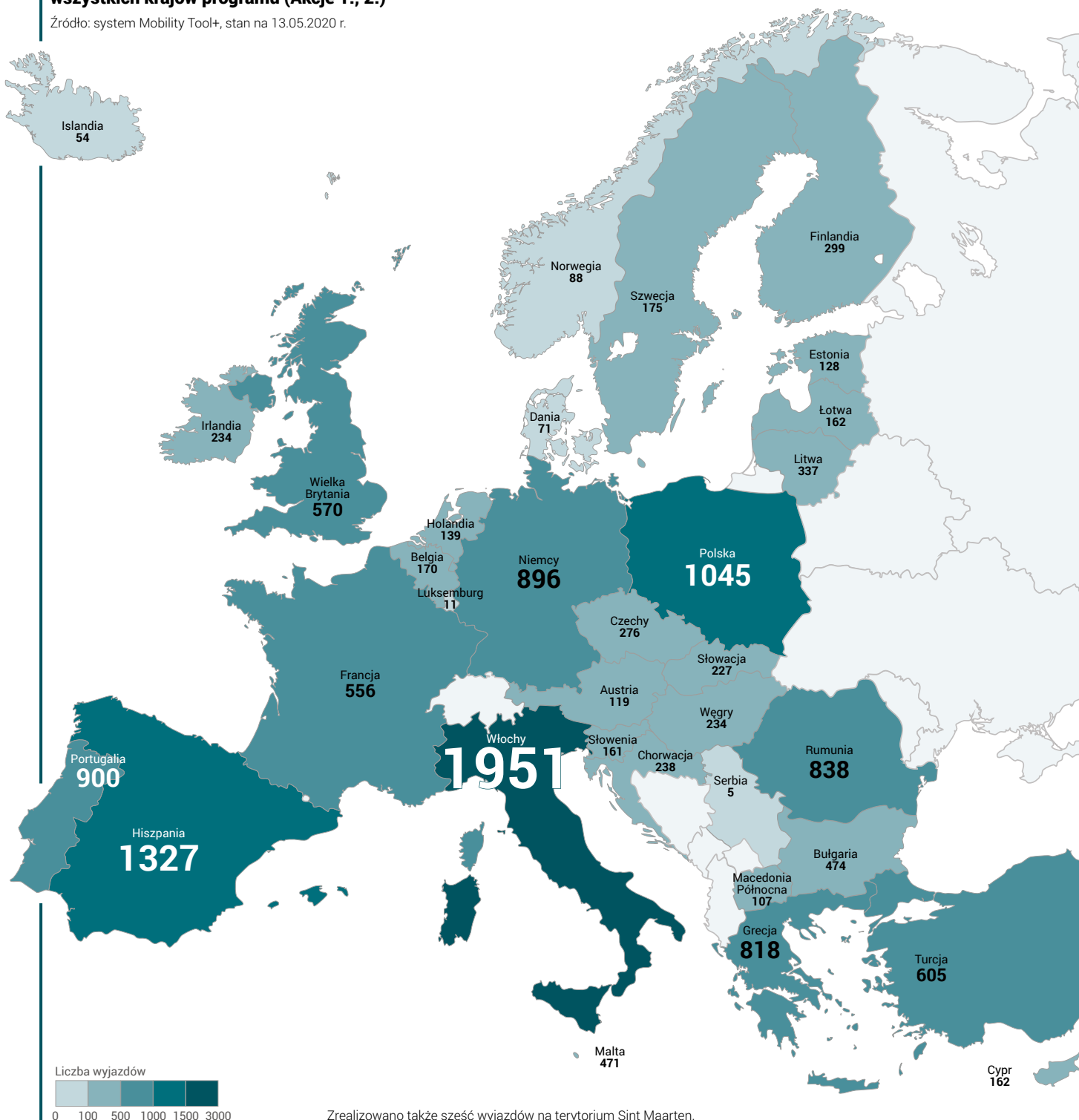
Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.

Zrealizowano także sześć wyjazdów na terytorium Sint Maarten.

Liczba mobilności do poszczególnych krajów, zrealizowanych w 2019 r. przez polskie podmioty wysyłające w projektach sektora Edukacja szkolna i sfinansowanych przez narodowe agencje wszystkich krajów programu (Akcje 1., 2.)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.

Zrealizowano także sześć wyjazdów na terytorium Sint Maarten.

Czas zawodowców

Program Erasmus+ coraz lepiej wpisuje się w zmiany zachodzące w kształceniu zawodowym. Oferta skierowana do nauczycieli to przyjazny mechanizm wspierania rozwoju kadry dydaktycznej, który pozostaje w zgodzie z europejskimi celami i krajowymi przepisami

Z możliwości wymieniania doświadczeń i doskonalenia zawodowego chętnie korzystają również nauczyciele kształcenia praktycznego. Mogą oni brać udział w zagranicznych praktykach zawodowych organizowanych w przedsiębiorstwach, instytucjach kształcenia lub szkolenia zawodowego albo prowadzić kursy i szkolenia w instytucjach partnerskich. Tego rodzaju formy doskonalenia są traktowane jako obowiązkowe szkolenia branżowe.

MOBILNOŚCI W CZŁÓWCE EUROPY

W ramach konkursu ogłoszonego w Akcji 1. sektora złożono ponad tysiąc wniosków o mobilności uczniów i kadry kształcenia zawodowego. Ich poziom był bardzo wysoki: tylko 5% nie spełniło kryteriów jakościowych – to o 2 pkt. proc. mniej niż w roku poprzednim. Ostatecznie dofinansowanie przyznano 298 projektom na łączną kwotę 31 891 771 euro, zaś 253 wnioski zostały zatwierdzone do realizacji na zasadach programu Erasmus+ ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (więcej – s. 66).

W efekcie konkursu uczniowie wyjeżdżają na staże m.in. do Hiszpanii, Grecji, Portugalii, Niemiec. Wcześniej jednak bardzo intensywnie przygotowują się do wyjazdu

FOT. KRZYSZTOF KUCZYK

pod okiem swoich nauczycieli. Uczą się języka obcego, przyswajają słownictwo branżowe, aby lepiej porozumiewać się z opiekunem stażu, poznają kulturę kraju i regionu, w którym spędzą kilka tygodni. Ważnym elementem takiego przygotowania jest trening psychologiczny: nabywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, pracy zespołowej, rozwiązywania problemów, reagowania na nieprzewidziane sytuacje.

27 – tylu **polskich uczniów wyjedzie na zagraniczne staże i praktyki** organizowane w ramach programów Erasmus+ i PO WER w ciągu najbliższych dwóch lat. To najwięcej w całej Europie!
tys.

Kolejnym sukcesem w 2019 r. było przyznanie 10 szkołom branżowym i technicznym Karty jakości mobilności w obszarze kształcenia i szkolenia zawodowego w programie Erasmus+ (*VET charter*). Ubiegają się o nią placówki mające doświadczenie w organizowaniu zagranicznych staży i praktyk na wysokim poziomie. Przyznanie Karty to dowód uznania tego, w jaki sposób szkoła przekuwa doświadczenia zdobyte dzięki projektom mobilności w dalsze korzyści służące instytucji,

podnoszeniu poziomu nauczania uczniów i doskonaleniu zawodowemu kadry edukacyjnej. Dzięki temu wyróżnieniu zwycięskie placówki w kolejnych konkursach będą mogły wnioskować o środki finansowe na uproszczonych zasadach. Wielu beneficjentów umiejętnie wykorzystuje Kartę jakości do budowania i rozwijania współpracy z lokalnymi pracodawcami w obszarze kształcenia praktycznego.

LABORATORIUM DOBRZYCH PRAKTYK I INNOWACJI

Ważne miejsce w sektorze zajmują partnerstwa strategiczne. W 2019 r. w Akcji 2. wpłynęły 102 wnioski o dofinansowanie projektów współpracy instytucjonalnej. Od 2016 r. środki są przyznawane osobno na partnerstwa wspierające wymianę dobrych praktyk oraz partnerstwa na rzecz innowacji. Zdecydowanie większym zainteresowaniem cieszą się te drugie – w 2019 r. było ich 86, a projektów wspierających wymianę dobrych praktyk jedynie 16. W podobnej proporcji rozłożyły się wnioski złożone w 2018 r. (73 innowacyjnych i 15 na rzecz dobrych praktyk).

Projekty realizowane w Akcji 2. są nierozzerwalnie związane z wdrażaniem określonych priorytetów – istotnych z punktu widzenia rozwoju edukacji zawodowej w Europie. Do najczęściej wybieranych priorytetów sektorowych należą:

- otwarta edukacja i innowacyjne praktyki w erze cyfrowej;
- doskonalenie kompetencji kluczowych w kształceniu i szkoleniach zawodowych,
- jakość i efektywność edukacji;
- umiędzynarodowienie kształcenia zawodowego;
- wspieranie zagranicznych mobilności pracowników i osób uczących się.

Najczęściej partnerstwa są zawierane przez stowarzyszenia branżowe, małe i średnie przedsiębiorstwa, fundacje, szkoły branżowe i techniczne, uczelnie oraz instytucje badawcze i szkoleniowe. Dzięki partnerstwom strategicznym na rzecz innowacji powstaną materiały edukacyjne, które będą powszechnie wykorzystywane w określonej branży i grupie docelowej, np. wśród doradców zawodowych czy inżynierów.

XIV Forum Ekonomiczne Młodych Liderów w Nowym Sączu stało się okazją do zaprezentowania nabytych umiejętności zawodowych
FOT. DARIUSZ MAJEWSKI

Projekty finansowane od 2019 r. przyczynią się do powstania prawie 100 produktów, które będą prezentowane podczas 150 wydarzeń zaplanowanych w różnych zakątkach Europy. Każda osoba zainteresowana rezultatami z sektora Kształcenie i szkolenia zawodowe będzie mogła poznać efekty prac za pośrednictwem europejskiej platformy rezultatów programu Erasmus+, dostępnej pod linkiem: ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects.

Partnerstwa z przyszłością

Jedną z ciekawszych inicjatyw zakończonych w 2019 r. był projekt „Alter drive” koordynowany przez Centrum Kształcenia Zawodowego w Wysokiem Mazowieckiem. Partnerzy z Polski, Czech i Hiszpanii stworzyli program do nauczania elementów związanych z alternatywnymi źródłami napędu pojazdów samochodowych. Opracowali materiał teoretyczny, zgodny z profilem kształcenia w zawodzie i niezbędnymi kwalifikacjami oraz minimum programowym, a także metodologię oraz zestawy ćwiczeń przydatne do tworzenia elementów technicznych. Wszystkie materiały są dostępne na platformie AlterDrive (www.alterdrive.eu) i można je wykorzystać do nauki w klasach o profilu samochodowym praktycznie w całej Europie.

Inne polskie partnerstwa też dały się zauważyć za granicą. Sukcesem w 2019 r. było nominowanie przez samą Komisję Europejską jednego z nich do tytułu „Doskonałości w kształceniu i szkoleniu zawodowym” w ramach centralnych obchodów IV Europejskiego Tygodnia Umiejętności Zawodowych (14–18 października, Helsinki). Projekt „MENTEE: mentoring, networking i szkolenia dla europejskich przedsiębiorców”, koordynowany przez firmę INnCREASE, został doceniony za promowanie włączenia społecznego i kompetencji przyszłości.

INSPIRACJE PŁYNĄ Z NETWORKINGU

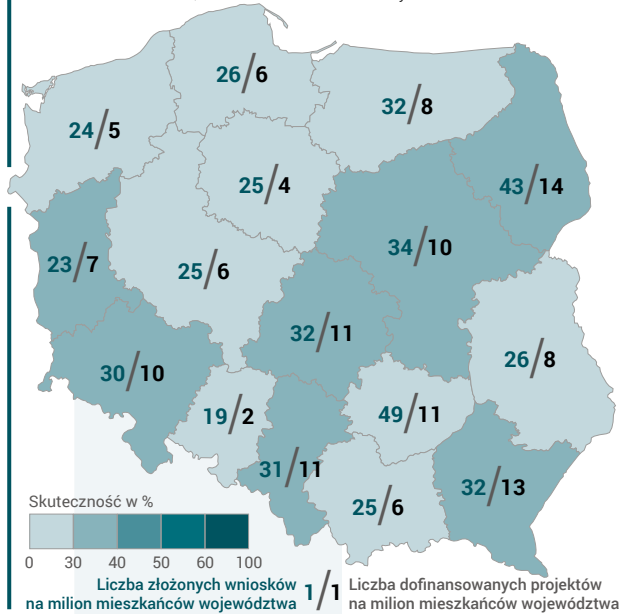
Ważnym wydarzeniem ogólnokrajowym z udziałem gości zagranicznych było XXIX Forum Ekonomiczne w Krynicy oraz towarzyszące mu XIV Forum Ekonomiczne Młodych Liderów w Nowym Sączu (3–5 września). Zespół sektora wykorzystał swą obecność do promowania oferty programu Erasmus+ służącej do rozwijania współpracy szkolnictwa branżowego z pracodawcami. Jego przedstawiciele gościli również na Kongresie 590 w Rzeszowie (8 października). Podczas panelu „Branżowa szkoła przyszłości – szanse i wyzwania szkolnictwa branżowego” eksperci podkreślali, że nowoczesna edukacja musi wychodzić naprzeciw zmieniającym się potrzebom rynku pracy oraz wspierać rozwój kompetencji miękkich, kreatywności i innowacyjności.

Jesienne wydarzenia zakończył IV Europejski Tydzień Umiejętności Zawodowych. Stworzył on przestrzeń do wymiany doświadczeń i nawiązywania kontaktów branżowych. Bilans edycji 2019 to 1781 wydarzeń zorganizowanych w 46 krajach, w tym aż 95 w Polsce! Jednym z nich była konferencja „Kompetencje przyszłości – odkryj swój talent!” (18 października, Warszawa), która zgromadziła ponad 230 uczestników z całego kraju. Zaproszeni eksperci debatowali na temat przyszłości szkół zawodowych w kontekście zmian społecznych i rozwoju technologicznego oraz uspiętego potencjału branży, który w niedalekiej przyszłości przeobrazi się w siłę napędową zapewniającą efektywny rozwój gospodarczy i dobrobyt społeczny.

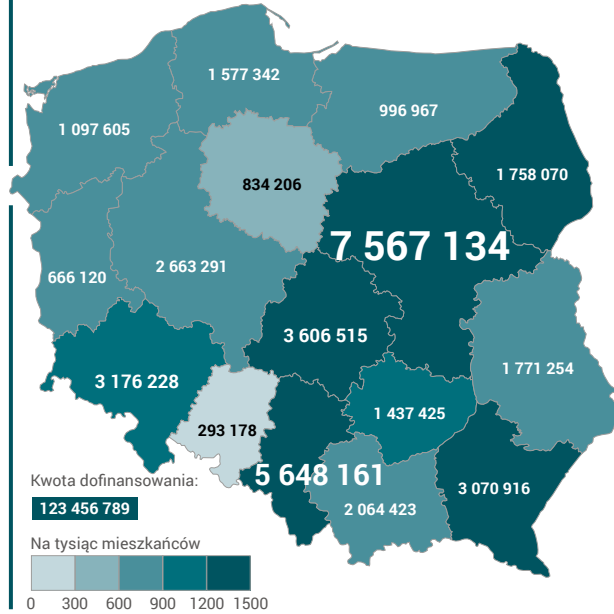
Wnioski złożone do polskiej NA i projekty przez nią dofinansowane w sektorze Kształcenie i szkolenia zawodowe w 2019 r. w przeliczeniu na milion mieszkańców województwa

Źródło: baza EPlusLink; ludność: dane GUS – stany na 31.12.2019 r.

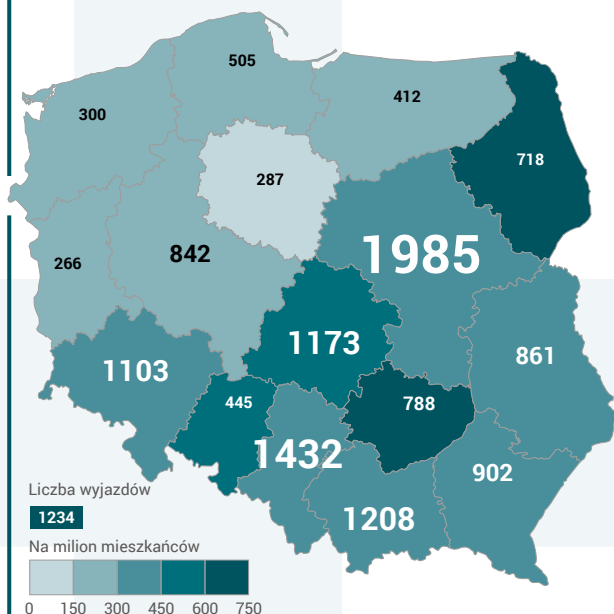
Dofinansowanie (w euro) udzielone przez polską NA projektom sektora Kształcenie i szkolenia zawodowe w 2019 r. w podziale na województwa

Źródło: baza EPlusLink; ludność: dane GUS – stany na 31.12.2019 r.

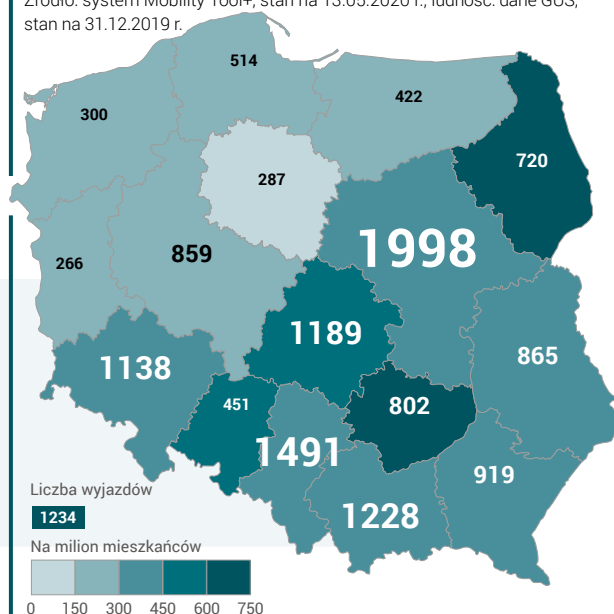
Liczba mobilności z poszczególnych województw w sektorze Kształcenie i szkolenia zawodowe w 2019 r. (Akcje 1., 2., projekty finansowane przez polską NA)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.; ludność: dane GUS, stan na 31.12.2019 r.

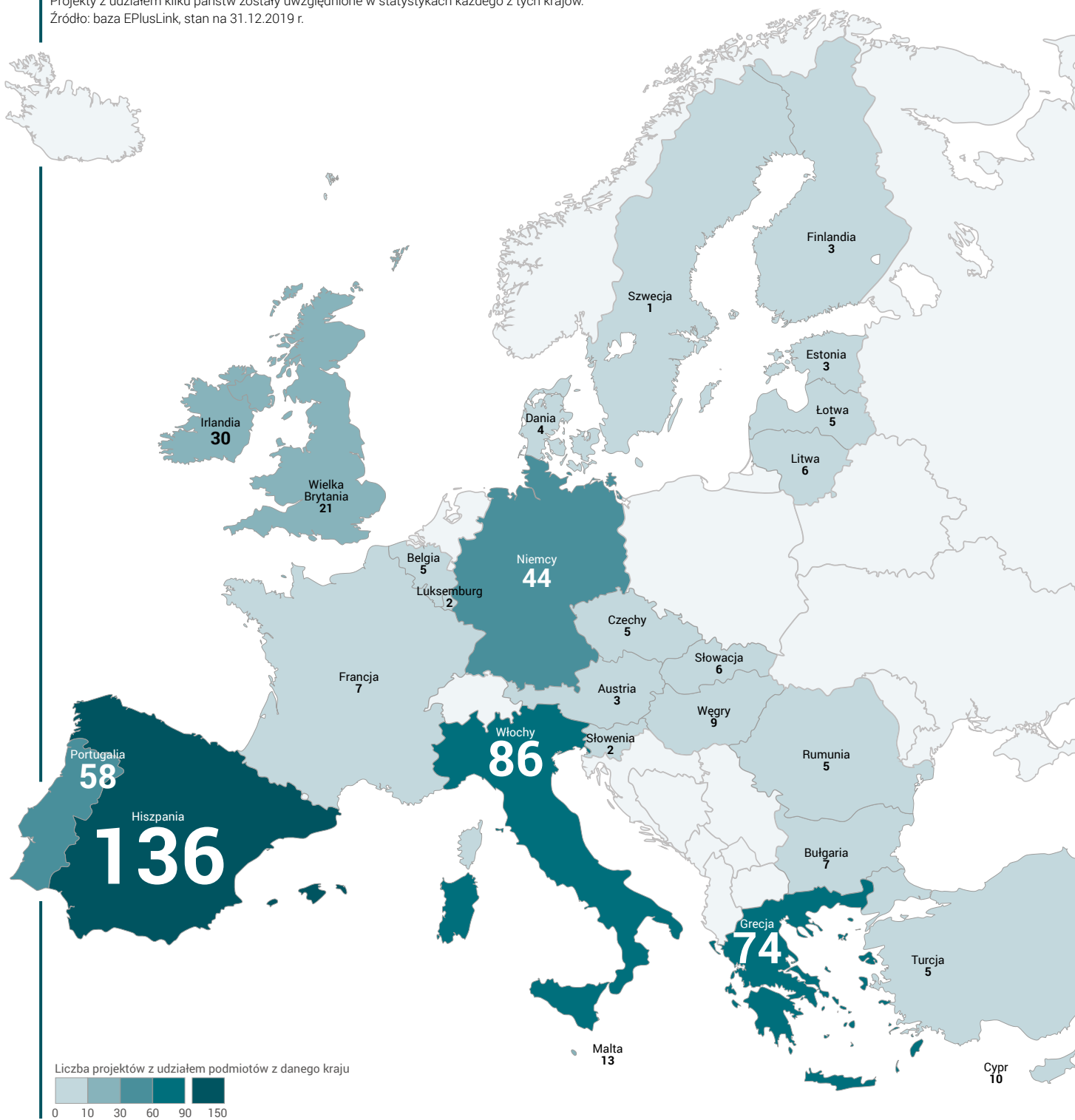
Liczba mobilności z poszczególnych województw w sektorze Kształcenie i szkolenia zawodowe w 2019 r. (Akcje 1., 2., projekty finansowane przez NA ze wszystkich krajów programu)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.; ludność: dane GUS, stan na 31.12.2019 r.

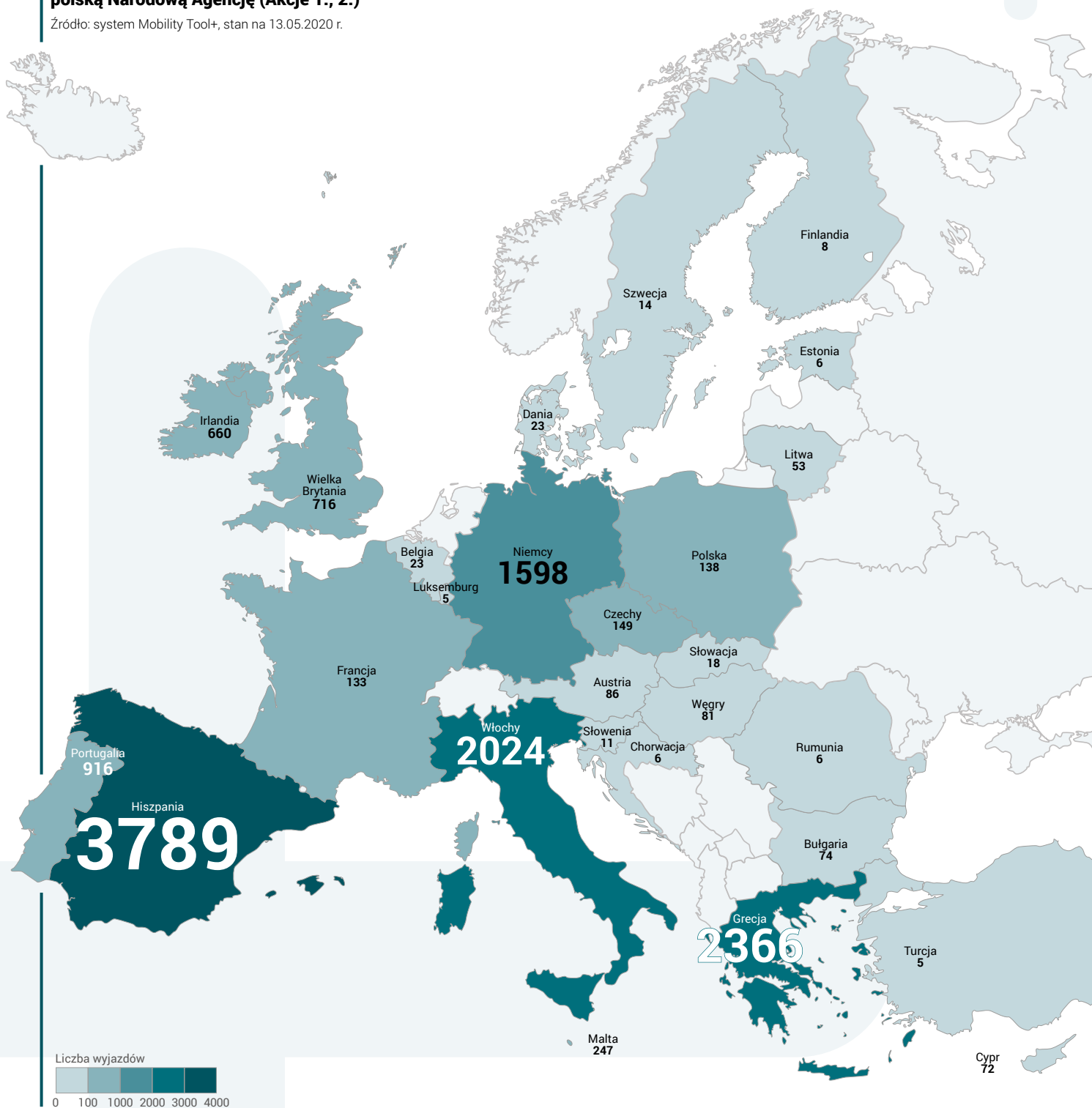
Liczba projektów sektora Kształcenie i szkolenia zawodowe z udziałem podmiotów z poszczególnych krajów, dofinansowanych przez polską Narodową Agencję w 2019 r.

Projekty z udziałem kilku państw zostały uwzględnione w statystykach każdego z tych krajów.
 Źródło: baza EPlusLink, stan na 31.12.2019 r.

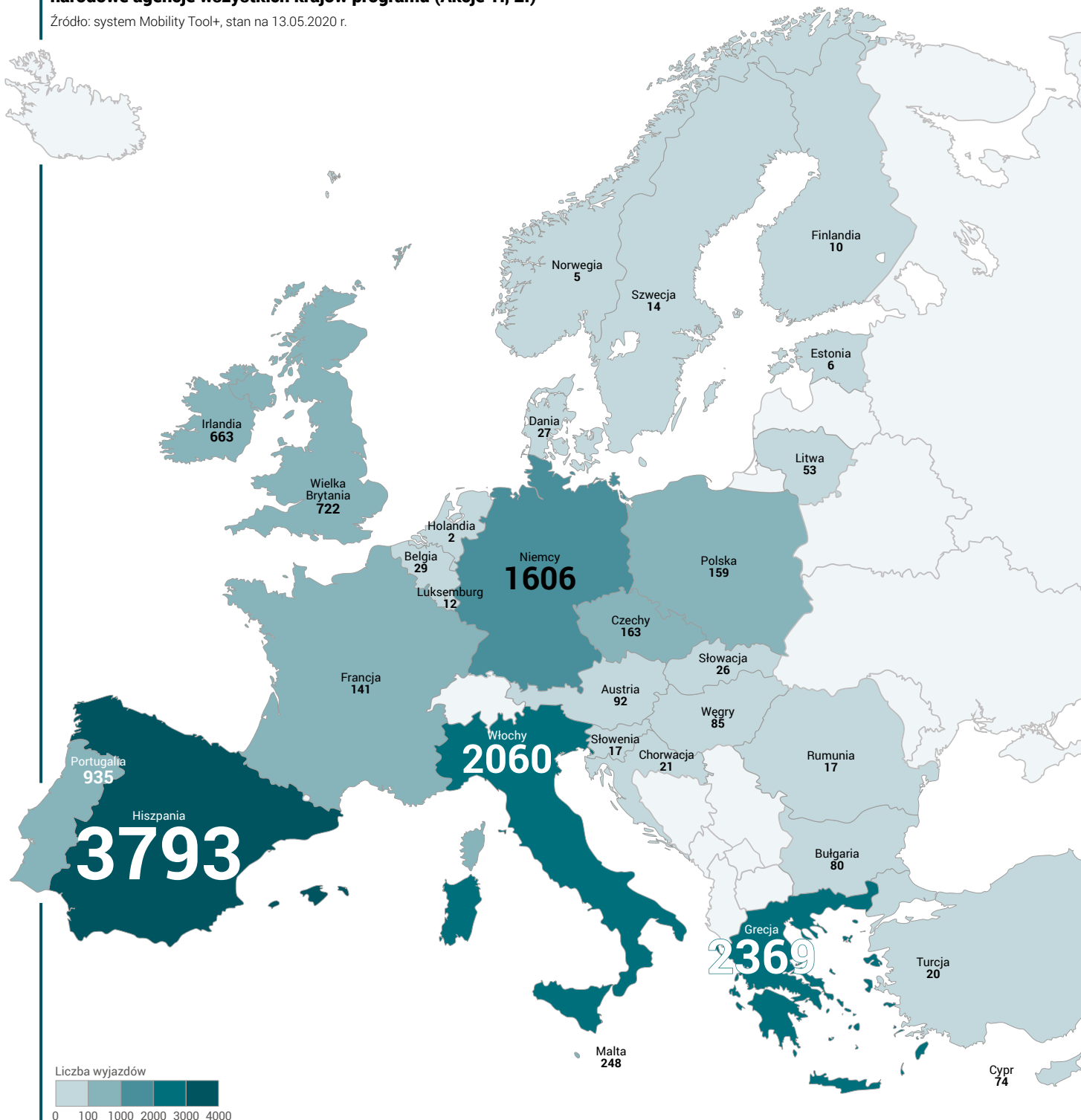
Liczba mobilności do poszczególnych krajów, zrealizowanych w 2019 r. przez polskie podmioty wysyłające w projektach sektora Kształcenie i szkolenia zawodowe i sfinansowanych przez polską Narodową Agencję (Akcje 1., 2.)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.

Liczba mobilności do poszczególnych krajów, zrealizowanych w 2019 r. przez polskie podmioty wysyłające w projektach sektora Kształcenie i szkolenia zawodowe i sfinansowanych przez narodowe agencje wszystkich krajów programu (Akcje 1., 2.)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.

Dorośli rosną w siłę

Komisja Europejska dostrzega coraz większą potrzebę wspierania inicjatyw edukacyjnych dla dorosłych z uwagi na wyzwania, przed jakimi staje dzisiejsza Europa. Dlatego wartość dofinansowania projektów w tym sektorze wzrasta z roku na rok – ostatnio aż o 36%, do ponad 10 mln euro

Najmniejszy sektor programu Erasmus+ dotyczy najliczniejszej i najbardziej zróżnicowanej grupy odbiorców. Kojarzy się głównie z finansowaniem działań skierowanych do seniorów, ale to tylko część prawdy. Projekty mogą bowiem realizować bardzo różne podmioty i na rzecz różnych grup dorosłych odbiorców – pod warunkiem że wspierają uczenie się w obszarze niezawodowym. W 2019 r. wśród nich były nie tylko uniwersytety trzeciego wieku, lecz także organizacje pozarządowe, instytucje kultury, szkoły ogólnokształcące dla dorosłych, urzędy pracy, uniwersytety ludowe, szkoły językowe, a nawet – po raz pierwszy – koło gospodyń wiejskich.

SUKCES MIERZONY LICZBAMI

Bilans konkursów ogłoszonych w 2019 r. w Edukacji dorosłych można podsumować w kilku hasłach:

- wzrost o 15% liczby wniosków złożonych w obu akcjach,
- wyraźna poprawa jakości składanych wniosków,
- wzrost aż o 58% liczby projektów zaakceptowanych do realizacji,
- duże zainteresowanie konsorcjami w Akcji 1.

FOT. LUKA ŁUKASIAK

W obu akcjach wpłynęło 229 wniosków. Po raz kolejny Polska znalazła się w czołówce krajów, które otrzymały największą liczbę wniosków: w Akcji 1. nasz kraj uplasował się na trzecim miejscu, a w Akcji 2. – na czwartym. Tak dobry wynik należy przypisać intensywnym działaniom promocyjnym i spotkaniom informacyjno-szkoleniowym dla wnioskodawców. Szczególnie cieszy rosnące zainteresowanie instytucji kultury, do których była skierowana część działań zespołu sektora.

” Zwiększony budżet sektora umożliwił **dofinansowanie 114 projektów**, a wszystkie projekty z **listy rezerwowej w Akcji 1. (51) otrzymały dofinansowanie** ze środków PO WER Edukacja dorosłych

W Akcji 1. złożono 124 wnioski, w tym 16 przygotowanych przez konsorcja krajowe, z których każde składało się z co najmniej trzech polskich organizacji. Wśród 50 realizowanych projektów 6 prowadzi konsorcja, co oznacza, że kadra aż 67 organizacji skorzysta z zagranicznych wyjazdów edukacyjnych. Beneficjenci zaplanowali łącznie 847 mobilności kadry: 625 wyjazdów na kursy i konferencje, które od lat

Warsztaty na temat storytellingu, zorganizowane przez Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku w ramach projektu „Your life – your story”
FOT. KRZYSZTOF KARPIŃSKI

cieszą się największą popularnością, 213 wyjazdów na obserwację w miejscu pracy i 9 w celu prowadzenia szkoleń w zagranicznych organizacjach.

W Akcji 2. złożono 105 wniosków. Dofinansowanie otrzymały aż 64 projekty (36% więcej niż w poprzednim roku): 33 dotyczą wymiany dobrych praktyk, a 31 inicjatyw na rzecz innowacji. W wymienionych projektach polscy koordynatorzy współpracują z podmiotami z 29 krajów programu Erasmus+ oraz z dwóch krajów partnerskich (Izrael, Jordania). Najczęściej na partnera wybierano organizacje z Hiszpanii, Włoch oraz Portugalii.

SUKCES MIERZONY REZULTATAMI

Rok 2019 był także czasem podsumowań osiągnięć kończących się projektów, które zostały dofinansowane w ramach wcześniejszych konkursów. Aż 13 z nich uznano za dobre praktyki. Wybrane przykłady pokazują, na czym mogą polegać przedsięwzięcia realizowane w sektorze Edukacja dorosłych.

Projekt koordynowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdyni pt. „Edukacja dorosłych jako narzędzie na rzecz włączenia społecznego” (Akcja 2.) umożliwił ponad stu specjalistom z Polski, Słowacji i Danii przeszkolenie się i wymianę doświadczeń na temat edukacji osób wymagających wsparcia społecznego (m.in. bezdomnych, chorujących psychicznie, uzależnionych). We wszystkich tych krajach projekt pokazał, jak duże znaczenie ma angażowanie osób korzystających z systemu wsparcia w proces edukacji innych. Efektem współpracy jest publikacja *Wyjście z cienia. Dobre praktyki edukacji dorosłych w obszarze włączania społecznego*.

Z kolei w projekcie zatytułowanym „Podnoszenie kompetencji pracowników Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę” (Akcja 1.) udział w kursach i specjalistycznych konferencjach dotyczących edukacji rodziców i ochrony dzieci krzywdzonych pozwolił na wprowadzenie nowych metod pracy z rodzinami, w których doszło do krzywdzenia, a także rodzinami z grup ryzyka (bezrobotne, uchodźcze, o niskim statusie edukacyjno-społecznym). Wykorzystując nowe metody pracy, fundacja prowadziła konsultacje indywidualne dla rodziców, spotkania i warsztaty edukacyjne oraz porady online. Doświadczenia wyniesione z projektu zostaną wykorzystane do przygotowania podręcznika *Jak zorganizować centrum pomocy dzieciom*.

Natomiast w projekcie „E-citizen – effective inclusion through e-governance services” (Akcja 2.) Fundacja Laboratorium Badań i Działań Społecznych „SocLab” wymieniała się z partnerami z Turcji, Hiszpanii i Czech doświadczeniami na temat funkcjonowania e-usług w ich krajach, wpływu obywateli na projektowanie tych usług i możliwości korzystania z nich na co dzień. Partnerzy opublikowali rekomendacje dotyczące sposobów włączania mieszkańców w proces tworzenia e-usług: *E-government closer to the people*.

W gronie wyróżnionych znalazł się też projekt „Biblioteka – dobry społeczny biznes” (Akcja 1.). Książnica Płocka zorganizowała dla swojej kadry zarządzającej i edukatorów m.in. *job shadowing* w szwedzkiej bibliotece. Pracownicy skorzystali z możliwości poznania z bliska sposobu zarządzania instytucją kultury m.in. w zakresie animacji czytelniczej i innych zadań realizowanych na rzecz dorosłych. Choć przedsięwzięcie miało niewielką skalę, to przyczyniło się do wdrożenia znaczących zmian w Książnicy.

Nowe inicjatywy

Do największych wydarzeń w sektorze w 2019 r. należy zaliczyć międzynarodowe seminarium kontaktowe „Kompetencje kluczowe dorosłych w instytucjach kultury” („Key competences for adults in cultural institutions”), które odbyło się jesienią w Warszawie. W seminarium uczestniczyło blisko 60 przedstawicieli instytucji organizujących edukację dorosłych w 21 krajach Europy. Wydarzenie było dużym sukcesem – jego efektem są pomysły na dziewięć nowych międzynarodowych projektów w Akcji 2. Uczestnicy seminarium bardzo wysoko ocenili spotkanie, wzięwszy pod uwagę, jak ważna przed opracowaniem projektu partnerskiego jest możliwość spotkania się twarzą w twarz z potencjalnymi partnerami i skorzystania ze wsparcia pracowników polskiej Narodowej Agencji Programu Erasmus+.

W 2019 r. ruszył także profil Erasmus+ Edukacja dorosłych na Facebooku. Powstał on głównie z myślą o beneficjentach, którzy poszukują przestrzeni do prezentowania rezultatów projektów i do komunikacji z narodową agencją.

WSPÓŁPRACA SIĘ OPŁACA

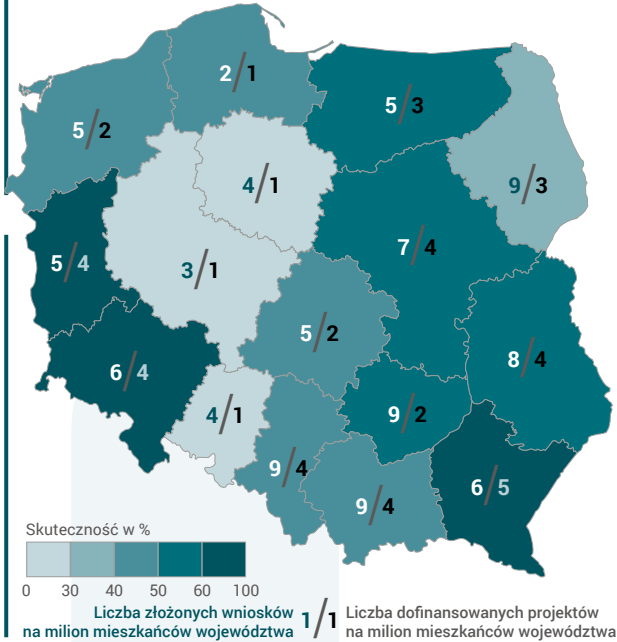
W 2019 r. kontynuowano także współpracę z działającym w FRSE zespołem Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Jej efektem było przeprowadzenie dwóch spotkań informacyjnych dla organizacji zainteresowanych wnioskowaniem w Akcji 1. Poza tym doświadczenia Edukacji dorosłych – pracowników i beneficjentów – są z powodzeniem wykorzystywane w pracach innowacyjnego projektu „Szansa. Nowe umiejętności dorosłych”, finansowanego ze środków PO WER, którego celem jest stworzenie modeli pracy edukacyjnej z osobami o niskich umiejętnościach podstawowych.

Istotną częścią sektora Erasmus+ Edukacja dorosłych jest platforma EPALE – Elektroniczna platforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie. Współpraca z Krajowym Biurem EPALE owocuje rosnącym zainteresowaniem beneficjentów zasobami platformy. Użytkownicy EPALE mogą także brać udział w cieszących się dużą popularnością konferencjach, seminariach tematycznych i webinarach. Więcej na temat platformy – na s. 100.

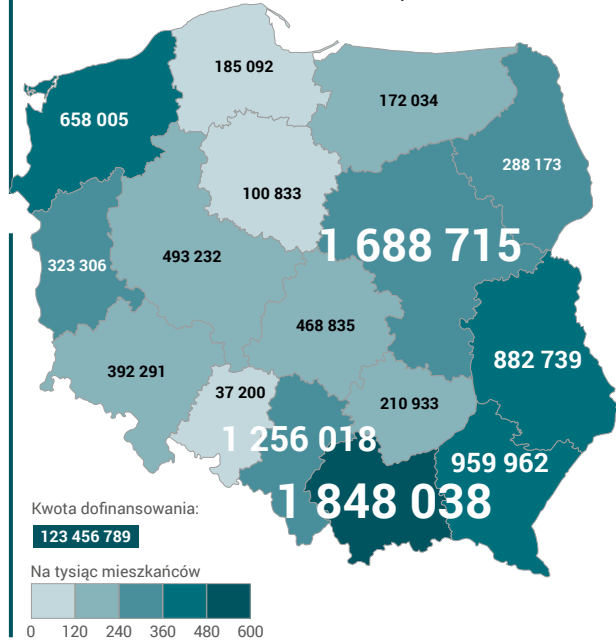
Wnioski złożone do polskiej NA i projekty przez nią dofinansowane w sektorze Edukacja dorosłych w 2019 r. w przeliczeniu na milion mieszkańców województwa

Źródło: baza EPlusLink; ludność: dane GUS – stany na 31.12.2019 r.

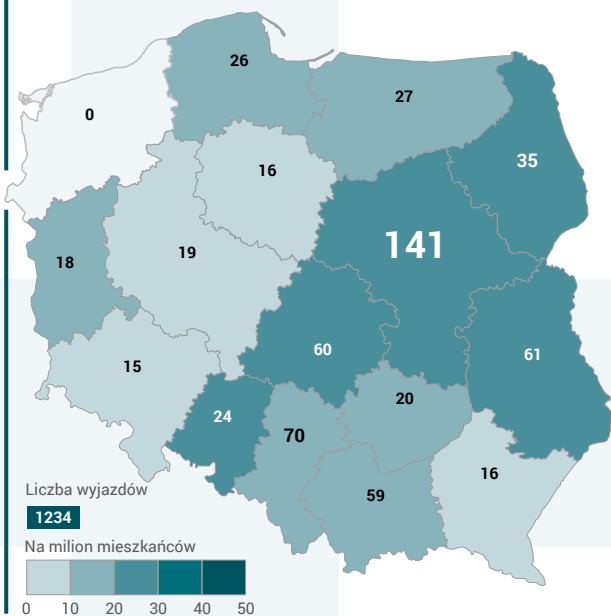
Dofinansowanie (w euro) udzielone przez polską NA projektom sektora Edukacja dorosłych w 2019 r. w podziale na województwa

Źródło: baza EPlusLink; ludność: dane GUS – stany na 31.12.2019 r.

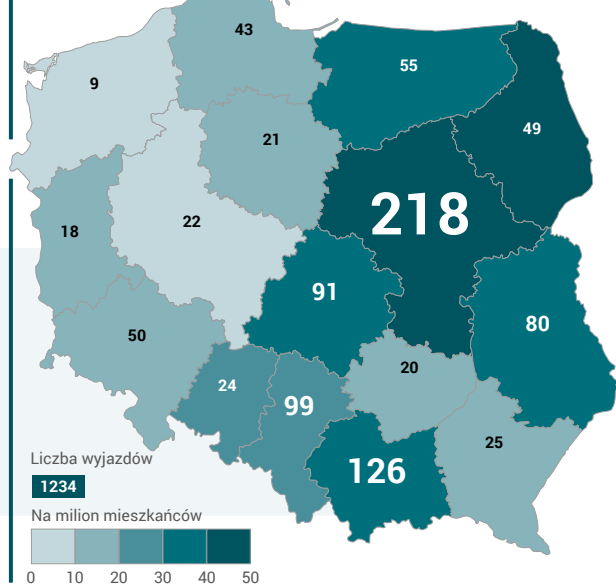
Liczba mobilności z poszczególnych województw w sektorze Edukacja dorosłych w 2019 r. (Akcje 1., 2., projekty finansowane przez polską NA)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.; ludność: dane GUS, stan na 31.12.2019 r.

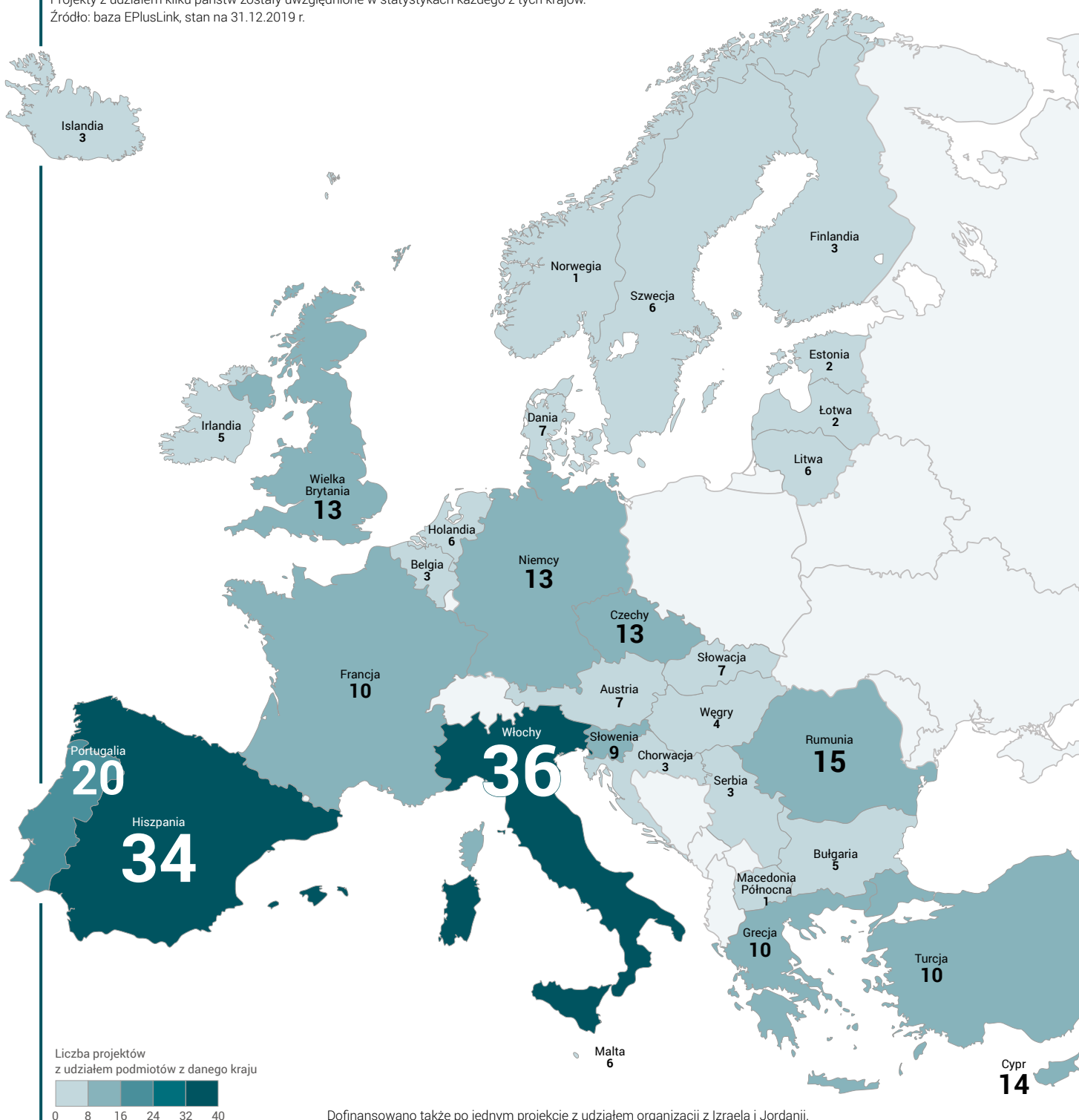
Liczba mobilności z poszczególnych województw w sektorze Edukacja dorosłych w 2019 r. (Akcje 1., 2., projekty finansowane przez NA ze wszystkich krajów programu)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.; ludność: dane GUS, stan na 31.12.2019 r.

Liczba projektów sektora Edukacja dorosłych z udziałem podmiotów z poszczególnych krajów, dofinansowanych przez polską Narodową Agencję w 2019 r.

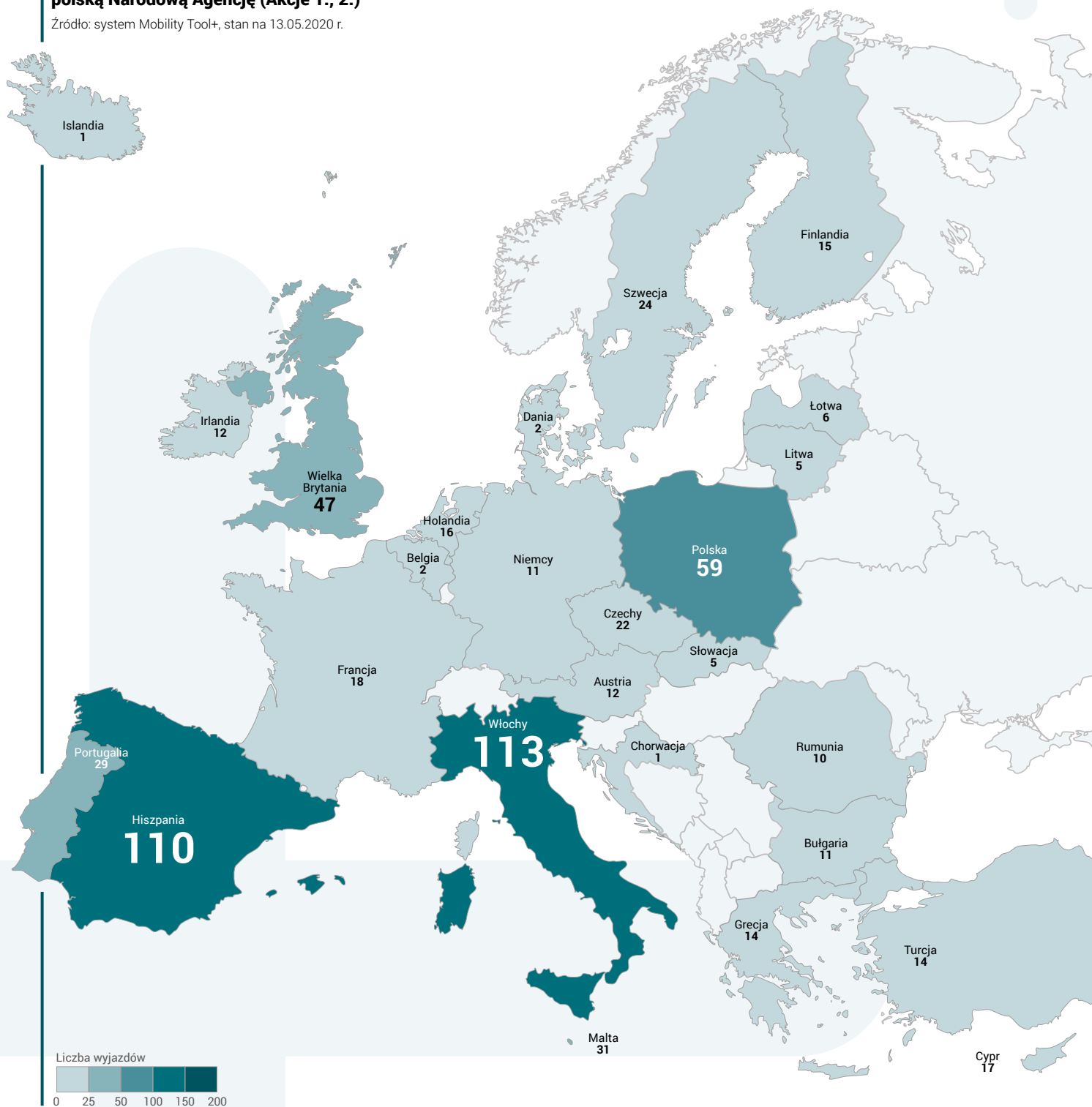
Projekty z udziałem kilku państw zostały uwzględnione w statystykach każdego z tych krajów.
 Źródło: baza EPlusLink, stan na 31.12.2019 r.

Dofinansowano także po jednym projekcie z udziałem organizacji z Izraela i Jordanii.

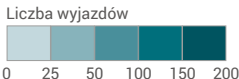
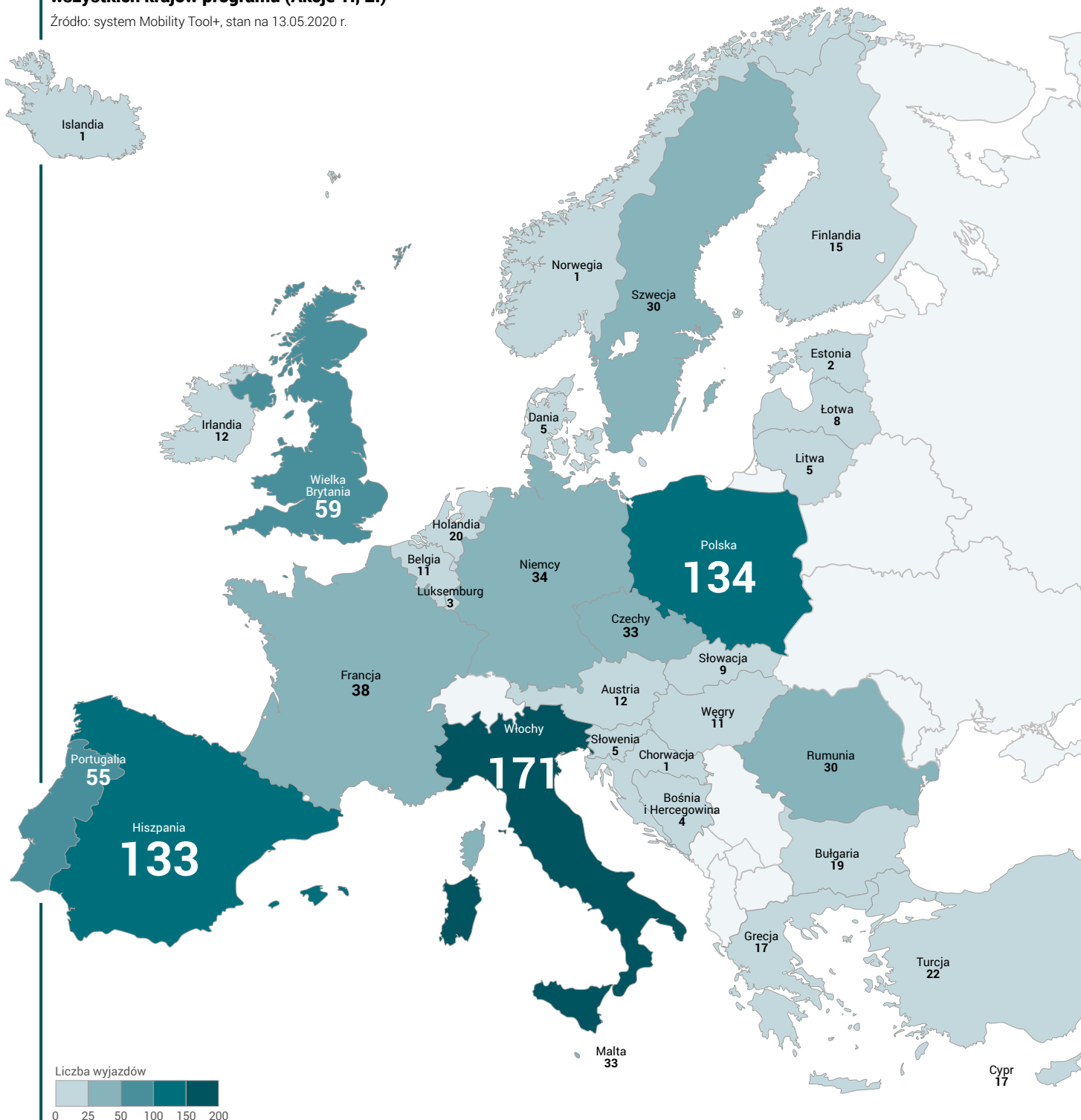
Liczba mobilności do poszczególnych krajów, zrealizowanych w 2019 r. przez polskie podmioty wysyłające w projektach sektora Edukacja dorosłych i sfinansowanych przez polską Narodową Agencję (Akcje 1., 2.)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.

Liczba mobilności do poszczególnych krajów, zrealizowanych w 2019 r. przez polskie podmioty wysyłające w projektach sektora Edukacja dorosłych i sfinansowanych przez narodowe agencje wszystkich krajów programu (Akcje 1., 2.)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.

Młodzież ma głos

Najważniejszym wydarzeniem roku 2019 w tym sektorze były obchody Europejskiego Tygodnia Młodzieży. W Polsce odbył się on już po raz dziewiąty – tym razem pod hasłem „Demokracja i ja”. W niemal 50 wydarzeniach zorganizowanych na przełomie kwietnia i maja przez Fundację i jej beneficjentów wzięło udział 6300 osób

Europejski Tydzień Młodzieży powstał po to, by głos młodzieży w sprawach dla niej istotnych był słyszalny na różnych poziomach – lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim. To jedno z największych międzynarodowych wydarzeń skierowanych do osób młodych i pracujących z młodzieżą. Co dwa lata staje się areną promowania inicjatyw przeznaczonych dla tej grupy we wszystkich krajach uczestniczących w Erasmus+ i Europejskim Korpusie Solidarności. W 2019 r. uruchomił ponad 1200 inicjatyw z udziałem ponad 118 tys. młodych ludzi z 35 krajów Europy, w tym z Macedonii Północnej, Islandii, Liechtensteinu, Norwegii, Serbii, a także Turcji.

Hasło „Demokracja i ja” to nawiązanie do wyborów do Parlamentu Europejskiego. Motywem przewodnim był aktywny udział młodzieży w życiu ich społeczności i w demokratycznym procesie decyzyjnym. Centralne obchody Tygodnia odbyły się 30 kwietnia. Ówczesny unijny komisarz do spraw edukacji, kultury, młodzieży i sportu Tibor Navracsics poprowadził debatę w brukselskiej siedzibie Parlamentu Europejskiego, której przysłuchiwało się ponad 800 młodych osób. Na liście tematów znalazły się kwestie takie jak aktywność obywatelska oraz znaczenie solidarności dla młodzieży, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych.

Główne wydarzenie w Polsce odbyło się 9 maja w Warszawie. Najważniejszą część obchodów stanowiła debata, podczas której dyskutowano, czy warto angażować

się w sprawy obywatelskie oraz brać czynny udział w życiu publicznym. Głosem młodych był Maciej Musiał – aktor, współproducent oraz odtwórca głównej roli w pierwszym polskim serialu Netflix’a pt. *1983*. Na uczestników czekały i inne atrakcje: obywatelska gra miejska w Ogrodach Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, warsztaty w Eurobusie, zwiedzanie Mobilnego Centrum Edukacyjnego FRSE czy warsztaty z wolontariuszami Europejskiego Korpusu Solidarności. Centrum Współpracy SALTO zabrało chętnych w podróż po Europie Wschodniej i Kaukazie. Można było również obejrzeć na żywo pokazy umiejętności zawodowych z udziałem członków polskiej drużyny WorldSkills, a w kawiarence eksperckiej FRSE skonsultować pomysły na inicjatywy młodzieżowe.

ZOSTAŃ INFLUENCEREM ERASMUSA+

W 2019 r. zespół sektora reaktywował również polską sieć EuroPeers. Tworzy ją 10 młodych ludzi, którzy uczestniczyli w projektach sektora Młodzież i chcą dzielić się swoimi doświadczeniami z rówieśnikami poprzez różnego rodzaju działania. Hasłem przewodnim polskiej sieci jest: „Zostań influencerem Erasmus+”.

Zdecydowana większość działań sieci jest realizowana w internecie, co pozwala dotrzeć do jak największej liczby młodych korzystających z tego medium. Organizatorzy przedsięwzięcia nie rezygnują jednak całkowicie z aktywności *peer to peer*. Członkowie sieci są zapraszani na różnorodne spotkania, seminaria i szkolenia tematyczne organizowane przez Narodową Agencję. W miarę możliwości najbardziej aktywni są także włączani w działania międzynarodowe. Dwa razy w roku każdy członek EuroPeers bierze udział w krajowych spotkaniach podsumowujących aktywność sieci. Podczas jednego z nich EuroPeersi otrzymali zadanie przygotowania materiału online z III Biegu Erasmus+.

BILANS KONKURSÓW

Najważniejszym celem działań sektora Młodzież jest jednak przyznawanie wsparcia dla projektów. W 2019 r. dofinansowanie uzyskała średnio co trzecia zgłoszona inicjatywa – ta tendencja utrzymuje się już kolejny rok z rzędu. Najtrudniej było uzyskać wsparcie w Akcji 2., gdzie do realizacji zatwierdzono jedynie 16% zgłoszonych wniosków. Zdecydowanie bardziej przyjazna była Akcja 1. – wzorem ubiegłych lat to ona cieszyła się największym zainteresowaniem (82% wszystkich wniosków). Organizacje wybierały projekty mobilności (wymiany, kursy i szkolenia) ze względu na krótki czas działań oraz proste zasady realizacji projektu.

11,6
mln euro

– tyle Narodowa Agencja przeznaczyła na dofinansowanie projektów w sektorze Młodzież. Potencjalni beneficjenci złożyli **1133 wnioski: 939 w Akcji 1., 131 w Akcji 2. i 63 w Akcji 3.**

W konkursie zorganizowanym w 2019 r. – podobnie jak w latach ubiegłych – najwięcej wniosków i na największą kwotę dofinansowania wpłynęło z województw o wysokim stopniu urbanizacji i największym odsetku młodzieży w stosunku do całkowitej liczby mieszkańców: mazowieckiego, małopolskiego, dolnośląskiego i śląskiego. Najmniej aplikacji nadesłali potencjalni beneficjenci z województw lubuskiego i opolskiego. Wśród partnerów najczęściej wybieranych przez polskie instytucje w sektorze Młodzież zdecydowanie dominują podmioty z Włoch, Rumunii i Litwy, a w dalszej kolejności z Hiszpanii, Grecji i Ukrainy.

Rok w Młodzieży zakończył się rozliczeniem 408 raportów końcowych: 23 dotyczyły projektów rozpoczętych w 2016 r., 130 to projekty z 2017 r., 246 z 2018 r., a 9 z 2019 roku. W ramach trzech konkursów eksperci zewnętrzni dokonali w sumie 1,1 tys. ocen: 827 w Akcji 1., 247 w Akcji 2., a 53 oceny w Akcji 3. (część złożonych wniosków była oceniana przez dwóch ekspertów).

GDZIE SIĘ SPOTKAĆ?

W 2019 r. w Warszawie odbyło się siedem międzynarodowych seminariów kontaktowych typu TCA: „Before project fails” (3–7 kwietnia), „BiTriMulti” (9–13 kwietnia oraz 1–5 października), „Boomerang inclusion through volunteering” (23–27 kwietnia), „Tool Fair – I polskojęzyczne Targi Narzędzi Edukacyjnych” (8 maja), „TIC

TAC” (22–29 października), „DemoPeople IV” (25–30 listopada). Na uwagę zasługuje polska edycja „Tool Fair” – była to okazja do spotkania osób pracujących z młodzieżą w ramach różnorodnych inicjatyw i projektów edukacji pozaformalnej. Targi odwiedziły także 44 osoby z sześciu krajów, w tym z Armenii, Gruzji, Ukrainy.

Pracownicy sektora Młodzież wzięli udział w wielu wydarzeniach informacyjnych organizowanych lub współorganizowanych przez Narodową Agencję dla beneficjentów i potencjalnych wnioskodawców. Wśród kluczowych, obok już wspomnianych, warto wymienić: Ogólnopolski Dzień Informacyjny Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności (8 stycznia, Warszawa) oraz XIV Forum Ekonomiczne Młodych Liderów (2–5 września, Nowy Sącz). Oba wydarzenia mają formę konferencji połączonej z warsztatami oraz spotkaniami z ekspertami. Wśród gości specjalnych znaleźli się m.in.: minister edukacji narodowej Dariusz Piontowski, sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek, podsekretarz stanu w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju Małgorzata Jarosińska-Jedynak, przedstawiciele parlamentu i władz wojewódzkich (więcej na s. 115).

XIV Forum Ekonomiczne Młodych Liderów **przyciągnęło ok. 400 liderów młodzieżowych z 35 krajów**, którzy rozmawiali o przyszłości Europy i swojego pokolenia

Przedstawiciele sektora występowali również w roli prelegentów – m.in. podczas międzysektorowej konferencji poświęconej jakości w projektach: „Od jakości do trwałości rezultatów” (28 listopada, Warszawa). Celem spotkania było wsparcie beneficjentów w zakresie budowania wartościowych partnerstw strategicznych. Skupiono się także na zarządzaniu i monitorowaniu przebiegu tego rodzaju projektów.

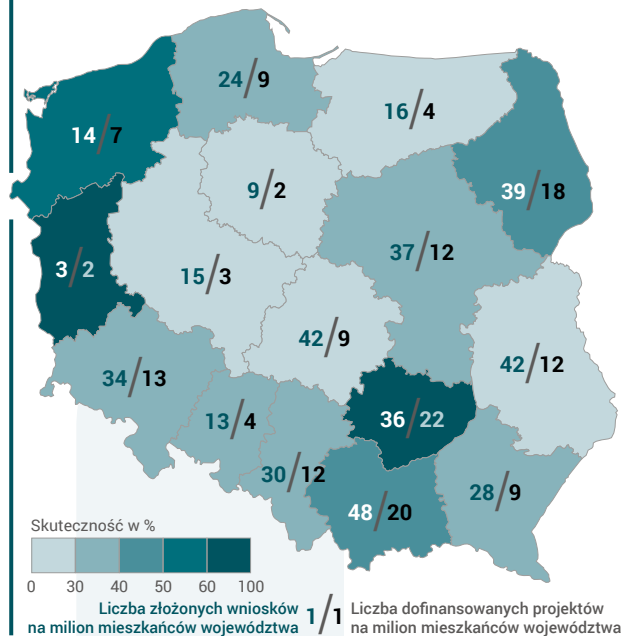
Zespół Młodzieży późną jesienią spotkał się z pracownikami ochotniczych hufców pracy, aby pokazać im możliwości zwiększania jakości projektów realizowanych przez te instytucje (5–6 grudnia, Warszawa). Razem z kadrą Europejskiego Korpusu Solidarności poprowadził „Spotkanie informacyjne dla organizacji wspierających młodzież z problemami zdrowotnymi, niepełnosprawnością lub osób pracujących z tą grupą młodych ludzi” (3 grudnia, Warszawa) i przedstawił zasady wnioskowania o dofinansowanie oraz rodzaje projektów, na jakie można uzyskać środki w obu programach. Angażowano się także w działania informacyjno-promocyjne na stoiskach eksperckich. W czasie konferencji „Edukacyjna rola projektów wymian międzynarodowych” (2 kwietnia, Warszawa), zorganizowanej razem z Polsko-Niemiecką Współpracą Młodzieży, pracownicy FRSE nawiązywali kontakty i wymieniali doświadczenia z przedstawicielami instytucji organizujących pracę polskich szkół. Natomiast podczas łódzkiego seminarium „Tool for school – pokolenia Y, Z, pokolenie Google a praca nauczyciela i pełnione przez niego role” (22–23 października), uczestnicy mogli zapoznać się z ofertą Fundacji nie tylko na stoisku, lecz także podczas sesji warsztatowej poprowadzonej przez ekspertów współpracujących z sektorem Młodzież.

Strona internetowa:
www.erasmusplus.org.pl/sektory/mlodziez

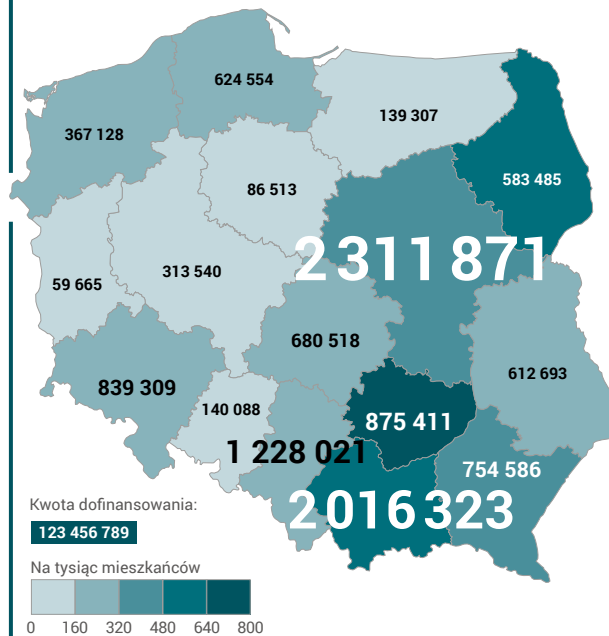
Wnioski złożone do polskiej NA i projekty przez nią dofinansowane w sektorze Młodzież w 2019 r. w przeliczeniu na milion mieszkańców województwa

Źródło: baza EPlusLink; ludność: dane GUS – stany na 31.12.2019 r.

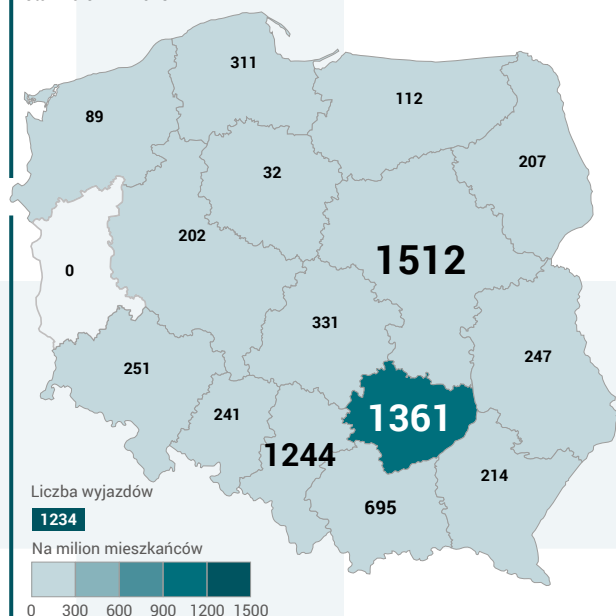
Dofinansowanie (w euro) udzielone przez polską NA projektom z sektora Młodzież w 2019 r. w podziale na województwa

Źródło: baza EPlusLink; ludność: dane GUS – stany na 31.12.2019 r.

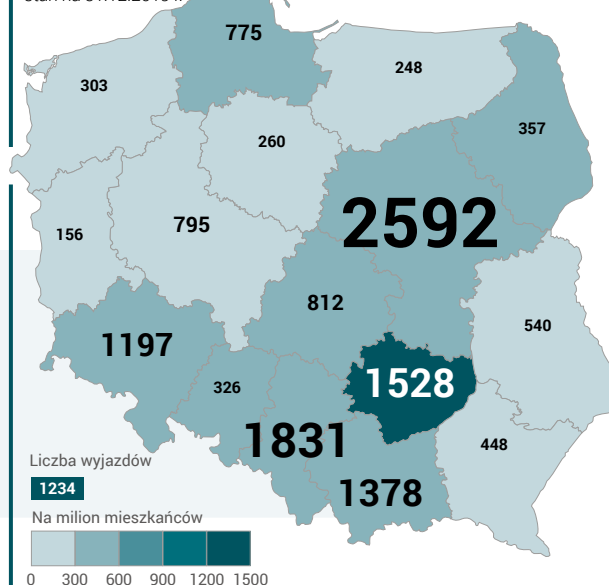
Liczba mobilności z poszczególnych województw w sektorze Młodzież w 2019 r. (Akcje 1., 2., 3., projekty finansowane przez polską NA)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.; ludność: dane GUS, stan na 31.12.2019 r.

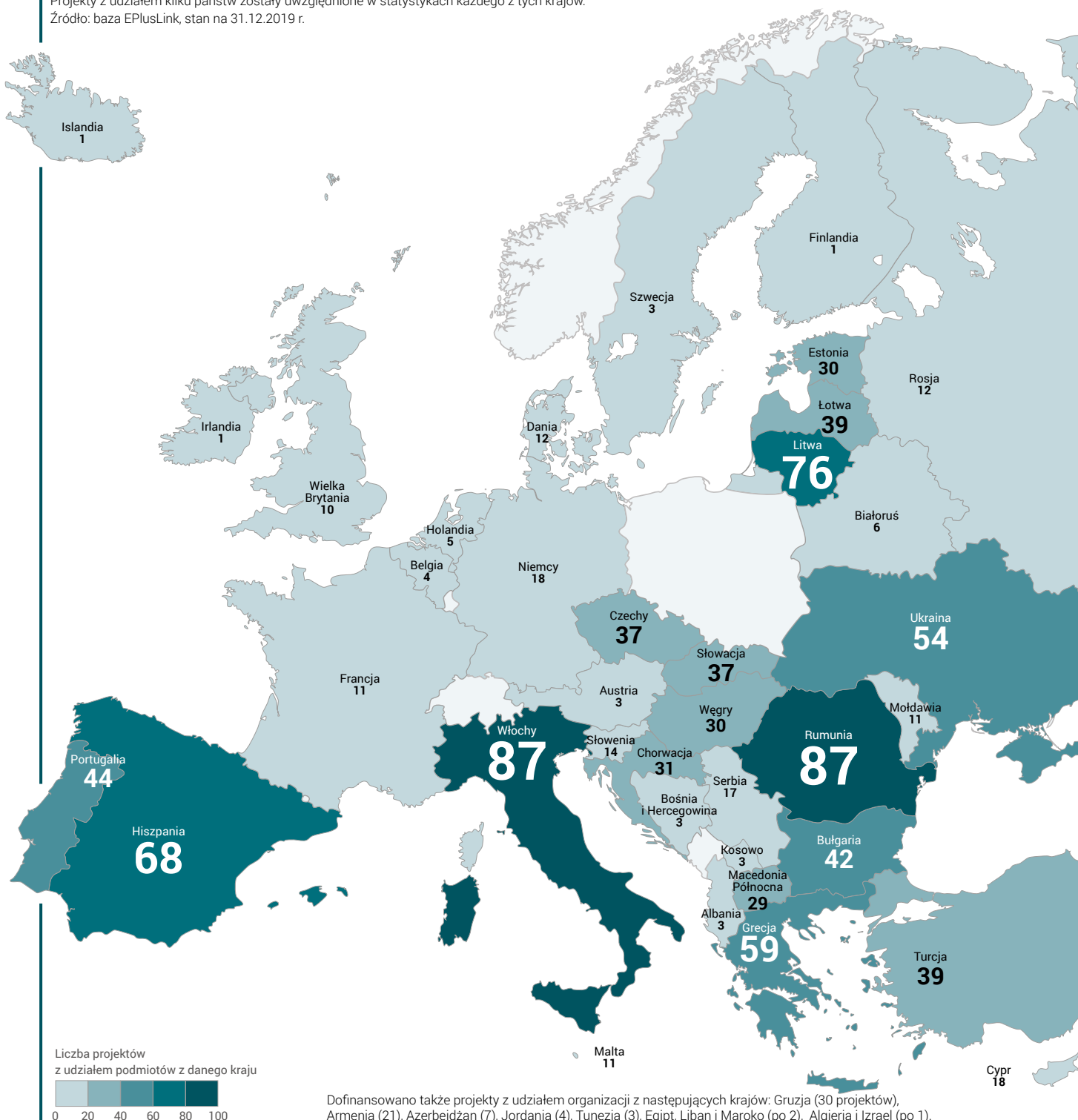
Liczba mobilności z poszczególnych województw w sektorze Młodzież w 2019 r. (Akcje 1., 2., 3., projekty finansowane przez NA ze wszystkich krajów programu)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.; ludność: dane GUS, stan na 31.12.2019 r.

Liczba projektów sektora Młodzież z udziałem podmiotów z poszczególnych krajów, dofinansowanych przez polską Narodową Agencję w 2019 r.

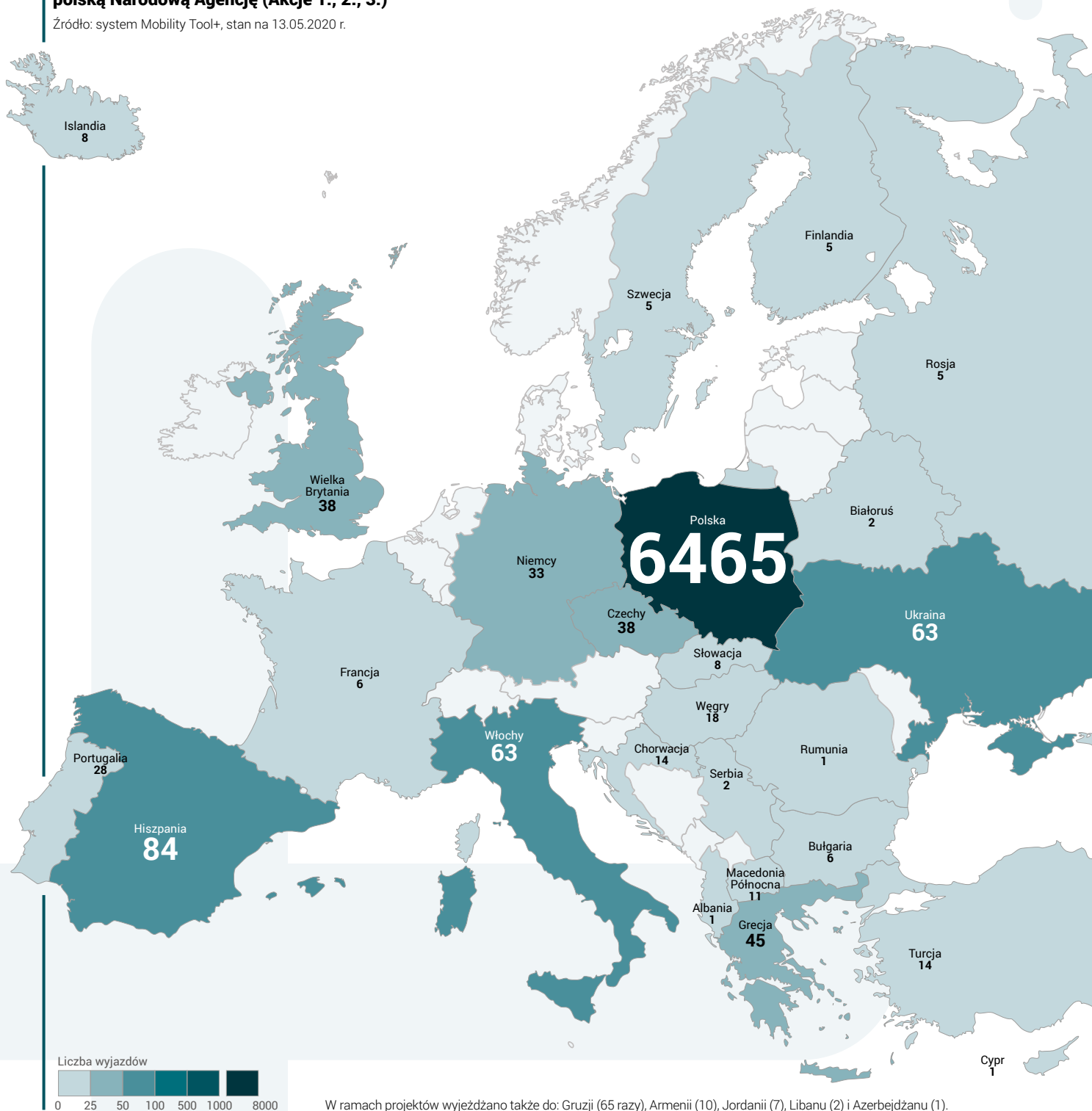
Projekty z udziałem kilku państw zostały uwzględnione w statystykach każdego z tych krajów.
Źródło: baza EPlusLink, stan na 31.12.2019 r.

Dofinansowano także projekty z udziałem organizacji z następujących krajów: Gruzja (30 projektów), Armenia (21), Azerbejdżan (7), Jordania (4), Tunezja (3), Egipt, Liban i Maroko (po 2), Algieria i Izrael (po 1).

Liczba mobilności do poszczególnych krajów, zrealizowanych w 2019 r. przez polskie podmioty wysyłające w projektach sektora Młodzież i sfinansowanych przez polską Narodową Agencję (Akcje 1., 2., 3.)

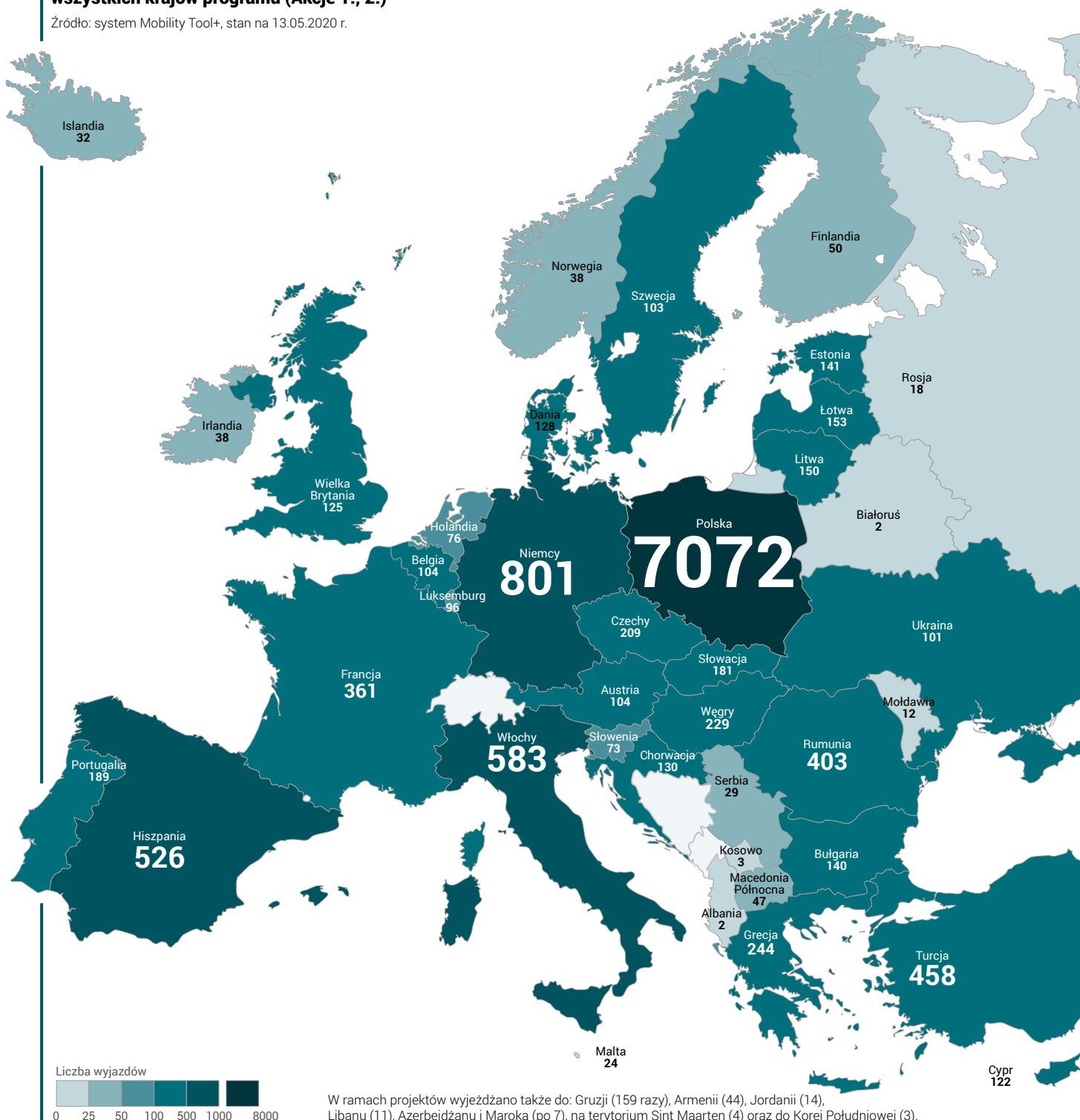
Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.

W ramach projektów wyjeżdżano także do: Gruzji (65 razy), Armenii (10), Jordanii (7), Libanu (2) i Azerbejdżanu (1).

Liczba mobilności do poszczególnych krajów, zrealizowanych w 2019 r. przez polskie podmioty wysyłające w projektach sektora Młodzież i sfinansowanych przez narodowe agencje wszystkich krajów programu (Akcje 1., 2.)

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 13.05.2020 r.

W ramach projektów wyjeżdżano także do: Gruzji (159 razy), Armenii (44), Jordanii (14), Libanu (11), Azerbejdżanu i Maroka (po 7), na terytorium Sint Maarten (4) oraz do Korei Południowej (3).

PO WER

Szansa dla każdego

W 2019 r. program PO WER skończył pięć lat. Dzięki jego środkom FRSE finansuje najlepsze projekty z listy rezerwowej Erasmus+, a od niedawna prowadzi autorskie ścieżki finansowania, które zwiększają dostępność zagranicznych wyjazdów edukacyjnych oraz wspierają osoby z niskimi umiejętnościami podstawowymi

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) korzysta z doświadczeń Erasmus+ i możliwości Europejskiego Funduszu Społecznego. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, jako jedyna tego rodzaju instytucja w Europie, wykorzystuje oba te źródła funduszy, co owocuje samymi korzyściami. Przede wszystkim środki PO WER stanowią dodatkowe źródło dofinansowania projektów i zwiększają dostępność zagranicznych wyjazdów edukacyjnych – studiów, kursów, szkoleń i staży – we wszystkich sektorach edukacji.

Projekty PO WER, podobnie jak te realizowane w ramach programu Erasmus, są kierowane do szerokiej grupy odbiorców: uczniów i absolwentów szkół zawodowych, studentów z niepełnosprawnościami lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej oraz kadry edukacji szkolnej, kształcenia zawodowego i niezawodowej kadry edukacji dorosłych. Wsparcie uzyskują także – co stanowi novum – uczniowie szkół publicznych i niepublicznych od VI klasy szkoły podstawowej do zakończenia edukacji oraz dorośli o niskich umiejętnościach podstawowych. Uczestnicy przedsięwzięć zdobywają profesjonalną wiedzę i umiejętności, a razem z nimi przywożą z wyjazdów coś jeszcze – co trudniej zmierzyć wskaźnikami. Doświadczenia zdobywane za granicą poszerzają horyzonty, otwierają na kultury europejskie, a przy tym utrwalają poczucie własnej wartości – słowem dają power do działania.

FOT. KRZYSZTOF KUCZYK

W konsekwencji uczestnicy wyjazdów edukacyjnych chętniej podejmują nowe wyzwania, nierzadko w ramach kolejnych międzynarodowych projektów.

MOC W SEKTORACH

W roku 2019 Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji kontynuowała finansowanie ze środków PO WER projektów z list rezerwowych programu Erasmus+ w następujących sektorach:

- Szkolnictwo wyższe:
 - Zagraniczna mobilność studentów niepełnosprawnych oraz znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej (w ramach naborów z lat 2016 i 2017);
 - Zagraniczna mobilność studentów ze specjalnymi potrzebami, 3. edycja (w ramach rundy z 2019 r.).
- Edukacja szkolna:
 - Ponadnarodowa mobilność kadry edukacji szkolnej (w ramach naborów z lat 2017 i 2018);
 - Międzynarodowa mobilność kadry edukacji szkolnej (runda z 2019 r.).

- Kształcenie i szkolenia zawodowe:
 - Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego (w ramach naborów z lat 2017 i 2018);
 - Międzynarodowa mobilność edukacyjna uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego (w ramach rundy z 2019 r.).
- Edukacja dorosłych:
 - Ponadnarodowa mobilność kadry niezawodowej edukacji dorosłych (obejmujące konkursy wniosków w latach 2019–2020).

Dofinansowanie otrzymało 629 instytucji. Ich podział na sektory przedstawia się następująco:

Liczba projektów dofinansowanych w 2019 r. ze środków PO WER w podziale na sektory

W omawianym okresie najpopularniejszymi kierunkami wyjazdów edukacyjnych były: Hiszpania, Włochy, Grecja, Niemcy, Portugalia oraz Wielka Brytania. Bardzo duże zróżnicowanie krajów docelowych (31!) pozwala sądzić, że beneficjenci stają się coraz bardziej świadomi możliwości oraz chcą korzystać z edukacyjnego i kulturowego bogactwa Europy.

Z wyjazdów zorganizowanych w wyniku naboru z 2019 r. najczęściej korzystali mieszkańcy Mazowsza, Śląska i Małopolski. Najmniej licznie były reprezentowane województwa: świętokrzyskie, pomorskie, lubuskie i opolskie. Aby zrównoważyć dużą popularność PO WER w obszarach metropolitalnych, FRSE prowadzi

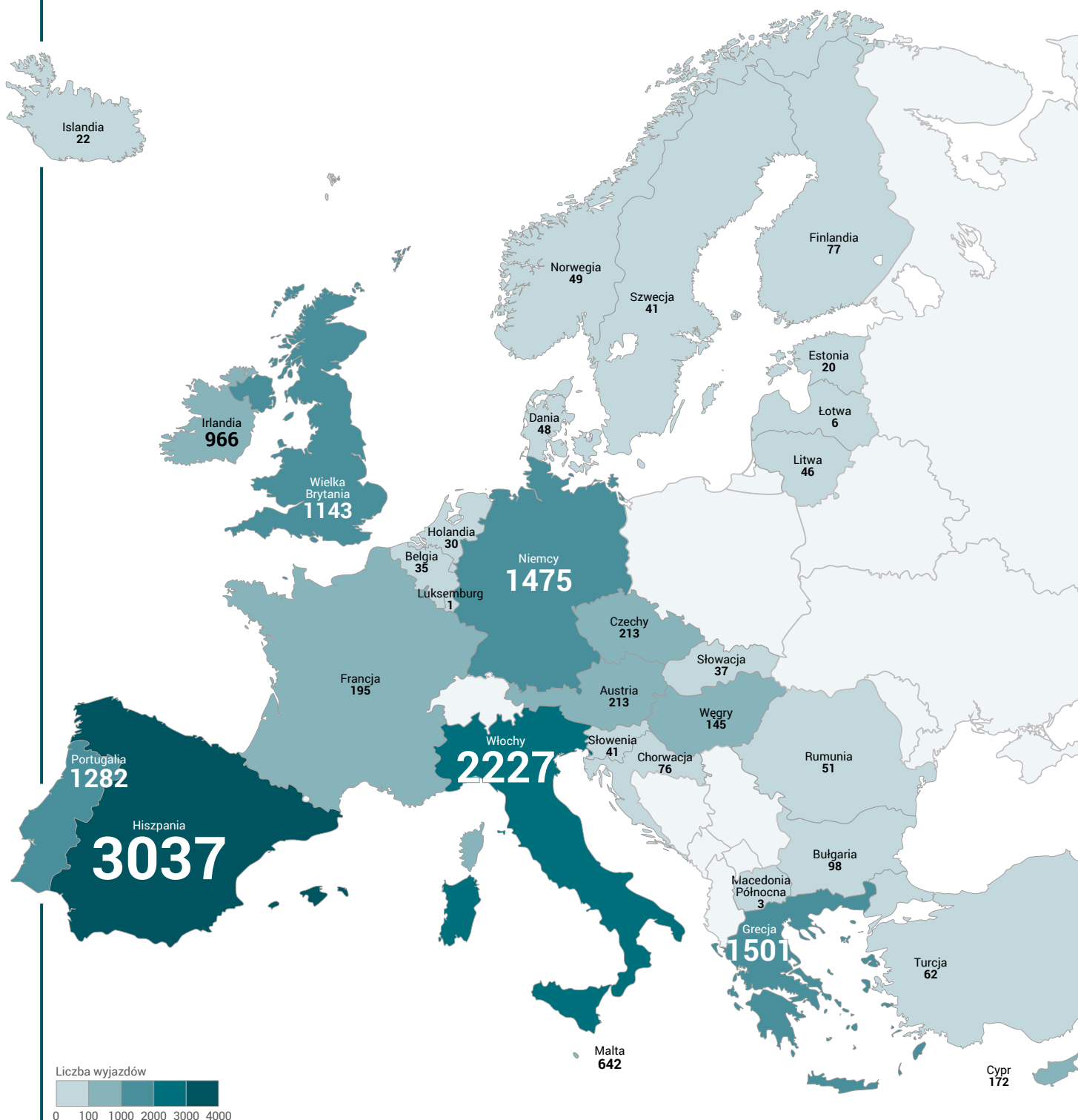

Podczas debat z udziałem beneficjentów PO WER rozmawiano m.in. o innowacjach społecznych i ponadnarodowej współpracy w edukacji

FOT: KRZYSZTOF KUCZYK

Liczba mobilności z Polski zrealizowanych w ramach projektów PO WER w krajach europejskich w 2019 r.

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 31.01.2020 r.

intensywną promocję programu i szeroko informuje o wynikających z niego możliwościach dla rozwijania i wyrównywania szans w regionach rzadziej korzystających z tego rodzaju dofinansowania projektów edukacyjnych.

Liczba uczestników wyjazdów edukacyjnych z Polski, zorganizowanych na zasadach konkursu z 2019 r., w podziale na województwa, kształtuje się następująco:

Liczba uczestników mobilności sfinansowanych z PO WER w 2019 r. w poszczególnych sektorach i w podziale na województwa

Województwo	Sektory			
	HE	SE	VET	AE
dolnośląskie	199	88	1 118	10
kujawsko-pomorskie	100	270	569	2
lubelskie	162	113	843	78
lubuskie	17	38	348	6
łódzkie	123	79	1 188	84
małopolskie	318	237	1 058	89
mazowieckie	413	438	1 747	202
opolskie	40	69	190	10
podkarpackie	119	87	803	8
podlaskie	102	128	764	17
pomorskie	156	247	335	0
śląskie	136	519	1 236	165
świętokrzyskie	44	58	590	0
warmińsko-mazurskie	20	60	668	10
wielkopolskie	232	170	1 153	47
zachodniopomorskie	60	102	223	44
Razem	2 241	2 703	12 833	772

Źródło: system Mobility Tool+, stan na 31.01.2020 r.

INICJATYWY Z PO WEREM

Od 2019 r. FRSE prowadzi dwie autorskie ścieżki ubiegania się o dofinansowanie ze środków PO WER dla projektów, które przyczyniają się do wyrównywania szans edukacyjnych. Pierwsza z nich, „Ponadnarodowa mobilność uczniów”, wspiera grupowe wyjazdy edukacyjne, wzmacniające kompetencje kluczowe uczniów. Chętni jadą za granicę na tydzień lub dwa głównie po to, aby szlifować umiejętności językowe oraz kształtować motywację do nauki i inne sprawności ważne w dorosłym życiu, a także uczyć się aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie obywatelskim.

Tematem działań realizowanych w ramach tego projektu może być dowolne zagadnienie wpisujące się w podstawę programową. Pierwsze obserwacje wskazują, że możliwość współpracy z uczniami z innych krajów, w międzynarodowym środowisku, sprzyja powstawaniu silnej motywacji do doskonalenia swoich umiejętności i do dalszej nauki.

Innym celem tego projektu jest promowanie włączenia społecznego i wyrównywanie szans. To dlatego pierwszeństwo udziału mają uczniowie o największych potrzebach edukacyjnych, w tym tacy, którzy w kontakcie z różnymi formami nauki napotykają bariery geograficzne, społeczne, ekonomiczne, zdrowotne, kulturowe. Dla nich zagraniczny wyjazd może stać się wydarzeniem motywującym do zmiany swojej sytuacji po powrocie, a przywiezione doświadczenia mogą nabrać szczególnie

dużego znaczenia dla rozwoju kompetencji oraz przyszłych wyborów edukacyjnych i życiowych.

W 2019 r. ogłoszono dwa nabory zgłoszeń. W lutym złożono 384 formularze, a dofinansowanie przyznano 169 szkołom (ostatecznie są realizowane 164 projekty). Udział w tych mobilnościach wzięło 3758 uczniów. Natomiast do końca października wpłynęło kolejnych 307 formularzy, a dofinansowano 180 przedsięwzięć. Budżet dwóch dotychczas przeprowadzonych naborów wyniósł ponad 45 mln zł.

” Od 2019 r. FRSE prowadzi dwie autorskie ścieżki finansowania projektów w ramach PO WER: „**Ponadnarodowa mobilność uczniów**” oraz „**Szansa – nowe możliwości dla dorosłych**”

Drugą inicjatywą PO WER jest „Szansa – nowe możliwości dla dorosłych”. Głównym celem projektu jest wsparcie osób dorosłych o niskich umiejętnościach podstawowych, a jego efektem będą rekomendacje w sprawie włączenia wybranych modeli nabywania tych umiejętności do systemowych działań i polityk publicznych skierowanych do określonych grup dorosłych Polaków. „Szansa...” ma przyczynić się do wyrównania w społeczeństwie poziomu umiejętności rozumienia i tworzenia informacji, rozumowania matematycznego, umiejętności cyfrowych oraz kompetencji społecznych. Bez nich coraz trudniej poradzić sobie nie tylko w życiu zawodowym, lecz przede wszystkim w życiu codziennym. W 2019 r. pracownicy Fundacji razem z badaczami z Instytutu Badań Edukacyjnych opracowali założenia rekrutacji grantobiorców w celu wyboru najlepszych innowacyjnych modeli trzystopniowego wsparcia edukacyjnego przeznaczonego dla osób z wybranych grup docelowych. W zamierzeniu najpierw diagnozuje się poziom tych umiejętności w określonych grupach, a następnie dopasowuje wsparcie edukacyjne do indywidualnych potrzeb uczestników. Proces kończy potwierdzenie nabytych umiejętności w wyniku walidacji.

W podnoszeniu jakości realizowanych projektów pomagają liczne działania upowszechniające, w które angażują się pracownicy programu PO WER
FOT. KRZYSZTOF KUCZYK

Pierwsza faza projektu zakończyła się opracowaniem definicji osób dorosłych o niskich umiejętnościach podstawowych oraz wskazówek odnośnie do diagnozowania umiejętności i potrzeb osób dorosłych. Przygotowano także raporty z jakościowych części badania: *Raport z analizy desk research* oraz *Raport z mappingu sytuacji osób dorosłych o niskich umiejętnościach podstawowych w Polsce*. W 2019 r. zakończył się również proces opisywania 10 zestawów efektów uczenia się wraz z kryteriami ich weryfikacji oraz przebiegiem procesu walidacji.

Na koniec roku przygotowano założenia do naboru grantobiorców i określono osiem grup docelowych projektu. Z dofinansowania w drugiej fazie projektu „Szansa...” będą mogły skorzystać organizacje działające na rzecz osób dorosłych z niskimi umiejętnościami podstawowymi, które:

- są pracownikami zakładów pracy i podejmują naukę z własnej inicjatywy;
- pozostają bez pracy – są bierne zawodowo i bezrobotne;
- pochodzą z obszarów defaworyzowanych;
- mają ukończone 50 lat;
- mają niepełnosprawności intelektualne;
- mają niepełnosprawności sensoryczne lub fizyczne;
- ucierpiały w wyniku przemocy i przez to nie radzą sobie w życiu;
- są obcokrajowcami, którzy podejmują pracę w Polsce.

Rekrutacja grantobiorców została ogłoszona 19 grudnia 2019 r. Dofinansowanie otrzymają co najmniej dwa najwyżej ocenione zgłoszenia w każdej grupie docelowej, dla której przewidziano opracowanie modeli. Testowanie wybranych modeli wsparcia będzie trwało ok. 12 miesięcy.

Zawody „Olimpiady” zorganizowanej w ramach POWERGEDON-u wymagały od uczestników dobrej sprawności fizycznej
FOT. KRZYSZTOF KUCZYK

DZIAŁANIA UPOWSZECHNIAJĄCE

W podnoszeniu jakości realizowanych projektów pomagają liczne działania upowszechniające, w które angażują się pracownicy programu PO WER. Część z nich to spotkania informacyjne dla przyszłych beneficjentów lub wizyty monitorujące u obecnych. Pierwsze z nich służą wdrażaniu instytucji rozpoczynających projekt – z tej możliwości skorzystało w 2019 r. ponad 1700 osób. Drugie natomiast są ukierunkowane na doradztwo i wsparcie projektów już realizowanych – takich wizyt odbyło się w ciągu roku 27.

Grupę ok. 80 uczestników przyciągnął „PO WER MASTER” – spotkanie tematyczne dotyczące poprawy jakości mobilności kadry (25–26 listopada, Warszawa). Wydarzenie rozpoczęło się wykładem eksperckim na temat nowych możliwości dokształcania się kadry szkół zawodowych. Drugą część stanowiły warsztaty przeprowadzone przez doświadczonych trenerów.

Między 3 a 5 czerwca 2019 r. w Łochowie odbyła się kolejna edycja POWERGEDON-u. Tym razem okazją do spotkania z udziałem przedstawicieli instytucji od wielu lat współpracujących z Fundacją było pięciolecie programu PO WER. Pierwszy dzień upłynął na debatach – rozmawiano o innowacjach społecznych i ponadnarodowej współpracy w edukacji. Drugiego dnia odbyła się gra terenowa „Olimpiada” – pokazująca uczestnikom, jak można budować dobre relacje w zespołach projektowych lub ulepszać takie jej elementy, jak podział obowiązków, reagowanie w sytuacjach kryzysowych, motywowanie do działania, wspólne rozwiązywanie problemów.

Strona internetowa:
www.power.frse.org.pl

Nie zwalniamy tempa!

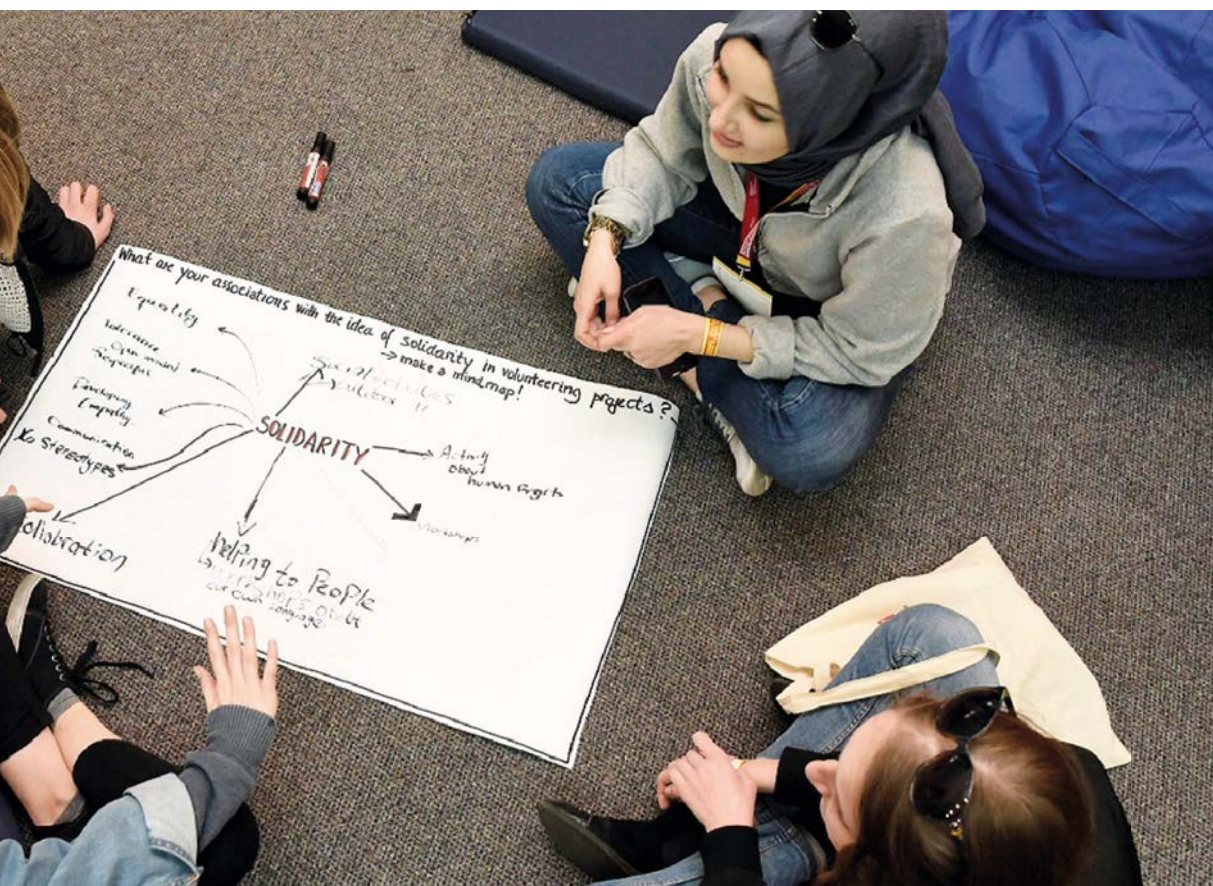
Rok 2019 był czasem dużych wyzwań dla wszystkich, którzy angażują się w edukację pozaformalną – to pierwszy pełny rok działania Europejskiego Korpusu Solidarności (EKS). Młodzież może nie tylko korzystać z możliwości, jakie daje program, lecz także samodzielnie inicjować działania na rzecz lokalnych społeczności

W ramach EKS – siostrzanego programu Erasmus+ – rozmaite organizacje i instytucje wspierają lokalne inicjatywy w działaniach związanych z ideą solidarności, a do Polski przyjeżdżają zagraniczni wolontariusze, aby uczyć i urozmaicać czas mieszkańcom społeczności, w których przebywają. W 2019 r. w Europejskim Korpusie Solidarności ruszyło 189 inicjatyw w ramach trzech akcji, z których składa się ten program: 111 Projektów Wolontariatu, 73 Projekty Solidarności oraz 5 Projektów Staży i miejsc pracy. W tym samym czasie FRSE, pełniąca w Polsce rolę Narodowej Agencji EKS, przyznała 106 Znaków Jakości – certyfikatów potwierdzających spełnianie najwyższych standardów w zakresie realizowania projektów i zarazem uprawniających do składania wniosków o dofinansowanie w Europejskim Korpusie Solidarności. Dzięki temu grono organizacji gotowych do prowadzenia swoich projektów na zasadach tego programu jest teraz znacznie większe.

WOLONTARIAT – INDYWIDUALNIE LUB W GRUPIE

Głównym filarem programu są Projekty Wolontariatu, w ramach których osoby w wieku od 18 do 30 lat mogą zaangażować się w pracę na rzecz innych. Organizatorzy,

FOT. DARIUSZ MAJEWSKI

po otrzymaniu dofinansowania, mogą wysłać polskich wolontariuszy za granicę lub przyjmować wolontariuszy z innych krajów do pracy w różnego typu instytucjach w Polsce. Są to wyjazdy indywidualne i trwają zazwyczaj od dwóch do 12 miesięcy.

W 2019 r. z tej możliwości skorzystało 881 obcokrajowców, a aż 212 Polaków podjęło wyzwanie i wyjechało realizować swoje marzenia za granicę. Ich historie można poznać na stronie www.eks.org.pl/inspiracje. Polska cieszy się niesłabnącą popularnością wśród Ukraińców, Hiszpanów oraz Włochów. Natomiast największe zainteresowanie polskiej młodzieży budziły projekty realizowane w Portugalii, Grecji i Włoszech.

» – **Wolontariusze to nasi miejscy celebryci.** Jak idą ulicą, od razu ludzie wiedzą, że to nasi wolontariusze idą! – tak opisuje zagranicznych wolontariuszy nauczyciel szkoły podstawowej

Dzięki działalności społecznej wolontariusze bardzo szybko stają się rozpoznawalni w lokalnych społecznościach. Prowadzą zajęcia pozalekcyjne, organizują czas na świetlicy, można ich też spotkać w placówkach kultury i organizacjach

Narodowa Agencja EKS co roku wspiera obchody Międzynarodowego Dnia Wolontariusza, 5 grudnia, Warszawa
FOT. LUKA LUKASIAK

pozarządowych. Tam krzewią ideę solidarności, pracują z młodzieżą, seniorami, osobami z grup zagrożonych wykluczeniem, bezrobociem i mniejszymi szansami edukacyjno-społecznymi. Otwierają Polaków na dialog międzykulturowy, wymieniają się metodami pracy, pomagają przełamać bariery językowe.

W ramach Projektu Wolontariatu organizowano również wolontariaty grupowe. W 2019 r. Narodowa Agencja wspierała 10 takich projektów, w które zaangażowanych było ponad 220 osób. Jeden z nich realizowała dolnośląska Fundacja Benevolens, opiekująca się zabytkowym pensjonatem i otaczającym go parkiem. Jej pracownicy zaangażowali młodzież w działania rewitalizacyjne: wolontariusze przeprowadzili inwentaryzację roślin i nasadzili nowe – zgodnie z zasadami ochrony różnorodności biologicznej.

SOLIDARNOŚĆ – WSPÓLNY MIANOWNIK INICJATYW

Rosnącą popularnością cieszą się Projekty Solidarności – to drugi filar programu. Mogą je zainicjować pięcioosobowe grupy uczestników w wieku od 18 do 30 lat. Tematy podejmowane w 2019 r. były tak różnorodne, jak potrzeby lokalnych społeczności. Młodzież organizowała warsztaty dla seniorów, w czasie których uczyła, jak tworzyć albumy fotograficzne online; grupa z Krakowa otworzyła społeczny warsztat rowerowy promujący dbanie o jakość powietrza w Małopolsce; pięcioro przyjaciół z Lublina opracowało grę miejską, do której stworzyli aplikację na smartfony. Liczba osób aktywnie zaangażowanych w tego typu projekty sięgnęła 400 osób.

STAŻE DLA TYCH, KTÓRZY CHCĄ ZDOBYĆ DOŚWIADCZENIE

Ostatnim filarem programu są Projekty Staży i miejsc pracy. Działania te umożliwiają zdobycie pracy lub doświadczenia zawodowego w instytucjach i firmach działających w Polsce i Europie. Tego rodzaju projekty otwierają nowe możliwości również przed organizacjami przyjmującymi, które chciałyby wzbogacić pracę zespołu o świeże spojrzenie stażystów. Współpraca na styku różnych kultur owocuje otwartością na nowe metody i rozwiązania, ułatwia także podnoszenie kompetencji językowych i zdobywanie wartościowych pracowników.

W 2019 r. Narodowa Agencja Europejskiego Korpusu Solidarności wspierała zarówno nowe, jak i doświadczone podmioty. Dla stawiających pierwsze kroki zorganizowała dwa szkolenia wprowadzające nowych koordynatorów w tajniki pracy projektowej: od rozpoczęcia działań, rekrutacji wolontariuszy i pracowników, przez rozpoznanie potencjalnych problemów, aż po ewaluację projektu i jego zamknięcie.

PRZESTRZENIE WYMIANY DOŚWIADCZEŃ

Wszyscy beneficjenci programu zostali zaproszeni na „Zjazd organizacji Europejskiego Korpusu Solidarności”, który odbył się jesienią 2019 r. W czasie spotkania wymieniano się pomysłami, rozwiązaniami, narzędziami pomocnymi w realizacji projektów. Narodowa Agencja zadbała również o pracowników organizacji wnioskujących i przygotowała dla nich warsztaty na temat wypalenia zawodowego, wspierania wolontariuszy w sytuacjach kryzysowych czy rozwiązywania konfliktów.

” – Wynoszę ze Zjazdu energię grupy, różne perspektywy. **Jestem wdzięczna za możliwość rozmowy z osobami, które borykają się z podobnymi wyzwaniami, dzielenie się dobrymi praktykami** – wszystko to w atmosferze wsparcia, zrozumienia, szczerości i zaufania. To ogromna wartość wynikająca z tego spotkania – podsumowała jedna z uczestniczek

Fundacja nie zapomina o młodzieży. Ponad 40 osób wzięło udział w dwóch edycjach szkolenia „Fabryka pomysłów” przygotowujących do realizacji projektów solidarności (czerwiec i wrzesień, Warszawa). W czasie spotkań młodzi uczyli się diagnozować potrzeby lokalnej społeczności z wykorzystaniem metody *design thinking*, budować plan projektu i pracować w grupie. W efekcie szkolenia powstało kilka pomysłów, które już udało się wcielić w życie. Specjalnie z myślą o młodzieży powstał także kurs e-learningowy, który pomaga przygotować wniosek o dofinansowanie projektu solidarności.

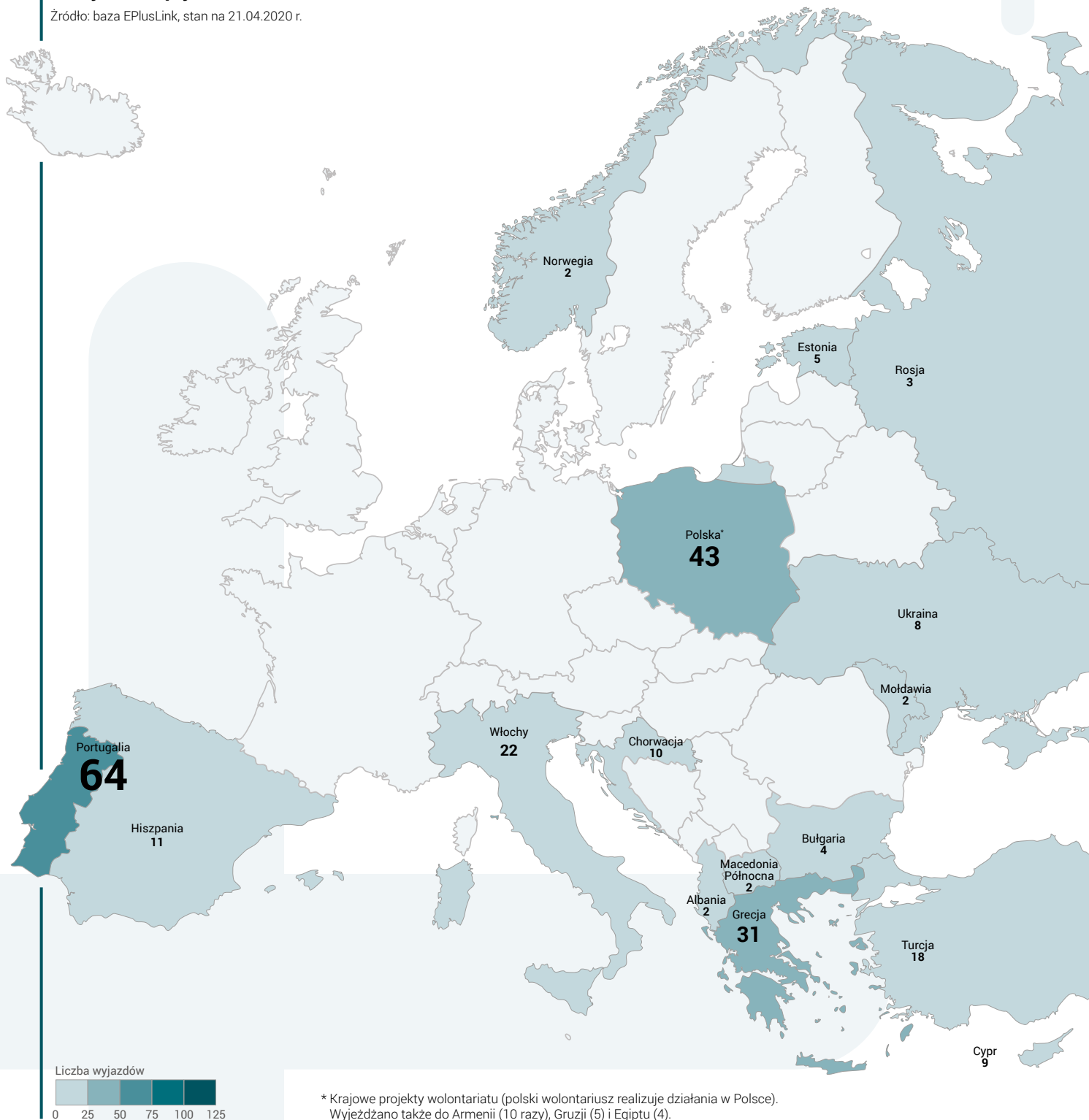
Narodowa Agencja włączyła się również w organizację szkoleń międzynarodowych o zróżnicowanej tematyce. Poświęcono je pracy mentorów i koordynatorów, wymianie dobrych praktyk, poszukiwaniu partnerów międzynarodowych, a także specyfice projektów skierowanych do osób ze specjalnymi potrzebami. Udział w spotkaniach wzięli zarówno doświadczeni organizatorzy projektów, jak i osoby dopiero rozpoczynające swoją przygodę z programem.

W październiku natomiast ruszył cykl ogólnopolskich spotkań informacyjnych „Europejski Korpus Solidarności on tour”. W ciągu dwóch miesięcy eksperci FRSE spotkali się z pracownikami ponad 220 nowych organizacji z 12 województw, którym przedstawili możliwości programu. Specjalnie z myślą o przyszłych beneficjentach przygotowano też dwudniowe szkolenie „Rozgrzewka”, którego pierwsza edycja odbyła się jesienią 2019 r. Uczestnicy spotkania szczegółowo omówili możliwości i zasady Europejskiego Korpusu Solidarności. Rozmawiali o potencjale organizacji i możliwych pomysłach na projekty, razem z ekspertami wzięli też na warsztat kwestie finansowe oraz formalności.

Liczba mobilności z Polski zrealizowanych w ramach zatwierdzonych projektów EKS w krajach europejskich w 2019 r.*

Źródło: baza EPlusLink, stan na 21.04.2020 r.

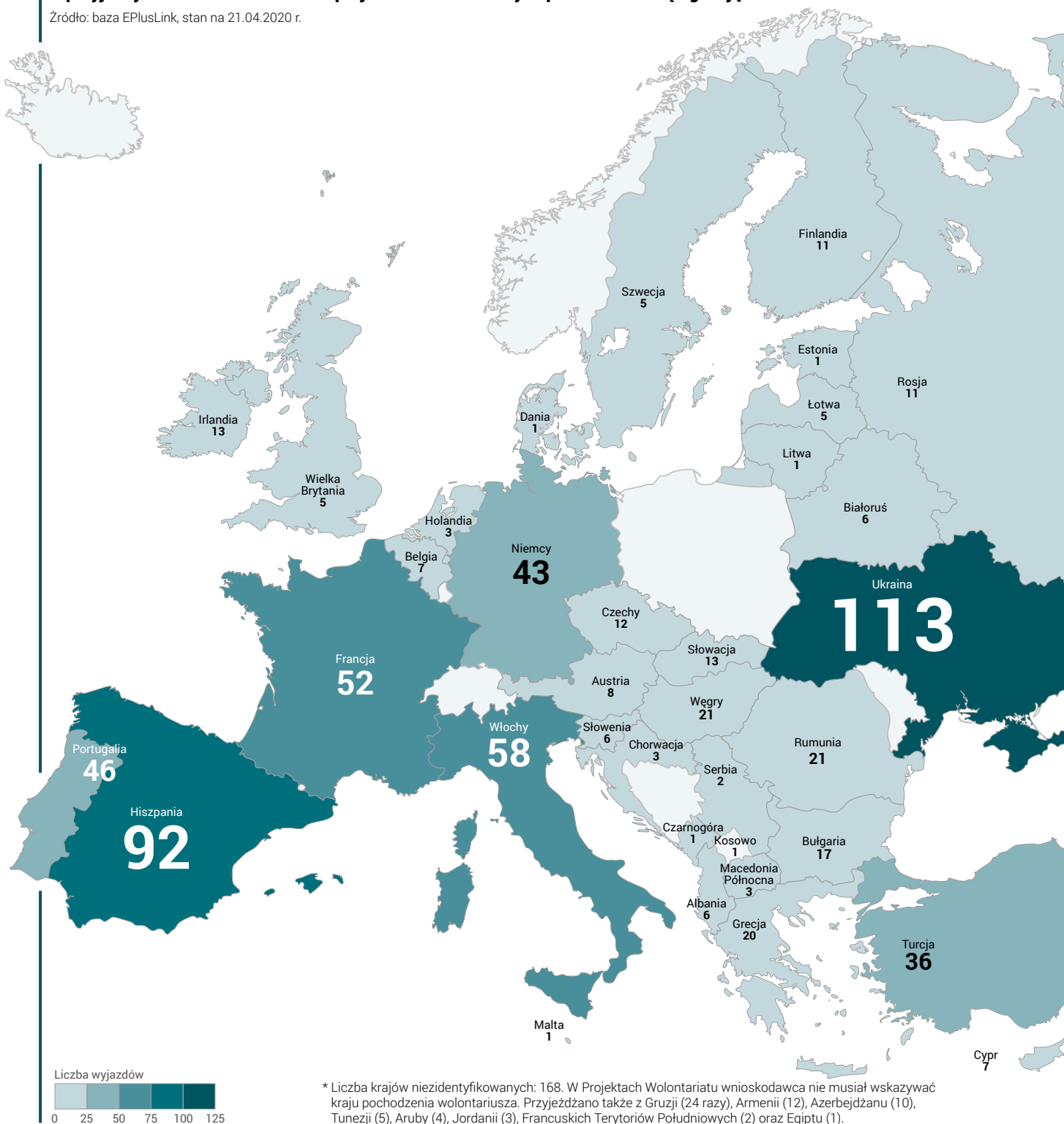

* Krajowe projekty wolontariatu (polski wolontariusz realizuje działania w Polsce).
Wyjeżdżano także do Armenii (10 razy), Gruzji (5) i Egiptu (4).

Polska jako kraj docelowy mobilności wolontariuszy z poszczególnych krajów

– przyjazdy zrealizowane w ramach projektów zatwierdzonych przez Narodową Agencję w 2019 r.*

Źródło: baza EPlusLink, stan na 21.04.2020 r.

* Liczba krajów niezidentyfikowanych: 168. W Projektach Wolontariatu wnioskodawca nie musiał wskazywać kraju pochodzenia wolontariusza. Przyjeżdżano także z Gruzji (24 razy), Armenii (12), Azerbejdżanu (10), Tunezji (5), Aruby (4), Jordanii (3), Francuskich Terytoriów Południowych (2) oraz Egiptu (1).

FOT. KRZYSZTOF KARPŃSKI

Programy wspomagające

Tygiel inspiracji

Z portalu eTwinning korzysta już niemal 800 tys. nauczycieli w Europie i krajach sąsiadujących. Wśród najliczniejszych grup są polscy nauczyciele – pod koniec roku było ich ponad 67 tys. W 2019 r. uczestniczyli w co trzecim projekcie eTwinningowym

Program eTwinning ułatwia ponadgraniczną współpracę szkół i przedszkoli. Realizowane za pośrednictwem internetu projekty przyczyniły się do powstania niezwykle aktywnej społeczności zainteresowanej wzajemnym uczeniem się i rozwojem zawodowym. Rok 2019 był pod tym względem wyjątkowo intensywny. Nauczyciele mogli wziąć udział w 34 stacjonarnych seminariach i konferencjach krajowych oraz 23 wydarzeniach międzynarodowych. Uczestnicy szkoleń poznawali możliwości nowoczesnych narzędzi służących do realizowania projektów online. Największym zainteresowaniem cieszyły się konferencje „Nowoczesna edukacja z wykorzystaniem technologii” oraz seminaria z cyklu „Aktywna tablica z eTwinning”, wspierające program „Aktywna tablica” zainicjowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

BEZPOŚREDNI KONTAKT

Ambasadorzy eTwinning i trenerzy warsztatów komputerowych – najbardziej doświadczeni i aktywni w programie nauczyciele – przeprowadzili 639 stacjonarnych szkoleń dla 8312 nauczycieli w swoich regionach. W ich trakcie poczynają

FOT. HANNA JARY

eTwinerzy dowiadawali się m.in., jak zarejestrować się na platformie eTwinning oraz jak korzystać z jej narzędzi do tworzenia i realizowania własnych projektów.

ONLINE – NAJPOPULARNIEJSZA FORMA SZKOLENIA

Promowana w programie współpraca online wymaga sprawnego i efektywnego wykorzystywania odpowiednich narzędzi. Wiedza i umiejętności na temat technologii informacyjno-komunikacyjnych są przekazywane w najdogodniejszej, elastycznej formie. W 2019 r. Krajowe Biuro eTwinning zrealizowało 54 webinaria i seminaria online, w których wzięło udział 4821 osób oraz 488 grup w ramach kursów internetowych prowadzonych na platformie Moodle. Kursy ukończyły 6032 osoby. E-szkolenia

» Z oferty szkoleniowej eTwinning skorzystało **21 657 polskich nauczycieli**, wśród nich znalazło się **9580 nowo zarejestrowanych uczestników programu**. Wysoka frekwencja przełożyła się na rekordową liczbę nowych projektów – w 2019 r. **było ich aż 4170**

prowadzone były przez nauczycieli praktyków, którzy dzielili się nie tylko wiedzą techniczną, lecz także doświadczeniem w wykorzystywaniu nowoczesnych technologii do pracy z uczniem.

WYSOKA JAKOŚĆ DZIAŁAŃ

Za imponującymi liczbami stoi coraz wyższa jakość działań. Do grona placówek wyróżnionych Odznaką „Szkoła eTwinning” dołączyły kolejne. W 2019 r. nagrodzono 39 szkół – liderów w takich dziedzinach, jak: praktyka cyfrowa, e-bezpieczeństwo, twórcze i innowacyjne podejście do nauczania, promowanie ustawicznego rozwoju zawodowego kadry oraz współpraca nauczycieli i uczniów. Natomiast Odznakę Jakości za efektywną realizację projektu opartego na współpracy oraz innowacyjne i kreatywne wykorzystanie technologii przyznano 512 partnerstwom z całego kraju.

Gala wręczenia nagród w konkursie „Nasz projekt eTwinning”, Warszawa, 5 czerwca 2019 r.

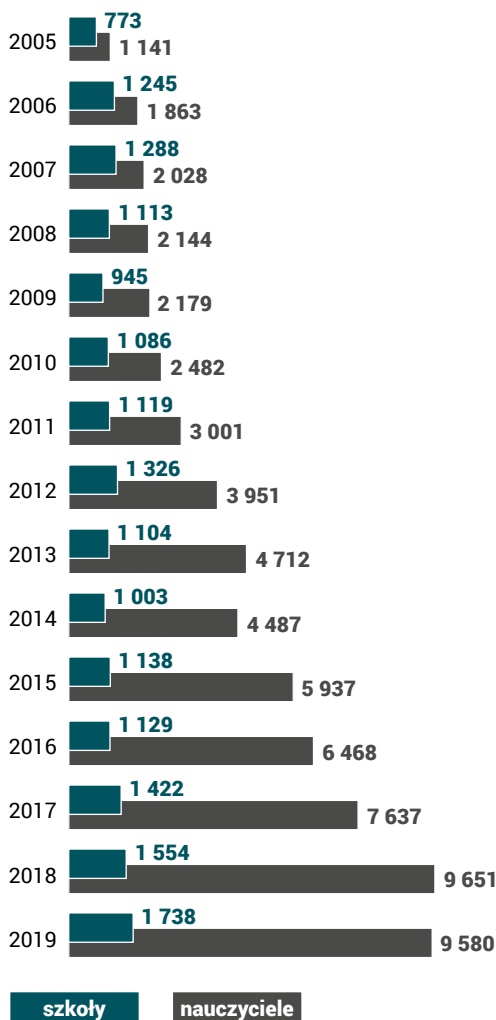
FOT. KRZYSZTOF KARPIŃSKI

ERASMUS+ W SYNERGII Z eTWINNING

Łączenie możliwości tych dwóch programów jest coraz bardziej popularne. W samym tylko 2019 r. synergę z projektem Erasmus+ zadeklarowało 448 projektów eTwinning. Kursy online, przygotowane specjalnie dla zainteresowanych tym zagadnieniem osób, ukończyło 492 nauczycieli. W stałej kategorii dodatkowej konkursu „Nasz projekt eTwinning” pojawia się coraz więcej wysokiej jakości projektów realizowanych w obu programach.

Liczba zarejestrowanych nauczycieli i szkół

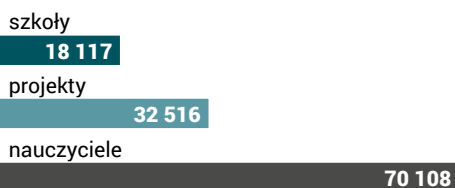
(stan na 31.12.2019 r.)

Źródło: Krajowe Biuro eTwinning

Rejestracje w programie eTwinning w Polsce

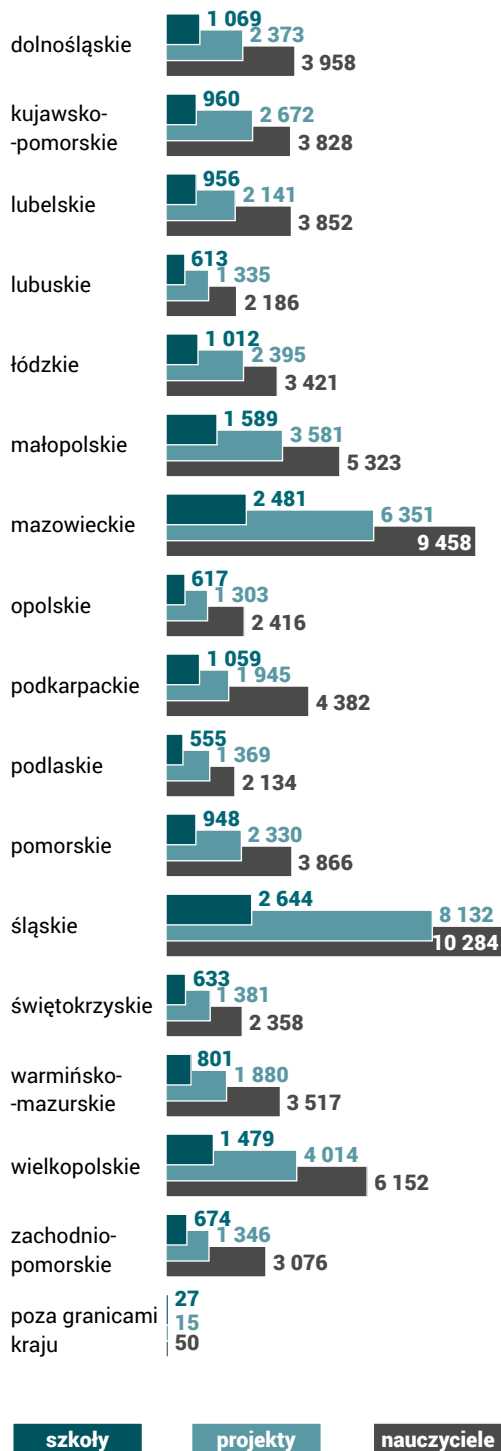
(stan na 23.03.2020 r.)

Źródło: Krajowe Biuro eTwinning

Liczba zarejestrowanych szkół, projektów i nauczycieli wg województw

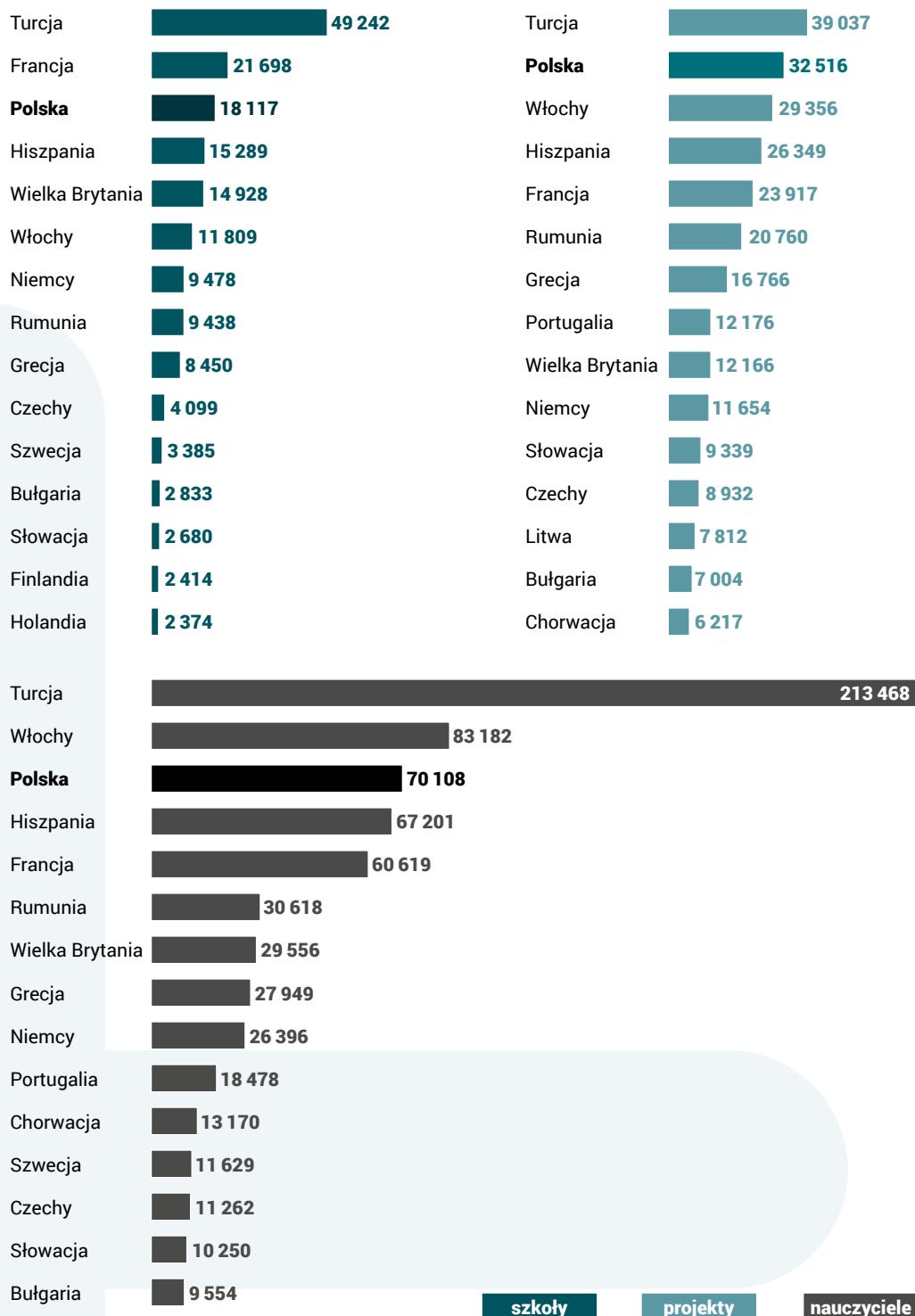
(stan na 23.03.2020 r.)

Źródło: Krajowe Biuro eTwinning

Liczba zarejestrowanych szkół, projektów i nauczycieli w programie eTwinning w Europie

(stan na 23.03.2020 r.)

Źródło: Krajowe Biuro eTwinning

Pierwszą nagrodę w kategorii Projekt dla uczniów w wieku 3–6 lat w polskiej edycji konkursu eTwinning 2019 zdobył projekt „Small Scientists discovering the earth”, realizowany przez Przedszkole nr 21 w Rybniku
FOT. KRZYSZTOF KARPIŃSKI

WSPARCIE PRZYSZŁYCH NAUCZYCIELI

Rok przyniósł także zmiany w międzynarodowej inicjatywie Teachers Training Institutes, realizowanej z udziałem instytucji kształcących przyszłych nauczycieli. Jej celem jest włączenie tematyki eTwinning do programów kształcenia w zawodzie oraz nawiązanie współpracy z nauczycielami stażystami. W inicjatywie biorą udział wszystkie kraje uczestniczące w programie. W Polsce instytucje istnieją od 2015 r., a eTwinning jest obecny w programach nauczania kierunków pedagogicznych na 10 polskich uczelniach. Do społeczności dołączyło już 234 polskich studentów – przyszłych nauczycieli, a wkrótce będzie ich jeszcze więcej. Od 2019 r. zainteresowani mogą bowiem korzystać z dostępu do eTwinning Live – platformy służącej do wyszukiwania innych zarejestrowanych eTwinnersów i szkół, komunikowania się z nimi i obserwowania ich aktywności.

Za pośrednictwem eTwinning Live nauczyciele tworzą własne projekty, w ramach których organizują działania poświęcone różnym tematom i kompetencjom kluczowym. Inicjatywy te realizują wspólnie z innymi nauczycielami oraz ich uczniami.

Strona internetowa:
www.etwinning.pl

Facebook:
[/etwinningpolska](https://www.facebook.com/etwinningpolska)

Twitter:
[/etwinningpolska](https://twitter.com/etwinningpolska)

YouTube:
[/etwinningpl1](https://www.youtube.com/etwinningpl1)

Flickr:
[/photos/frse_pl/tags/etwinning](https://www.flickr.com/photos/frse_pl/tags/etwinning)

Pierwsze źródło informacji

Przez cały rok konsultanci Eurodesku przeprowadzili kilkaset warsztatów, odpowiedzieli na tysiące pytań, dotarli do kilkuset tysięcy odbiorców. Krajowe Biuro wydawało newslettery i publikacje, zarządzało dwoma stronami internetowymi, koordynowało dwa projekty informacyjne, wspierało organizacyjnie i merytorycznie wydarzenia organizowane przez Fundację

Eurodesk to jedna z najbardziej rozpoznawalnych sieci informacyjnych w Polsce. Korzystają z niej ludzie młodzi i osoby dla nich pracujące w różnego rodzaju organizacjach i instytucjach. Pracę kilkudziesięciu podmiotów należących do sieci koordynuje Krajowe Biuro Eurodesk – wspiera je merytorycznie, organizuje szkolenia, spotkania, umożliwia realizację projektów. Pod koniec 2019 r. w sieci Eurodesk Polska działało aż 60 organizacji i instytucji w całym kraju.

PYTANIA DO EURODESKU

Jedną z najpopularniejszych form wsparcia są konsultacje. W 2019 r. pracownicy sieci udzielili ponad 3500 odpowiedzi na pytania skierowane przez młodych ludzi i pracowników młodzieżowych oraz przeprowadzili ponad 700 konsultacji. Najczęściej pytania padały w czasie wydarzeń informacyjnych, a konsultacje zazwyczaj prowadzono w siedzibach organizacji należących do sieci.

Eurodesk dostarcza informacje związane z mobilnością międzynarodową, aktywnym obywatelstwem, programami edukacyjnymi i europejską polityką młodzieżową. Działania sieci przyczyniają się do pogłębiania wiedzy o ofercie Unii

ŹRÓDŁO: EDUINSPIRACJE.ORG.PL

Europejskiej, szkoleniach, konkursach, stażach, wymianach, wolontariacie i innych możliwościach współpracy międzynarodowej, służą także zdobywaniu doświadczeń i podnoszeniu kompetencji. Sieć na bieżąco informuje o możliwościach zdobywania funduszy europejskich i krajowych, czym wzmacnia potencjał i efektywność podmiotów prowadzących działalność młodzieżową, informacyjną, edukacyjną i obywatelską. Dzięki sieci Eurodesk polska młodzież staje się aktywniejsza, bardziej mobilna i lepiej przystosowana do życia we współczesnej Europie.

EUROLEKCJE I WARSZTATY

W 2019 r. oferta szkoleniowa powiększyła się o dwa nowe warsztaty i dwie gry. „Młodzież ma głos” to warsztat zachęcający do udziału w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Tematem drugiego był Europejski Korpus Solidarności. Natomiast gry „Time to move” i „Eurosanse” mają zwiększać wiedzę o Europie i programach wspierających młodzieżową mobilność i aktywność.

Pracownicy Eurodesku i organizacji należących do sieci kontynuowali również cykl zajęć od lat cieszących się niesłabnącą popularnością: „Europrojekty”, „Europraca”,

„Eurostudia”, „Eurowolontariat”, „Euroaktywacja”, „Papiery do kariery”, „Europa dla młodzieży”. Łącznie w 2019 r. odbyło się aż 365 warsztatów, z których skorzystało 7196 młodych osób z całej Polski.

AKTYWNOŚĆ W INTERNECIE I MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Wzrosła popularność strony internetowej. Odwiedziło ją 405 233 użytkowników – ponad 60 tys. więcej niż przed rokiem. Niemała w tym zasługa największej w polskim internecie bazy funduszy, obejmującej blisko 500 programów grantowych.

405 tys. – tyle, a dokładnie 405 233 użytkowników **odwiedziło stronę Eurodesk.pl** w 2019 r. To od lat najpopularniejsza witryna Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji

Jednym z ważniejszych zadań krajowych biur Eurodesku jest zarządzanie zawartością Europejskiego Portalu Młodzieżowego (portalmłodzieżowy.eu). W ubiegłym roku na polskojęzycznej części portalu pojawiły się: 62 artykuły, 80 newsów oraz 54 informacje o wydarzeniach. Pracownicy Krajowego Biura Eurodesk odpowiedzieli na ponad 750 pytań zadanych za pośrednictwem tego portalu.

Z roku na rok rośnie także popularność profilu na Facebooku, a to za sprawą większej liczby opublikowanych na nim postów. Eurodesk Polska miał pod koniec roku 7040 polubień – ponad 500 więcej niż rok wcześniej. Na fanpage’u pojawiło się 207 postów (o ponad 50 więcej niż w roku 2018), które łącznie wyświetlono blisko 425 tys. razy (ponad 80 tys. więcej). Najpopularniejszy z nich został udostępniony 80 razy i dotarł do 17 tys. osób!

PUBLIKACJE DRUKOWANE I ELEKTRONICZNE

Z newsletterów Eurodesku korzysta od 2019 r. już ponad 7 tys. internautów. W 20 wydaniach pojawiło się kilkaset informacji o grantach, szkoleniach, konkursach, wydarzeniach i innych inicjatywach uruchamianych w ramach szeroko rozumianej polityki młodzieżowej Unii Europejskiej.

Krajowe Biuro Eurodesk Polska wydało też publikację *Międzynarodowy wolontariat młodzieży*, zawierającą opisy kilkunastu największych programów zagranicznego wolontariatu. Ponadto ukazały się cztery numery „Twojego Eurodesku” – dodatku do magazynu FRSE „Europa dla Aktywnych”. Publikacja i oba periodyki trafiają do odbiorców w całym kraju za pośrednictwem organizacji i instytucji należących do sieci Eurodesk Polska.

WYDARZENIA I KAMPANIE INFORMACYJNE

Jesienią Eurodesk zorganizował III Bieg Erasmus+, w którym wzięło udział kilkaset osób (29 września, Warszawa). Nieco wcześniej pracowników Krajowego Biura można było spotkać na stoiskach informacyjnych podczas Parady Schumana i XV Mazowieckiego Forum Inicjatyw Pozarządowych (11 maja i 4 września,

Eurodesk daje młodzieży możliwość zapoznania się z ofertą programów FRSE oraz innych europejskich inicjatyw
FOT. EURODESK

Warszawa). Dla warszawskiego punktu Europe Direct poprowadzili otwarte wykłady, a w Rzeszowie wzięli udział w debacie „Co dalej, Unio”, zorganizowanej przez regionalny punkt konsultacyjny Eurodesku. Ogółem organizacje należące do sieci zorganizowały lub uczestniczyły w 632 wydarzeniach – konferencjach, targach, festynach, piknikach, w których wzięło udział blisko 40 tys. osób.

Po raz czwarty z rzędu sieć Eurodesk Polska wykazała się największą aktywnością w ogólnoeuropejskiej kampanii „Time to move”, zachęcającej młodzież do mobilności. Lokalne punkty Eurodesku zorganizowały 46 wydarzeń dla ponad 8 tys. osób.

Krajowe Biuro odpowiadało też za promocję i udzielanie informacji na temat ogólnoeuropejskiego konkursu Komisji Europejskiej „DiscoverEU”, w ramach którego osiemnastolatki z całej Europy losowały bezpłatne bilety kolejowe. Do dwóch edycji konkursu zgłosiło się 10 488 osób. Konsultanci Krajowego Biura odpowiedzieli na blisko 400 pytań dotyczących przedsięwzięcia.

NAGRODY

Największy sukces w 2019 r. to niewątpliwie zwycięstwo polskiego pomysłu w międzynarodowym konkursie na najlepsze projekty informacyjne zrealizowane przez organizacje należące do europejskiej sieci Eurodesk. W kategorii „Promocja mobilności” zwyciężyło przedsięwzięcie „Eurodesk Garden”, autorstwa Europe4Youth z Krakowa i Fundacji Rozwoju Międzykulturowego EBU z Mińska Mazowieckiego. Jego celem było zachęcanie młodzieży do wyjazdu na staże, studia i wymiany europejskie w ramach cyklu spotkań, gier i imprez plenerowych. W obu miastach powstały ogródki informacyjne, gdzie w przyjaznej, luźnej atmosferze odbywały się spotkania z uczestnikami projektów, wolontariuszami i urzędnikami miejskimi.

Strona internetowa:
www.eurodesk.pl

Facebook:
[/eurodeskpl](https://www.facebook.com/eurodeskpl)

Dobre widoki na przyszłość

W 2019 r. zespół Centrum SALTO EECA obchodził 10-lecie Partnerstwa Wschodniego – unijnej inicjatywy na rzecz współpracy krajów członkowskich ze Wschodem. Bilans dekady pozwala na optymizm

SALTO EECA, czyli Centrum Współpracy z krajami Europy Wschodniej i Kaukazu (SALTO Eastern Europe and Caucasus Resource Center), jest kluczową instytucją promującą edukację pozaformalną i wspierającą międzynarodową współpracę młodzieży w ramach programów Unii Europejskiej z krajami Partnerstwa Wschodniego. Należy ono do sieci siedmiu centrów SALTO YOUTH działających w różnych krajach unijnych. Wspólnym celem tych placówek jest poprawa jakości projektów młodzieżowych, a także wspieranie inicjatyw narodowych agencji programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności. Centra nie przyznają grantów, za to prowadzą bardzo intensywne działania informacyjne i szkoleniowe.

Główne zadania SALTO w Polsce są skierowane do wolontariuszy z krajów Partnerstwa Wschodniego i Rosji. Polegają one na:

- wspieraniu mobilności edukacyjnej młodzieży i osób z nią pracujących;
- działaniu na rzecz poprawy jakości projektów realizowanych w krajach Europy Wschodniej i Kaukazu, które uzyskały dofinansowanie ze środków sektora Młodzież programu Erasmus+ oraz z Europejskiego Korpusu Solidarności;
- promowaniu obu tych programów, wspieraniu współpracy między organizacjami z krajów programu a organizacjami z państw Partnerstwa Wschodniego i Rosji;

ŹRÓDŁO: SALTO EECA

- rozwijaniu edukacji pozaformalnej w sektorze młodzieżowym na Wschodzie poprzez ułatwianie dostępu do szkoleń i seminariów.

STRATEGIA DLA SĄSIADÓW

Rok 2019 był kolejnym, kiedy obserwowano zmniejszenie liczby projektów młodzieżowych z krajami partnerskimi. Również liczba działań wspierających, szkoleń i seminariów skierowanych do pracowników młodzieżowych w krajach partnerskich pozostawała w stagnacji. Z tych powodów od 2015 r. regionalne centra współpracy SALTO pracują nad strategią wspierania i rozwijania współpracy z sąsiadującymi krajami partnerskimi. We wrześniu SALTO EECA razem z SALTO dla Bałkanów Zachodnich przeprowadziło spotkanie konsultacyjne dla pracowników narodowych agencji programów Erasmus+ Młodzież i Europejskiego Korpusu Solidarności oraz dla przedstawicieli Komisji Europejskiej w Ljublanie. Rozmowy toczyły się wokół aktualnej sytuacji i działań wspierających strategię dla krajów partnerskich. Dokument końcowy razem z rekomendacjami został przedstawiony Komisji Europejskiej.

Obecne wyzwania oraz możliwości przyszłej współpracy ze Wschodem były częstymi tematami dyskusji podczas seminarium ewaluacyjnego „Zoom East 2019”, które odbyło się w październiku w Warszawie. Pracownicy i liderzy młodzieżowi z krajów Unii Europejskiej, Partnerstwa Wschodniego i Rosji podkreślali, że udział w programach unijnych ma ogromne znaczenie dla rozwoju potencjału młodzieży oraz sektora organizacji młodzieżowych we wszystkich zaangażowanych krajach. Zaproponowali także, aby programy w przyszłości jeszcze bardziej troszczyły się o włączanie w projekty międzynarodowej mobilności edukacyjnej młodzieży o mniejszych szansach, za to większych potrzebach.

EUROPEJSKI KORPUS SOLIDARNOŚCI W LICZBACH

Centrum Współpracy SALTO w Polsce na bieżąco przyznawało akredytacje organizacjom działającym w ramach Partnerstwa Wschodniego, które planują wysłanie lub przyjęcie wolontariuszy – w 2019 r. otrzymało je 50 nowych organizacji. Najwięcej akredytowanych znajduje się w Rosji (45), a następnie: na Ukrainie (44), w Armenii (37), Gruzji (36), Mołdawii (26), na Białorusi (10) i w Azerbejdżanie (6).

204 – tyle organizacji działających w krajach Partnerstwa Wschodniego i Rosji **miało ważne akredytacje Wolontariatu Europejskiego lub Znak Jakości EKS** pod koniec 2019 r.

Równolegle działano na rzecz poprawy jakości projektów wolontariackich w tych krajach. Zorganizowano 11 szkoleń „po przyjeździe” dla 157 wolontariuszy, siedem szkoleń dotyczących ewaluacji środkowej dla 104 uczestników oraz pięć wydarzeń w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności dla 93 byłych wolontariuszy.

CENTRA INFORMACJI

Od czerwca 2017 r. organizacje młodzieżowe oraz młodzi ludzie z krajów Partnerstwa Wschodniego i Rosji mogą się cieszyć wsparciem sieci Centrów Informacyjnych programu Erasmus+ w sektorze Młodzież. Głównym celem ich funkcjonowania jest udostępnianie informacji o możliwościach programu oraz wspieranie organizacji i grup młodzieżowych w realizowaniu projektów. W 2019 r. sieć centrów informacji na Wschodzie zorganizowała ok. 150 różnego rodzaju wydarzeń wspierających programy Erasmus+ Młodzież i Europejski Korpus Solidarności. Wśród nich znalazło się 13 seminariów i innych wydarzeń online, a także 10 kluczowych działań strategicznych. Duża aktywność spotkała się z zainteresowaniem internautów. Widać je na profilach facebookowych centrów informacji, które łącznie obserwuje już 42,6 tys. osób!

Polskie Centrum Współpracy SALTO pomaga dotrzeć do informacji przydatnych dla wolontariuszy z krajów Partnerstwa Wschodniego i Rosji. Na stronie internetowej SALTO funkcjonuje dział dotyczący centrów informacji, w którym można znaleźć m.in. kalendarz ich pracy, prezentacje oraz dane kontaktowe poszczególnych placówek (salto-youth.net/infocentres). Można z niej również pobrać publikację *Zoom East 2019* – przegląd funkcjonowania obu europejskich programów młodzieżowych w regionie, przygotowany we współpracy ze wszystkimi centrami informacji.

Spotkania byłych wolontariuszy Europejskiego Korpusu Solidarności są dobrą okazją do podsumowania życiowych zmian, jakie zaszły dzięki zaangażowaniu w wolontariat
FOT. FLICKR.COM/ EVSEVENTS

HOP ONLINE LEARNING

SALTO EECA swoją misję realizuje m.in. za pomocą platformy HOP (www.HOP.salto-youth.net). To narzędzie wspierające zdalne zdobywanie wiedzy, dające przestrzeń do gromadzenia i dzielenia się treściami e-learningowymi. Z platformy mogą korzystać wszystkie osoby zainteresowane uczeniem się na odległość, które założyły na niej konto. W 2019 r. platforma HOP zyskała nowy wygląd i funkcjonalności. Doskonale sprawdziła się podczas sześciu kursów online z udziałem ponad 1500 uczestników. Kursy poprowadziło 10 trenerów z całej Europy, a logistycznie wspierało ich kilka narodowych agencji Erasmus+ i EKS oraz regionalne centra SALTO.

Platforma rozwija się także „w realu”. Zajmuje się nią Rada HOP, czyli grupa ekspertów powołana w ramach obu europejskich programów młodzieżowych, której prace koordynuje polskie Centrum Współpracy SALTO.

Strona internetowa:
www.salto-youth.net/rc/eeca

Facebook:
[/saltoeeca](https://www.facebook.com/saltoeeca)

Instagram:
[/saltoeeca](https://www.instagram.com/saltoeeca)

Flickr:
[/evsevents](https://www.flickr.com/photos/evsevents/)

Elektroniczna rewolucja

W 2019 r. jeden z dokumentów Europass przeszedł cyfrową metamorfozę. Wszystko po to, aby ich wykorzystywanie w kontaktach z pracodawcą i placówką edukacyjną stało się łatwiejsze

Europass to narzędzie do efektywnego zdobywania pracy, wykształcenia oraz poszukiwania możliwości edukacyjnych i zawodowych na rynku europejskim. Na portfolio Europass składają się dwa dokumenty ogólnodostępne: CV i Paszport Językowy oraz kilka innych, wydawanych w związku z osiągnięciami w systemie edukacji: Europass – Mobilność, Suplement do Dyplomu Szkoły Wyższej oraz Suplement do Dyplomu Potwierdzającego Kwalifikacje Zawodowe, Świadectwa Czeladniczego lub Dyplomu Mistrzowskiego. Każdy z dokumentów funkcjonuje samodzielnie, ale kompletując je, można stworzyć portfolio kariery zawodowej.

Dokument Europass – Mobilność zawiera informacje na temat wiedzy i kwalifikacji zdobytych w innym kraju europejskim, np. podczas praktyk zawodowych, nauki na uczelni czy pracy w charakterze wolontariusza. W 2019 r. otrzymało go ponad 30 tys. osób, a w kolejnych latach ta liczba może być jeszcze wyższa. W 2019 r. zmienił się bowiem proces jego wydawania – dzięki Europass Mobilność On-Line (EMOL), elektronicznemu systemowi walidacji, od 1 października 2019 r. przebiega on znacznie szybciej, łatwiej i taniej. Odejście od tradycyjnego obiegu dokumentów ułatwia także opracowana przez Krajowe Centrum Europass aplikacja. EMOL na urządzeniu mobilne, wymagająca niekwalifikowanego podpisu elektronicznego, wyznacza standardy innowacyjności w Europie.

FOT. DARIUSZ MAJEWSKI

AKTYWNOŚĆ W SIECI

Nowy wygląd i większą funkcjonalność zyskała strona www.europass.org.pl, zawierająca wzory obowiązujących suplementów do dyplomu, wskazówki dla beneficjentów na temat przygotowania dokumentów czy odniesienia do aktów prawnych. Publikowane na bieżąco informacje spotykały się z dużym zainteresowaniem.

W lutym 2019 r. Krajowe Centrum Europass zarządzało także międzynarodowym profilem Europass Europe w serwisie Instagram.

» Na stronie internetowej **odnotowano 60 717 odsłon**, a profil Europass Polska w serwisie Facebook obserwuje już **ponad 1800 użytkowników**

WSPIERANIE BENEFICJENTÓW

Działalność promocyjna i szkoleniowa, aktywność w mediach elektronicznych i społecznościowych, wsparcie techniczne osób i instytucji oraz obecność

na wydarzeniach poświęconych różnym aspektom edukacji – Krajowe Centrum Europass na różne sposoby informuje o korzyściach płynących z rzetelnej oceny poziomu zdobytych osiągnięć i czytelnego prezentowania umiejętności przyszłym pracodawcom.

W 2019 r. Krajowe Centrum zapoczątkowało współpracę z ośrodkami doskonalenia nauczycieli. Od czerwca do grudnia przeprowadziło dla nich 10 warsztatów z udziałem 539 nauczycieli. Natomiast beneficjenci programu Erasmus+ poznali sposoby opisywania w dokumentach Europass – Mobilność efektów uczenia się zdobywanych w ramach mobilności edukacyjnej. Wsparcie merytoryczne otrzymali również studenci podczas warsztatów organizowanych we współpracy z akademickimi biurami karier oraz Absolvent Talent Days – największych targów pracy w Polsce, które odbyły się w siedmiu największych miastach (Warszawa, Kraków, Katowice, Gdańsk, Wrocław, Łódź, Poznań) i przyciągnęły łącznie ok. 35 tys. osób. Z oferty informacyjnej skorzystali przedstawiciele zespołów zarządzania zasobami ludzkimi w firmach i przedsiębiorstwach prywatnych, którzy poznali korzyści płynące z wykorzystywania Europass – CV do rekrutacji nowych pracowników.

Współpraca merytoryczna objęła również instytucje certyfikujące – Centralną Komisję Egzaminacyjną, okręgowe komisje egzaminacyjne oraz Związek Rzemiosła Polskiego. Na mocy rozporządzenia MEN z dnia 27 sierpnia 2019 r. każdy absolwent, który zdał egzamin zawodowy w formie przyjętej w latach 2012, 2017 i 2019, otrzyma dyplom razem z suplementem, o który nie będzie już musiał wnioskować.

» W 2019 r. **okręgowe komisje egzaminacyjne** w ośmiu regionach Polski wydały ogółem **136 682 suplementy** do dyplomów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. **W zawodach rzemieślniczych** wydano natomiast **12 099 suplementów i świadectw**

WYDARZENIA KRAJOWE I REGIONALNE

W 2019 roku zespół Europass był częstym uczestnikiem wielu wydarzeń organizowanych przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji. Pracownicy Krajowego Centrum prowadzili konsultacje na stoiskach informacyjnych podczas Ogólnopolskiego Dnia Informacyjnego Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, Europejskiego Tygodnia Umiejętności Zawodowych, Kongresu Rozwoju Systemu Edukacji, Kongresu Edukacji Pozaformalnej oraz IV Forum Edukacji Dorosłych. W 2019 r. odbyły się 72 tematyczne warsztaty, szkolenia, spotkania oraz targi z udziałem Krajowego Centrum. Łącznie informacja o Europass dotarła do blisko 49 tys. osób – to o 35% więcej w porównaniu z rokiem 2018.

Część działań regionalnych była związana z kontynuowaniem projektu „Papiery do kariery”, realizowanego wspólnie z Krajowym Biurem Eurodesk w latach 2016–2018. Umożliwiły one praktykom związanym z różnymi obszarami systemu oświaty – nauczycielom, doradcom zawodowym, pracownikom poradni psychologiczno-pedagogicznych i dyrektorom szkół – poznanie możliwości poszczególnych dokumentów oraz całego Portfolio Europass.

Wiedza zdobyta podczas spotkań idealnie wpisuje się w założenia podstawy programowej doradztwa zawodowego z 2019 r. W niedalekiej przyszłości zostanie wykorzystana do projektowania rozwiązań wspierających osoby uczące się na różnych etapach edukacji w dokonywaniu samodzielnych, odpowiedzialnych wyborów

Konferencje, seminaria, spotkania kontaktowe dają możliwość zapoznania się z ofertą programów zarządzanych przez FRSE
FOT. KRZYSZTOF KUCZYK

edukacyjnych i zawodowych, opartych na rozumieniu własnych potrzeb, znajomości systemu edukacji oraz rynku pracy.

WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA

W 2019 r. pracownicy Krajowego Centrum Europass wzięli udział w pracach regionalnego klastra Europy Środkowo-Wschodniej, uczestniczyli także w spotkaniach z udziałem przedstawicieli Komisji Europejskiej organizowanych w kraju i za granicą: Europass Network Meeting, Europass Advisory Working Group i Joint Policy Networks Meeting.

Jesienią odbyło się spotkanie grupy roboczej ds. innowacji (19–20 września, Warszawa), podczas którego wypracowano m.in. rekomendacje dotyczące przyszłego kształtu elektronicznej platformy Europass 2.0, która przekształci tradycyjne dokumenty w nowoczesną i wygodną w użyciu usługę. Komisja Europejska wdroży w życie tę zmianę 1 lipca 2020 r.

Strona internetowa:
www.europass.org.pl

Facebook:
[/europasspolska](https://www.facebook.com/europasspolska)

Spotkajmy się na EPAL

Dyskusje, blogi, webinaria, podcasty – to tylko część oferty EPAL. Platforma piąty rok udowadnia, że edukacja dorosłych nie musi być nudna i warto planować ją wspólnie. Europejska społeczność EPAL liczyła w 2019 r. już ponad 60 tys. użytkowników, a 4 tys. to edukatorzy z Polski

Na platformie EPAL szkoleniowcy, trenerzy i edukatorzy osób dorosłych mogą znaleźć propozycje nowych metod nauczania oraz sposobów motywowania do nauki. EPAL to miejsce rozwijania kompetencji zawodowych, prowadzenia dyskusji warsztatowych i dzielenia się pomysłami. To także oferta dla tych, którzy szukają okazji do wymiany doświadczeń z edukatorami pracującymi w innych krajach.

WSZYSTKO O EDUKACJI DOROSŁYCH W JEDNYM MIEJSCU

Platforma zapewnia dostęp do materiałów przydatnych do edukowania osób dorosłych oraz do najnowszych wytycznych i wyników badań dotyczących tej tematyki. Można na niej znaleźć autorskie blogi na tematy cieszące się największym zainteresowaniem wśród edukatorów, zapowiedzi wydarzeń i aktualności. Ważnym miejscem jest biblioteka materiałów gromadząca zasoby, które można wykorzystać do urozmaicenia oferty edukacyjnej. Najpopularniejsze teksty są tłumaczone, co umożliwi docieranie do szerszego grona czytelników i ułatwi międzynarodową wymianę doświadczeń.

Niektóre elementy EPALE zostały zaprojektowane specjalnie dla beneficjentów sektora Edukacja dorosłych programu Erasmus+. Ciekawym narzędziem jest kalendarz wydarzeń. Umożliwia on znalezienie odpowiedniego kursu, szkolenia lub konferencji w całej Europie, w których można uczestniczyć w ramach projektu prowadzonego w Akcji 1.

» Za pomocą wyszukiwarki partnerów beneficjenci **mogą nawiązywać kontakty i planować współpracę międzynarodową**. W 2019 r. skorzystało z tej możliwości 12 instytucji z całej Polski, co zaowocowało zainicjowaniem pięciu projektów

TEMATY SKROJONE NA MIARĘ

Na platformie EPALE można znaleźć wiele inspirujących artykułów, w których praktycy podpowiadają, jak motywować dorosłych do nauki i jak projektować skuteczne działania edukacyjne dla tej grupy. Prezentują też metody szkoleniowe, narzędzia

i nowe technologie. Użytkownicy platformy na bieżąco śledzą trendy w mentoringu, tutoring, programach rozwojowych, ewaluacji, grywalizacji, storytellingu, superwizji czy nowych technologiach. Autorzy tekstów dzielą się swoimi doświadczeniami w dziedzinach edukacji językowej, kulturowej, obywatelskiej albo edukacji osób z grup defaworyzowanych. Pokazują, jakie metody sprawdzają się na warsztatach prowadzonych w bibliotekach czy muzeach, jak zaangażować w uczenie seniorów, osoby z niepełnosprawnościami czy zagrożone wykluczeniem.

Dostęp do zasobów EPALE jest otwarty dla wszystkich, ale możliwość korzystania z oferty edukacyjnej wymaga zarejestrowania.

Uczestnicy IV Forum Edukacji Dorosłych oceniali jego przebieg na specjalnie przygotowanej ścianie ewaluacyjnej
FOT. KRZYSZTOF KUCZYK

SPOŁECZNOŚĆ EPALE

Platforma EPALE powstała z inicjatywy Komisji Europejskiej, ale tworzona jest przez praktyków zawodowo związanych z edukacją dorosłych. Każda zarejestrowana osoba może publikować własne treści, a tym samym rozwijać zasoby społeczności. Z platformą współpracuje też grono ambasadorów EPALE specjalizujących się w wiodących zagadnieniach związanych z edukacją dorosłych. Do ich zadań należy dzielenie się wiedzą, rozwijanie umiejętności użytkowników platformy oraz promowanie jej w środowiskach branżowych. W 2019 r. platformę EPALE wspierało 16 ekspertów z zakresu nowych technologii, edukacji językowej, prozdrowotnej, międzypokoleniowej, szkoleń i rozwoju pracowników, andragogiki, ewaluacji oraz projektowania działań edukacyjnych dla dorosłych w instytucjach kultury.

WYDARZENIA W CENTRUM ZAINTERESOWANIA

Zespół platformy EPALE co roku organizuje bezpłatne wydarzenia stacjonarne i webinaria prowadzone online. W 2019 r. odbyły się seminaria tematyczne dla szkoleniowców (16 kwietnia, Warszawa), przedstawicieli organizacji pracujących z seniorami (10 czerwca, Toruń) oraz pracowników instytucji kultury (25 września, Gdańsk). Wzięło w nich udział łącznie ponad 300 osób. Równie dużym zainteresowaniem cieszyły się webinaria poświęcone *action learning*, mentoringowi, edukacji językowej i obywatelskiej oraz pomiarowi aktywności edukacyjnej dorosłych Polaków.

Część wydarzeń została zorganizowana w ramach Dni Uczenia się Dorosłych – kampanii społecznej odbywającej się pod patronatem UNESCO. Krajowe Biuro EPALE włączyło się w promowanie tej inicjatywy na platformie oraz facebookowym profilu EPALE Polska. Jej efekty zaprezentowano podczas najważniejszego wydarzenia – IV Forum Edukacji Dorosłych (20 listopada, Warszawa).

” W ciągu jednego dnia Forum Edukacji Dorosłych zorganizowano **18 wystąpień** przygotowanych przez **30 osobowości** świata edukacji, kultury i multimediów. Wysłuchało ich ponad **330 uczestników**

W 2019 r. tematem przewodnim Forum były cztery obszary rozwoju edukatora: motywowanie do uczenia siebie i innych, skuteczne sposoby angażowania, innowacje wykorzystywane do kształcenia oraz wiarygodność działań edukacyjnych. Uczestnicy mogli zapoznać się z nowinkami w zakresie podnoszenia umiejętności podstawowych, pracy w grupie, komunikacji, zdrowego żywienia i technologii. Zaproszeni goście pokazali także, że sport może być sposobem motywowania do uczenia siebie i innych.

WSPIERANIE INICJATYW ERASMUS+

Platforma EPALE to doskonałe źródło inspiracji, dobrych praktyk i baza wiedzy o politykach Unii Europejskiej w zakresie edukacji dorosłych. Można ją wykorzystać do upowszechniania rezultatów projektu, promowania wydarzeń będących jego częścią, nawiązywania kontaktów i dyskusji z osobami z branży, a także do zaprezentowania swojej instytucji na forum międzynarodowym.

Krajowe Biuro EPALE włącza się również w promowanie konkursów organizowanych w ramach programu Erasmus+: Selfie+, European Language Label i EDUinspiracje oraz informuje o wydarzeniach organizowanych w ramach innych inicjatyw FRSE.

Strona internetowa:
epale.ec.europa.eu/pl

Facebook:
[/epalepolska](https://www.facebook.com/epalepolska)

LinkedIn:
[/epalepolska](https://www.linkedin.com/company/epalepolska)

Misja: edukacja

W 2019 r. działania ekspertów ECVET skoncentrowały się na doradztwie i informowaniu o zasadach tego systemu. Z oferty najczęściej korzystali beneficjenci programów zarządzanych przez FRSE, realizujący projekty mobilności, a także pracodawcy i przedstawiciele edukacji zawodowej oraz szkolnictwa wyższego

ECVET to Europejski system akumulowania i przenoszenia osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym. Ułatwia on zdobywanie kwalifikacji zawodowych, wspiera mobilność i uczenie się przez całe życie. Celem działań Zespołu Ekspertów ECVET jest popularyzowanie informacji na temat systemu oraz wspieranie władz krajowych w jego rozwoju.

SZKOLENIA I DORADZTWO DLA BENEFICJENTÓW

W 2019 r. eksperci ECVET ściśle współpracowali z Krajowym Centrum Europass, sektorem Kształcenia i szkoleń zawodowych Erasmus+ oraz zespołem Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój przy organizowaniu warsztatów dla beneficjentów na temat opracowywania efektów mobilności z wykorzystaniem założeń systemu ECVET. Spotkania odbyły się w Warszawie (kwiecień, październik i listopad), Stargardzie (październik) i Katowicach (grudzień). Uczestnicy dowiedzieli się, jak definiować efekty uczenia się uzyskiwane w trakcie mobilności w wybranej branży, a także jak wykorzystać w tym celu nowe podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego. Z oferty szkoleń po raz pierwszy skorzystali

FOT. KRZYSZTOF KUCZYK

także eksperci oceniający wnioski w Akcji 1. programu Erasmus+ oraz beneficjenci posiadający Kartę jakości mobilności.

Konsultacje z ekspertami i praktykami stosującymi system ECVET w Polsce były prowadzone również podczas spotkań roboczych. Efektem współpracy z Punktem Kontaktowym ds. Polskiej i Europejskiej Ramy Kwalifikacji była wydana przez Punkt publikacja *Ramy kwalifikacji, ECTS i ECVET dla uczenia się przez całe życie*.

PROMOCJA I INFORMACJA PODCZAS WYDARZEŃ

Osoby zainteresowane ECVET i korzyściami płynącymi z uwzględniania zasad tego systemu w projektach unijnych miały wiele okazji do zasięgnięcia opinii i zadawania pytań w punktach informacyjnych w czasie wydarzeń organizowanych przez FRSE. W 2019 r. odbyło się ponad 40 spotkań o zasięgu lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim organizowanych przez Fundację w formie dni informacyjnych, regionalnych kongresów zawodowych, warsztatów dla nauczycieli, konsultantów i doradców metodycznych czy też seminariów skierowanych do pracowników dydaktycznych państwowych wyższych szkół zawodowych.

Działania promujące ECVET kierowano także do instytucji zainteresowanych poprawą jakości systemu kształcenia i jego ściślejszym dopasowaniem do potrzeb rynku pracy. Największymi wydarzeniami dla tej grupy odbiorców były dwie konferencje odbywające się w ramach IV Europejskiego Tygodnia Umiejętności Zawodowych. Konferencja inauguracyjna tę kampanię w Polsce odbyła się 15 października w Stargardzie. W jej trakcie przedstawiono krajowe i regionalne inicjatywy na rzecz wdrażania „Perspektywy uczenia się przez całe życie”, czyli krajowej strategii promowania idei uczenia się w różnych formach i na różnych etapach życia oraz związanej z tym mobilności edukacyjnej. Europejski Tydzień zamknęła konferencja „Kompetencje przyszłości – odkryj swój talent!” (18 października, Warszawa). Wydarzeniu towarzyszyły warsztaty na temat wykorzystania systemu ECVET i dokumentów Europass do organizacji staży w zagranicznych przedsiębiorstwach. Oba spotkania zgromadziły ok. 370 uczestników z całej Polski.

Narodowa Agencja promowała działania Zespołu Ekspertów ECVET za pośrednictwem strony internetowej, na której znaleźć można bieżące informacje o pracy ekspertów, materiały szkoleniowe, elektroniczne publikacje przydatne do realizacji projektów mobilności oraz linki do innych stron dotyczących ECVET. Efekty pracy Zespołu były również promowane na platformie EPALE oraz na stronie internetowej Krajowego Centrum Europass.

PRACE KONCEPCYJNE

Tematem omawianym na szczeblu krajowym i międzynarodowym było wykorzystanie systemu ECVET jako instrumentu wspomagającego elastyczne ścieżki

System ECVET jest coraz częściej uwzględniany w projektach Kształcenia i szkoleń zawodowych, a wiedzę na jego temat można zdobyć podczas wydarzeń organizowanych przez FRSE
FOT. KRZYSZTOF KUCZYK

zdobywania kwalifikacji w wyższych szkołach zawodowych. Istotną kwestię stanowiło także wykorzystanie podejścia opartego na efektach uczenia się do przygotowania programów szkolenia zawodników w konkursach EuroSkills i WorldSkills.

Nowe rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego otworzyło pole do opracowania programu szkoleń dla beneficjentów programów Erasmus+ i PO WER na temat systemu ECVET.

» Dzięki szeroko zakrojonym inicjatywom eksperckim system staje się **coraz lepiej rozpoznawany i coraz częściej uwzględniany** w projektach mobilności

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

W 2019 r. członkowie Zespołu uczestniczyli w czterech wydarzeniach zagranicznych. Podczas forum „Using the ECVET principles to connect learning and working in tomorrow’s labour market” dyskutowano na temat możliwości wykorzystania i rozwoju systemu ECVET na rzecz większej synergii edukacji rynku pracy (20–21 czerwca, Rotterdam). Konkurs umiejętności zawodowych Taitaja 2019 i towarzyszące mu seminarium ECVET „Back to the future” były okazją do wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie wykorzystania założeń systemu ECVET na rzecz przygotowania krajowej drużyny do konkursów EuroSkills i WorldSkills (20–23 czerwca, Joensuu). Jesienią w Brukseli eksperci uczestniczyli w seminarium tematycznym „Tools for VET – learner mobility” poświęconym wykorzystaniu dokumentów ECVET do celów mobilności edukacyjnej w programie Erasmus+ i poza nim, a także w nowej usłudze Europass (3–4 października). Członkowie Zespołu wzięli też udział w spotkaniu Europejskiej Sieci ECVET, w czasie którego omówiono stan wdrażania systemu ECVET oraz plan działań na 2020 r. (7–8 listopada).

Strona internetowa:
 ekspertecvet.org.pl

Europejska edukacja na wyciągnięciu ręki

W ramach prac eksperckich Fundacja na bieżąco zbiera nowe dane i zasila w informacje międzynarodową platformę Youth Wiki, poświęconą politykom młodzieżowym państw Unii Europejskiej, wydaje także publikacje Eurydice – główne źródło wiedzy o europejskich systemach edukacji

Efekty programu Erasmus+ mierzy się nie tylko doświadczeniami zdobywanymi podczas wyjazdów studenckich, zagranicznych praktyk czy nawiązywanych partnerstw. W dłuższej perspektywie korzystanie z oferty programu przez tysiące Europejczyków przekłada się na zmiany w krajowych politykach publicznych. Jak można się o tym przekonać? Z pewnością warto skorzystać z publikacji i baz danych Eurydice, które wspierają monitorowanie systemów edukacji w państwach biorących udział w programie.

EURYDICE – EUROPEJSKA SIEĆ INFORMACJI O SYSTEMACH EDUKACJI

Sieć przygotowuje i udostępnia raporty, zbiera statystyki do baz danych, publikuje wyniki badań dotyczących struktur systemów, zasad ich funkcjonowania oraz kierunków reform oświatowych. Zasoby Eurydice umożliwiają porównywanie różnych aspektów systemów edukacji w 38 krajach Europy. Wiele materiałów jest dostępnych w wersjach drukowanej i elektronicznej. W 2019 r. ukazały się następujące tematyczne raporty porównawcze dotyczące polityk europejskich:

FOT. MICHAŁ CHOJNACKI

- *Integrating students from migrant backgrounds into schools in Europe* – publikacja dotycząca integracji uczniów ze środowisk migranckich w szkołach, która jest dostępna także w języku polskim: *Integracja uczniów ze środowisk migranckich w szkołach w Europie*;
- *Eurydice brief. Integrating students from migrant backgrounds into schools in Europe* – główne wnioski z raportu dotyczącego integracji uczniów ze środowisk migranckich w szkołach;
- *Integrating asylum seekers and refugees into higher education in Europe* – raport dotyczący integracji uchodźców w szkolnictwie wyższym oraz jego polska wersja językowa: *Uchodźcy – dostęp do szkolnictwa wyższego w Europie*;
- *Key data on early childhood education and care in Europe* – raport dotyczący edukacji wczesnoszkolnej i opieki nad małym dzieckiem;
- *Digital education at school in Europe* – raport dotyczący edukacji cyfrowej w szkołach;
- *The teaching of minority or regional languages at schools in Europe* – raport dotyczący nauczania języków regionalnych lub mniejszościowych w szkołach.

Polską wersję językową uzyskał również raport *Kariera zawodowa nauczycieli w Europie (Teaching careers in Europe)*, wydany po angielsku w 2018 r., a Polskie Biuro Eurydice tłumaczyło także trzy ostatnie spośród wymienionych publikacji.

» Autorskim pomysłem zespołu było przygotowanie raportu online na temat **czasu pracy nauczycieli w Europie**

Zaktualizowano następujące publikacje internetowe w języku angielskim:

- *Kalendarz roku szkolnego (Organisation of school time in Europe)*;
- *Kalendarz roku akademickiego (Organisation of the academic year in Europe)*;
- *Diagramy prezentujące aktualne struktury systemów edukacji (Structure of European education systems)*;
- *Czas nauczania poszczególnych przedmiotów w szkolnictwie obowiązkowym (Instruction time)*;
- *Zarobki nauczycieli i dyrektorów szkół (Teachers' and school heads' salaries)*.

Ponadto zaktualizowano opisy systemów edukacji poszczególnych krajów w języku polskim (11 opisów dostępnych na stronie internetowej). W 2019 r. Biuro monitorowało i aktualizowało także dane dotyczące systemu edukacji w Polsce, zamieszczone w bazie National Education Systems w językach polskim i angielskim. Ten obszerny opis liczy ok. 550 stron oraz obejmuje 14 rozdziałów poświęconych m.in. organizacji systemu edukacji i administracji oświaty, poszczególnym poziomom kształcenia oraz aktualnym reformom i inicjatywom w polityce edukacyjnej.

Z efektów działań Polskiego Biura Eurydice można korzystać na jego stronie internetowej. W 2019 r. odwiedziło ją 22 tys. użytkowników, którzy dokonali blisko

Publikacje Eurydice są udostępniane bezpłatnie w internecie i podczas wydarzeń organizowanych przez Fundację **FOT. KRZYSZTOF KUCZYK**

33 tys. odsłon. Informacje o publikacjach są również dostępne w katalogu Eurydice 2017/18. Osoby, które preferują kontakt osobisty, mogą wziąć udział w seminariach informacyjnych zorganizowanych przez Eurydice i Youth Wiki.

Strona internetowa:

www.eurydice.org.pl

Facebook:

[/eurydicepolska](https://www.facebook.com/eurydicepolska)

YOUTH WIKI – INFORMACJE O POLITYKACH MŁODZIEŻOWYCH UE

Młodsza siostra Eurydice to internetowa baza informacji poświęcona politykom młodzieżowym w państwach członkowskich. Platforma działa na podstawie „Strategii Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027”. Na platformie znajdują się opisy krajowych przepisów dotyczących: zarządzania polityką młodzieżową, wolontariatu, zatrudnienia i przedsiębiorczości, włączenia społecznego, uczestnictwa młodzieży w życiu politycznym, kształcenia i szkolenia, zdrowia i dobrego samopoczucia, kreatywności i kultury, wyzwań globalnych i pracy z młodzieżą. Youth Wiki publikuje także zbiorcze zestawienia statystyczne i wyniki badań naukowych dotyczących młodzieży w danym państwie członkowskim, opisy krajowych inicjatyw podejmowanych na rzecz tej grupy, regulacje prawne, najnowsze reformy, przykłady dobrych praktyk, opracowania monitoringów i ewaluacji dotyczących sytuacji młodzieży w danym kraju.

Wszystkie rozdziały tematyczne Youth Wiki są aktualizowane na bieżąco. W 2019 r. dodatkowo opracowano od podstaw nowy rozdział dotyczący pracy z młodzieżą. Mimo że platforma jest dostępna jedynie w języku angielskim, to polska wersja jej treści została wydana w dwutomowej publikacji *Polityka młodzieżowa w Polsce. Polityka młodzieżowa w Polsce. Encyklopedia Komisji Europejskiej Youth Wiki* – zachęcamy do pobrania jej z zasobów czytelnicy FRSE!

Strona internetowa:

<https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/en/youthwiki>

FOT. KRZYSZTOF KARPÍŃSKI

Działania wspierające

Promocja, komunikacja i upowszechnianie rezultatów projektów

Aby było o nas głośno

Ogólnopolskie konferencje, regionalne spotkania informacyjne, aktywność online – Narodowa Agencja Programu Erasmus+ spotyka się z aktualnymi i przyszłymi beneficjentami w najdalszych zakątkach. Organizuje rocznie kilkaset wydarzeń i publikuje niezliczoną liczbę informacji w mediach tradycyjnych i społecznościowych

W 2019 r. działania promocyjne i upowszechniające skupiały się na organizacji wydarzeń międzynarodowych, krajowych i regionalnych oraz rozwoju narzędzi online i kanałów w mediach społecznościowych. Ważną rolę w komunikacji z obecnymi i przyszłymi beneficjentami odgrywały konkursy, a także współpraca z mediami, która zwiększyła rozpoznawalność Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji – Narodowej Agencji Programu Erasmus+, jako instytucji z największą ofertą programów edukacyjnych w Polsce i eksperta w ich dziedzinie.

WYDARZENIA MIĘDZYNARODOWE

Fundacja zorganizowała trzy wydarzenia o zasięgu międzynarodowym. 16 maja w Krakowie odbyła się 12. konferencja sieci naukowej Teacher Education Policy in Europe pt. „Quality teachers and quality teacher education: research, policy and practice”. Uczestnicy wypracowali zalecenia dotyczące polityki kształcenia nauczycieli na poziomie instytucjonalnym, krajowym i europejskim, dyskutowali również o możliwościach rozwijania badań edukacyjnych oraz rozwoju metod ewaluacji w kształceniu nauczycieli.

FOT. KRZYSZTOF KUCZYK

W dniach 2–5 września Fundacja współorganizowała XIV edycję Forum Ekonomicznego Młodych Liderów w Nowym Sączu. Hasło wydarzenia „Umiejętności przyszłości dla przyszłych liderów” młodzi aktywiści z Zachodu i Wschodu oraz dalekiego Kaukazu potraktowali jako szansę do debatowania z inspirującymi mówcami – wybitnymi naukowcami i ekspertami, czołowymi politykami oraz przedsiębiorcami. Wydarzeniu partnerował Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw, Instytut Studiów Wschodnich oraz województwo małopolskie.

Także we wrześniu w ramach Europejskiej Nocy Sportu po raz trzeci odbył się Bieg Erasmusa+ połączony z całodziennym piknikiem rodzinnym (28 września, Warszawa). Bieg w formie sztafety oraz biegi dziecięce i liczne towarzyszące atrakcje przyciągnęły na stadion lekkoatletyczny Akademii Wychowania Fizycznego ponad 650 uczestników.

KONFERENCJE OGÓLNOPOLSKIE

W 2019 r. odbyło się aż 11 cyklicznych imprez w całym kraju. Sezon spotkań otworzyła szósta edycja Ogólnopolskiego Dnia Informacyjnego Programu Erasmus+

i Europejskiego Korpusu Solidarności (8 stycznia, Warszawa). Jest to jedno z najważniejszych wydarzeń promujących oferty programów i inicjatyw zarządzanych przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji i co roku cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem. Z myślą o przyszłych beneficjentach Fundacji zorganizowano 24 warsztaty przygotowujące do składania wniosków w ramach Erasmus+. Skorzystało z nich niemal tysiąc uczestników z całego kraju.

Drugi kwartał roku rozpoczęła konferencja „Edukacyjna rola projektów wymian edukacyjnych”, zorganizowana wspólnie z Polsko-Niemiecką Współpracą Młodzieży (2 kwietnia, Warszawa). Była to okazja do pogłębionej dyskusji na temat potrzeb i możliwości związanych z prowadzeniem szkolnych wymian młodzieży oraz dostępności takiej oferty dla uczniów. W maju po raz dziewiąty zainaugurowano Europejski Tydzień Młodzieży, a jedną z wielu jego atrakcji była gra miejska „Wkręć się w obywatelstwo” (9 maja, Warszawa).

W kalendarz spotkań na stałe wpisał się Kongres Rozwoju Systemu Edukacji. W 2019 r. odbył się po raz drugi (18 września, Warszawa), tym razem pod hasłem „Mądrość – kreatywność – innowacyjność. Kształcenie dla przyszłości”. Wykład otwierający wygłosił prof. Krzysztof Zanussi. W programie Kongresu znalazły się cztery równoległe sesje tematyczne oraz pięć warsztatów z udziałem ekspertów zajmujących się edukacją szkolną oraz szkolnictwem wyższym i zawodowym, a także samorządowców i biznesmenów. W trakcie spotkań dyskutowano o sposobach rozwijania kompetencji miękkich oraz kształtowania mądrych, kreatywnych i twórczych obywateli. Wystąpieniom przysłuchiwało się ponad 500 uczestników z całej Polski. Integralną częścią Kongresu były obchody Europejskiego Dnia Języków. W programie wydarzenia znalazło się 10 warsztatów prowadzonych po angielsku, niemiecku, francusku i polsku przez uznanych nauczycieli akademickich. Sesje przyciągnęły ok. 350 słuchaczy.

Najważniejszym wydarzeniem października był IV Europejski Tydzień Umiejętności Zawodowych. Fundacja włączyła się w promowanie idei poprawiania wizerunku szkolnictwa zawodowego jako organizator konferencji „Kompetencje przyszłości – odkryj swój talent!” (18 października, Warszawa). Podczas debat plenarnych i sesji tematycznych dyskutowano o nowych możliwościach zawodowych dla uczniów szkół technicznych i branżowych, które wspierają rozwój innowacyjnej gospodarki oraz zaangażowanie potencjału młodego pokolenia.

Rok zakończył się dwudniową konferencją „Europejskie inicjatywy dla sportu” (12–13 grudnia, Warszawa) przygotowaną razem z Ministerstwem Sportu. Przedstawiono na niej zasady współpracy w ramach Erasmus+ Sport w 2020 r. oraz założenia programu Erasmus+ w latach 2021–2027.

WYDARZENIA REGIONALNE

Bilans działań regionalnych to 302 wydarzenia dla 15 tys. osób. Były to głównie konferencje organizowane we współpracy z regionalnymi punktami informacyjnymi FRSE oraz działania edukacyjno-szkoleniowe Mobilnego Centrum Edukacyjnego. W ciągu roku regionalne punkty zorganizowały łącznie 32 wydarzenia i udzieliły 1800 konsultacji nt. możliwości zdobywania wiedzy i doświadczenia w ramach programów edukacyjnych i inicjatyw zarządzanych przez FRSE.

W roku 2019 zorganizowano także pięć regionalnych konferencji programu Erasmus+, które zgromadziły łącznie tysiąc uczestników. Mogli oni dowiedzieć się, w jaki sposób wykorzystać możliwości międzynarodowych projektów do

rozwijania zawodowych zainteresowań uczniów i nauczycieli oraz zapoznać się z ofertą programów cyfryzacji dla szkół. Każda konferencja miała temat przewodni, a sesje tematyczne były poświęcone m.in. praktycznemu wykorzystaniu nowych technologii czy metodom nauczania języków obcych w szkołach.

Między lutym a kwietniem 2019 r. odbyło się 16 regionalnych kongresów zawodowych, zorganizowanych we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej. W trakcie tych wydarzeń pracownicy Fundacji udzielali porad i prezentowali programy edukacyjne na stoiskach informacyjnych.

Mobilne Centrum Edukacyjne

W trasę po najdalszych zakątkach Polski ruszyło Mobilne Centrum Edukacyjne – specjalna naczepa z klasopracownią wypełnioną nowoczesną technologią. Wewnątrz eksperci pokazywali uczniom i nauczycielom, jak wykorzystywać na lekcjach narzędzia multimedialne (długopisy 3D, kostki Merge, Makey-Makey) i czego mogą nauczyć roboty edukacyjne, takie jak: Codey-Rocky, Ozoboty i Photony.

25 280
km

– tyle wskazał licznik Mobilnego Centrum Edukacyjnego pod koniec 2019 r. Klasopracownię odwiedziło przeszło **5500 uczniów i nauczycieli z 49 miejscowości** – to nowe rekordy tej inicjatywy!

Mobilne Centrum Edukacyjne pojawiło się m.in. na obchodach Dnia Dziecka zorganizowanych przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów (1 czerwca, Warszawa), warsztatach eTwinning „Professional development workshop for the support service community” (11–13 września, Kraków) oraz na IV Europejskim Tygodniu Umiejętności Zawodowych przy Zespole Szkół nr 2 w Kołobrzegu (16 października).

KOMUNIKACJA

Bieżący kontakt z Fundacją ułatwia rozwój narzędzi online i profile w mediach społecznościowych.

Jednym z podstawowych źródeł informacji jest strona internetowa Erasmus+. Fundacja równolegle prowadzi 16 witryn pozostałych programów edukacyjnych i inicjatyw wspierających oraz konta w mediach społecznościowych. Za ich pomocą beneficjenci na bieżąco są informowani o wydarzeniach, konkursach, inicjatywach FRSE, a także o ważnych terminach i szczegółach dotyczących realizacji projektów.

Media

Nie bez znaczenia pozostaje współpraca z mediami, która wzmacnia rozpoznawalność FRSE jako instytucji z największą ofertą programów edukacyjnych w Polsce i zarazem eksperta w ich dziedzinie.

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji regularnie dociera do lokalnych społeczności oraz potencjalnych beneficjentów za pomocą telewizji, prasy i radia. W 2019 r. eksperci Narodowej Agencji cyklicznie brali udział w audycjach radiowych i programach telewizyjnych o ogólnopolskim zasięgu oraz udzielali wypowiedzi mediom regionalnym. Każdego miesiąca pojawiało się średnio ok. 1500 materiałów na temat programów i inicjatyw zarządzanych przez Fundację.

Strona internetowa:
www.erasmusplus.org.pl

Facebook:
[/frse.fb](https://www.facebook.com/frse.fb)

LinkedIn:
[/company/frse](https://www.linkedin.com/company/frse)

YouTube:
[/frseorgpl](https://www.youtube.com/channel/UCfrseorgpl)

Twitter:
[/frsedukacji](https://twitter.com/frsedukacji)

Instagram:
[/frsedukacji](https://www.instagram.com/frsedukacji)

Flickr:
[/frse_pl](https://www.flickr.com/photos/frse_pl)

UPOWSZECHNIANIE REZULTATÓW PROJEKTÓW

Fundacja zapewnia trwałość i widoczność rezultatów programów i inicjatyw realizowanych przez beneficjentów, wspierając ich w osiągnięciu celów. W ramach strategii upowszechniania działa również na rzecz jakości realizowanych przedsięwzięć.

W roku 2019 FRSE zorganizowała kolejną edycję e-szkoleń poświęconych możliwościom, narzędziom i zasobom cyfrowym, które zwiększają jakość i efektywność działań upowszechniających w projektach. Spotkania online były prowadzone we współpracy z ekspertami specjalizującymi się w poszczególnych dziedzinach. Dużym zainteresowaniem cieszył się warsztat „Jak zwiększyć atrakcyjność projektu? Przekaz, promocja i upowszechnianie działań przy użyciu narzędzi audiowizualnych”, w którym wzięły udział 853 osoby. Cykl sześciu webinarów obejrzano łącznie 1897 razy.

Jednym z najważniejszych przedsięwzięć były Targi Dobrych Praktyk, zorganizowane w trakcie Ogólnopolskiego Dnia Informacyjnego Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności oraz II Kongresu Rozwoju Systemu Edukacji. Podczas Kongresu zaprezentowano również wystawę ukazującą różnorodność działań projektowych w programach zarządzanych przez Fundację.

Kolejnym ważnym działaniem były skierowane do beneficjentów spotkania i panele poświęcone upowszechnianiu. W 2019 r. zorganizowano dwa wydarzenia tematyczne: panel „Upowszechnianie rezultatów w projektach edukacyjnych” podczas Ogólnopolskiego Dnia Informacyjnego programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności oraz spotkanie z cyklu „Na ważny temat. Marketing społeczny jako narzędzie utrwalania rezultatów projektów edukacyjnych” (22 maja, Warszawa). Możliwości upowszechniania rezultatów projektów były również omawiane podczas międzynarodowego spotkania „MOV(i)E IT FORWARD! TCA – dissemination, sustainability, exploitation in KA2 projects results – EVALUATION” zorganizowanego przez FRSE w Zakopanem (8–9 maja). W ciągu roku beneficjenci poszczególnych

sektorów programu Erasmus+ mogli wziąć udział w specjalnie dla nich zorganizowanych szkoleniach tematycznych.

Upowszechnianie rezultatów stało się tematem poradnika *Rezultaty w projektach edukacyjnych* wydanego w 2019 r. oraz wielu dobrych praktyk, opisywanych na bieżąco na stronie programu Erasmus+ i w publikacjach Wydawnictwa FRSE.

ERASMUS+ I FRSE W MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Strony internetowe

ponad **5,1 mln odsłon** wszystkich stron prowadzonych w FRSE, z czego **1,6 mln odsłon** strony programu Erasmus+, **249 577 użytkowników strony Erasmus+** (średnio **690 odwiedzin** w ciągu dnia)

Facebook

31 243 polubienia profili inicjatyw FRSE, z czego **17 484** to polubienia Erasmus+, średni zasięg publikowanych informacji: **ok. 4000 odbiorców**

Twitter

1326 – całkowita liczba polubień, w tym **781 profilu** Erasmus+, średni miesięczny zasięg publikowanych twittów to **ok. 20 tys. odbiorców**

YouTube

587 subskrybentów, **71 301 wyświetleń** filmów, łączny czas oglądania opublikowanych materiałów: **1700 godzin**

Flickr

35 albumów, **3486 zdjęć** z konferencji, szkoleń i wydarzeń

Instagram

683 obserwujących profil FRSE, średni tygodniowy zasięg postów to **ok. 2000 użytkowników**

Newsletter FRSE

10 500 użytkowników

Mailingi

22 kampanie, **198 maili** informacyjno-promocyjnych, **730 098 wiadomości**

Konkursy i zawody

Od najlepszej strony

Przy pomocy zdjęć najłatwiej jest przedstawić rezultaty projektów, a pomysły na kolejne warto czerpać od osób i organizacji, którym udało się wybić ponad przeciętność. Fundacyjne konkursy cieszą się nieślabnącą popularnością wśród beneficjentów. W 2019 r. do grona zwycięzców dołączyła nowa grupa – młodzi zawodowcy

Wizytówką FRSE są konkursy dla instytucji i organizacji realizujących projekty oraz osób, które z nich korzystają. Wyróżnienia dają im możliwość pokazania, co udało się osiągnąć dzięki funduszom przyznawanym w ramach wszystkich sektorów Erasmus+, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój i Europejskiego Korpusu Solidarności. Co roku nagrody są przyznawane także przez Krajowe Biuro eTwinning, Eurodesk Polska i inne programy wspomagające. Mimo różnych tematów cel jest zawsze ten sam – wyłonienie zwycięzców i promocja dobrych praktyk.

W 2019 r. po raz kolejny uczestnikom konkursu fotograficznego Selfie+ przyznano nagrody, a dydaktykom języków obcych – certyfikaty European Language Label. Kapituła EDUinspiracji uhonorowała natomiast beneficjentów, osobowości i dziennikarzy, którzy sprawiają, że o programach i projektach finansowanych przez Fundację mówi się w całym kraju. Także i w tym roku po raz pierwszy w historii najzdolniejsi uczniowie i studenci stanęli przed wyzwaniem reprezentowania Polski na największym na świecie konkursie umiejętności zawodowych WorldSkills. Z Kazania wrócili z medalem i zamiast spocząć na laurach, szykują się do kolejnej rywalizacji.

FOT. TOMASZ MADZIAR

SELFIE+ – PROJEKT W JEDNYM UJĘCIU

Konkurs fotograficzny dla beneficjentów swoich programów Fundacja przeprowadziła już po raz czwarty. W edycji 2019 mogli wziąć udział beneficjenci wszystkich sektorów Erasmus+, a także PO WER i innych programów zarządzanych przez Fundację. Do konkursu zgłoszono 262 prace. Eksperti FRSE nominowali 39 zdjęć w dwóch kategoriach konkursowych: Twój projekt w jednym ujęciu oraz Europejskie wartości w moim projekcie. Wyłoniono 20 laureatów oraz przyznano 19 wyróżnień. Ceremonia wręczenia nagród w konkursie Selfie+ 2019 odbyła się podczas Ogólnopolskiego Dnia Informacyjnego Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji (8 stycznia 2020 r., Warszawa).

Strona internetowa:
www.selfieplus.frse.org.pl

LAUREACI SELFIE+ W 2019 R.

Kategoria Twój projekt w jednym ujęciu:

- Książnica Płocka im. Władysława Broniewskiego: „Look in book”;
- Stowarzyszenie Południowo-Zachodnie Forum Samorządu Terytorialnego „Pogranicze”: „Inny – taki jak Ty”;
- Zespół Szkół Energetycznych w Rzeszowie: „Palma w głowie”;
- Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej-Curie w Mąchocicach Kapitulnych: „¡Hola CLIL!”;
- Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Babicy: „Just speak”;
- Miejska Biblioteka Publiczna w Żorach: „Sukces z POWERem”;
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sosnowcu: „Walencja pełna możliwości”;
- Szkoła Podstawowa nr 5 w Swarzędzu: „To a higher level with Erasmus+”;
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Trzebieży: „Colours of taste”;
- Stowarzyszenie Absolwentów Gimnazjum i Liceum im. Staszica w Zgierzu: „Wowa wszedł w mural...”.

Wyróżnienia:

- Fundacja GAMA: „Teatr w walce z wirtualnymi zagrożeniami”;
- Gdyńskie Centrum Sportu: „Seniors: go out and live!”;
- Żółta owca: „Spray City”;
- Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Gdańsku: „Owoców morza zawrót głowy”;
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Szprotawie: „Learning gives the POWER!”;
- Zespół Szkół Inżynierii Środowiska i Melioracji: „Chwilo trwaj...”;
- Zespół Szkół Elektronicznych: „Żywa flaga polsko-węgierska. Młodzi dla młodych w relacjach polsko-węgierskich”;
- Komitet Partnerski Ziemi Goślińskiej: „Zbudowani domami pamięci”;
- Fundacja AVE: „PLUA”.

Kategoria Europejskie wartości w moim projekcie:

- Fundacja Pro Scientia Publica: „Per aspera ad astra”;
- Fundacja Inkubator Innowacji: „Ludzie regionów”;
- Zespół Szkół Licealno-Technicznych w Kluczborku: „Tacy sami, a różni”;
- Przedszkole Małego Europejczyka w Warszawie: „Europejski plecak muzyczny”;
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Proszowicach: „Digital legends”;
- Zespół Szkół Technicznych w Śremie: „I ty możesz zostać fachowcem grafiki na rynku międzynarodowym”;
- Zespół Szkół im. Jana Kasprowicza w Jelczu-Laskowicach: „Nasza mobilność szansą na wiedzę i większy rozwój naszych uczniów”;
- Zespół Szkół w Gromniku: „Polsko-portugalska miłość”;
- Komitet Partnerski Ziemi Goślińskiej: „Wokół tożsamości – domy pamięci”;
- Zespół Szkół Zawodowych nr 2: „Kultura Europy – Europa wielu kultur”.

Wyróżnienia:

- Poleski Ośrodek Sztuki: „Na schodach sztokholmskiego ratusza”;
- Fundacja Cohabitat: „Power of EcoLogical community”;
- Fundacja Instytut Innowacji: „United in diversity”;
- Zespół Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich: „Ostrzeszowscy gastronomicy i hotelarze w Palermo”;

Działania wspierające

- Zespół Szkół Specjalnych w Słupi pod Kępem: „Sięgnij PoMoc Erasmusa+” oraz „Zwiększone kompetencje nauczycieli szansą na sukces ich uczniów”;
- Liceum Ogólnokształcące XIV w Poznaniu: „Erasmus+ w sztafecie maratońskiej EKIDEN PragmatIQ”;
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Tadeusza Kościuszki w Słupsku: „Fotobudka”;
- Zespół Szkół Inżynierii Środowiska i Melioracji: „Hello, nice to meet you!”;
- Stowarzyszenie Absolwentów Gimnazjum i Liceum im. Staszica w Zgierzu: „Nasza moc – współdziałanie”.

EDUINSPIRACJE – EDUKACYJNE OSCARY

„Działam i inspiruję!” – to hasło przewodnie dziewiątej edycji konkursu, który od 2011 r. wyróżnia najlepsze projekty edukacyjne, a od 2014 r. również osobowości, angażujące się w realizację tego typu przedsięwzięć. W 2019 r. eksperci nominowali 48 instytucji, z których wyłoniono 11 laureatów EDUinspiracji, a spośród stu nadesłanych zgłoszeń tytuł EDUinspiratora otrzymało sześć osób. Jednocześnie wyróżniono i doceniono prace dziennikarzy i publicystów poruszających tematy unijnych projektów edukacyjnych. W konkursie EDUinspiracje Media w 2019 r. nominowano 17 prac, spośród których kapituła wybrała cztery najlepsze materiały dziennikarskie. Autorami nadesłanych materiałów byli zarówno doświadczeni dziennikarze mediów o ogólnopolskim zasięgu, jak i publicyści oraz młodzi dziennikarze akademicy.

Opisy nagrodzonych inicjatyw można znaleźć w publikacji *EDUinspiracje 2019*, (czytelnia.frse.org.pl), w filmach przedstawiających projekty realizowane przez beneficjentów oraz w bazie dobrych praktyk na internetowej stronie EDUinspiracji.

Strona internetowa:
www.eduinspiracje.org.pl

Gala wręczenia nagród edukacyjnych Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa, 3 grudnia 2019 r.

FOT. KRZYSZTOF KUCZYK

ZWYCIĘZCY EDUINSPIRACJI W 2019 R.

EDUinspiracje:

- Szkolnictwo wyższe: „Freely accessible central european soil” (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu);
- Edukacja szkolna: „Empowering teachers and pupils for a better life through nature” (Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków w Markach);
- Kształcenie i szkolenia zawodowe: „Otwarta Europa szansą rozwoju zawodowego uczniów opolskiej budowlanki – edycja II” (Zespół Szkół Budowlanych im. Papieża Jana Pawła II w Opolu);
- Edukacja dorosłych: „Deaf learning” (Polski Związek Głuchych Oddział Łódzki);
- Młodzież: „NAURU GAME for active citizenship of youth” (Stowarzyszenie Centrum Rozwiązań Systemowych we Wrocławiu);
- POWER Edukacja szkolna: „Autyzm – nowe wyzwania, nowe horyzonty” (Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Elblągu);
- POWER Edukacja zawodowa: „Mobilnie, kompetentnie, z doświadczeniem. Rozwój zagranicznych praktyk zawodowych w Zespole Szkół Politechnicznych w Głogowie” (Zespół Szkół Politechnicznych w Głogowie);
- Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży: „W cieniu legend” (Stowarzyszenie Południowo-Zachodnie Forum Samorządu Terytorialnego „Pogranicze” w Lubaniu);
- Polsko-Ukraińska Rada Wymiany Młodzieży: „Naszą kolejną w przyszłość” (Zespół Szkół Komunikacji im. Hipolita Cegielskiego w Poznaniu);
- Eurodesk „Prowadzenie regionalnego punktu informacyjnego Eurodesk Polska w Lesznie” (Centrum Aktywności Twórczej w Lesznie).

EDUinspirator:

- Szkolnictwo wyższe: [Magdalena Bojarska](#) (Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu) oraz [Lidia Pokrzycka](#) (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie);
- Edukacja szkolna: [dr Barbara Ostrowska](#) (Prywatne Liceum Ogólnokształcące im. I. J. Paderewskiego w Lublinie);
- Kształcenie i szkolenia zawodowe: [Karolina Dołomisiewicz](#) (Zespół Szkół Licealnych i Technicznych nr 1 w Warszawie);
- Edukacja dorosłych: [Jarosław Marciszewski](#) (Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Koło w Gdańsku);
- Młodzież: [Emil Adamko](#) (Fundacja Rozwoju Podkarpacia dla Młodych „Orzeł” w Ustrzykach Dolnych).

EDUinspiracje Media:

- [Łukasz Grzesiczak](#) (portal holistic.news) za artykuł „Erasmus to najlepszy z projektów UE. Jak zmienił polskich studentów?”;
- [Piotr Wójcik](#) (Radio EM Kielce) za audycję „Study buddies. To dzięki nim studentom z zagranicy łatwiej jest się odnaleźć w polskich realiach”;
- [Marcin Strzelecki](#) za reportaż filmowy „Pokazuj mi świat, Tato!”.

Wyróżnienia:

- [Kazimierz Netka](#) (gazeta internetowa pulsarowy.pl) za artykuł „II LO w Gdańsku zaprasza swych rówieśników do wystawienia sztuki teatralnej”;
- [Szymon Majchrzak](#) (Radio Afera z Poznania) za audycję „Wykalkulowany Erasmus”.

Wyróżnienie specjalne:

- [Wojciech Mikołuszko](#) („Polityka”) za artykuł „Para z parą”.

EUROPEAN LANGUAGE LABEL – JĘZYKOWE INSPIRACJE

Konkurs promuje osiągnięcia w nauczaniu języków obcych we wszystkich typach szkół, uczelni i organizacji oświatowych zajmujących się kształceniem językowym i realizujących projekty o takim charakterze. Jego celem jest zwrócenie uwagi na inicjatywy, które mogą stanowić źródło dydaktycznych inspiracji, a także umożliwić twórcze wykorzystanie rezultatów projektów do nauczania różnych grup wieku i kształcenia w różnych kontekstach kulturowych. Ocenie poddawane są innowacyjne i niestandardowe zastosowania metod, które wnoszą wartość dodaną do dotychczasowych praktyk nauczania i uczenia się języków obcych. Nagrodą jest certyfikat European Language Label – Europejski znak innowacyjności w dziedzinie nauczania i uczenia się języków obcych.

W 2019 r. odbyła się XVIII edycja konkursu, a jej tematami przewodnimi były język i kultura. Jury oceniło 52 zgłoszenia, w gronie zwycięzców znalazło się sześć instytucji. Z okazji 20-lecia European Language Label w Europie przyznano także jedno wyróżnienie specjalne.

Nagrody European Language Label 2019 wręczono podczas II Kongresu Rozwoju Systemu Edukacji (18 września, Warszawa). Wydarzeniu towarzyszyła wystawa najlepszych prac nagrodzonych w konkursie w ostatnich latach. O zwycięskich projektach szeroko informowano w newsletterach i mediach społecznościowych eTwinning i EPALE. Autorzy nagrodzonych przedsięwzięć byli też bohaterami wywiadów i tekstów w czasopiśmie wydawanych przez FRSE: „Europa dla Aktywnych” i „Języki Obce w Szkole”. Jesienią nagrodzone projekty European Language Label prezentowano na trasie Mobilnego Centrum Edukacyjnego.

Strona internetowa:
www.ell.org.pl

MIĘDZYNARODOWY POZIOM, ŚWIATOWY ZASIĘG

Polskie uczelnie

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zaborze za projekt „Be a buddy, not a bully”;
- Zespół Szkół nr 1 w Wieluniu za projekt „Anglojęzyczne przedstawienie z udziałem młodzieży «Poskromienie złoźnika» na podstawie twórczości Williama Szekspira”;
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Juliusza Słowackiego w Starym Sączu za projekt „Językowy Teatr Szkolny”;
- Fundacja Centrum Aktywności Twórczej w Lasocicach za projekt „Kafejka językowa w Fundacji Centrum Aktywności Twórczej”;
- Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Tarnobrzegu za projekt „Witnesses of the Second World War”;
- Muzeum Warszawy za projekt „Warszawa dla średnio zaawansowanych” (wyróżnienie specjalne).

WORLDSKILLS – APETYT NA SUKCES

Zawody WorldSkills i EuroSkills mają zachęcić młodzież do podnoszenia swoich umiejętności w ścisłej współpracy z pracodawcami, a także promować najnowsze rozwiązania w kształceniu i szkoleniach zawodowych. Celem inicjatywy jest także zmiana postrzegania zawodów, w których coraz częściej brakuje specjalistów, oraz przywrócenie prestiżu tym, które powszechnie są uznawane za mało atrakcyjne. Dzięki WorldSkills młodzi ludzie mogą korzystać z najnowszego sprzętu, międzynarodowych szkoleń i wsparcia ekspertów oraz nawiązywać kontakty z potencjalnymi pracodawcami. W Polsce organizacją odpowiedzialną za przygotowanie reprezentacji jest Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji.

Międzynarodowi eksperci z Wielkiej Brytanii i Rosji podczas krajowych eliminacji WorldSkills w Poznaniu, 30 września
FOT. PAWEŁ KRZEPINA

Olimpiada umiejętności

Międzynarodowy konkurs umiejętności zawodowych WorldSkills (22–27 sierpnia, Kazań) był najważniejszym wydarzeniem w obszarze kształcenia branżowego w 2019 r. Na liczącej niemal 75 ha powierzchni Expo w Kazaniu rywalizowało ponad 1200 zawodników w 60 oficjalnych konkurencjach. Odbyły się także konkursy specjalne: Future Skills (złożone z 25 konkurencji związanych z dziedzinami przyszłości, takimi jak: cyberbezpieczeństwo, Internet rzeczy czy Przemysł 4.0) oraz WorldSkills Juniors, obejmujące kilkanaście konkurencji dla zawodników rozpoczynających kształcenie w zawodzie (14–16 lat). Każdą konkurencją opiekował się partner biznesowy, który był odpowiedzialny za zapewnienie infrastruktury technicznej na stanowiskach. O sprawną organizację wydarzenia zadbało kilkuset wolontariuszy z całego świata. Zawody poprzedziła gala otwarcia z uroczystą prezentacją drużyn, a ceremonia zamknięcia i rozdania medali przyciągnęła na znaną ze sportowych imprez Kazań Arenę ponad 50 tys. widzów, w tym delegacje rządowe z 80 krajów.

Impreza była również niepowtarzalną okazją do wymiany doświadczeń i dobrych praktyk, promocji osiągnięć, a także nawiązywania kontaktów i budowania partnerstw edukacyjno-rynkowych. Zawodom towarzyszyły rozmaite pokazy, wystawy, konferencje i seminaria branżowe. W ciągu czterech dni zmagania delegacja Polski – jako jednego z kilkunastu krajów – była obecna w strefie promocyjnej wydarzenia, gdzie prezentowała zawodników, idee oraz całe spektrum edukacyjnych inicjatyw, którymi zarządza Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji.

Drużyna na medal

W Polsce w misję WorldSkills zaangażowało się ponad 50 osób – mentorów, trenerów i reprezentantów kilkudziesięciu firm działających w branżach najbardziej zagrożonych niedoborem pracowników. Wspólnie z nimi zespół WorldSkills działający w FRSE zrekrutował uczniów i studentów do reprezentacji Polski. Ekipa liczyła 11 zawodników startujących w ośmiu konkurencjach: florystyka, gotowanie, mechatronika, obrabiarki CNC, spawanie, technologia mody, a także projektowanie informacji o budynku (Future Skills) oraz robotyka mobilna (Worldskills Juniors). Przed wyjazdem do Kazania zawodnicy szlifowali umiejętności w międzynarodowych konkursach organizowanych w Wielkiej Brytanii, Finlandii, Chinach i Francji.

Szczególnym osiągnięciem w Kazaniu było zdobycie przez Macieja Pisarka srebrnego medalu w najlepiej obsadzonej konkurencji, jaką jest gotowanie. Na ten sukces pracował cały zespół wspierający inicjatywę WorldSkills, ale przede wszystkim znakomici szefowie kuchni: ekspertka Iwona Niemczewska oraz trener Paweł Salamon. Po powrocie z Rosji zawodnicy zaprezentowali się podczas imprez towarzyszących Forum Ekonomicznemu w Krynicy i konferencji „Kompetencje przyszłości” organizowanej w ramach Europejskiego Tygodnia Umiejętności Zawodowych.

WorldSkills i EuroSkills w Polsce

W 2019 r. trwała intensywna promocja idei konkursu wśród szkół i ośrodków naukowych, zespół WorldSkills rozwijał również współpracę z partnerami biznesowymi. Jego członkowie wzięli udział w wielu spotkaniach i konferencjach, odwiedzili także kilkanaście lokalnych i krajowych konkursów branżowych. Z ideą zapoznało się niemal 4 tys. interesariuszy. Fundacja objęła merytorycznym wsparciem lokalne inicjatywy i przedsięwzięcia popularyzujące szkolnictwo branżowe wśród młodzieży, zaprosiła również do współpracy przedstawicieli firm i instytucji branżowych, które zdecydowały się wesprzeć zespół WorldSkills Poland w przygotowaniach do konkursu.

Rok debiutów

Po zwycięstwie w olimpiadzie umiejętności zespół WorldSkills nie spoczywa na laurach. W 2019 r. po raz pierwszy w historii zorganizował ogólnokrajowe eliminacje mające wyłonić reprezentanta Polski w kategorii gotowanie do konkursu EuroSkills 2020 w Grazu, który z powodu pandemii został przełożony na 6–10 stycznia 2021 r. Podczas Międzynarodowych Targów Wyrobów Spożywczych w Poznaniu o możliwość dołączenia do drużyny walczyło 10 zawodników wyselekcjonowanych spośród niemal 40 kandydatów. Zwycięzcy szykują się do zawodów, a zdobyte doświadczenia zostaną wykorzystane do opracowania standardu wyłaniania talentów w pozostałych 15 dyscyplinach zawodów EuroSkills, w których wezmą udział polscy uczniowie.

Badania i analizy

Wiedza oparta na dowodach

Badania przebiegu i skutków programów zarządzanych przez FRSE służą spełnianiu wytycznych Komisji Europejskiej w zakresie wdrażania polityki opartej na dowodach. Wyniki wykorzystywane są również w działaniach informacyjno-promocyjnych programu Erasmus+

Obszar zainteresowań zespołu badawczego FRSE obejmuje wszystkie sektory programu Erasmus+, przede wszystkim akcje zdecentralizowane, obsługiwane na poziomie krajowym.

Wyniki analiz pozwalają ocenić rezultaty programów europejskich, a także korzyści wynikające z realizacji projektów. To źródło rzetelnych informacji, które w dłuższej perspektywie umożliwi efektywne planowanie i zarządzanie projektami przez beneficjentów, a jednocześnie przyczyni się do skuteczniejszego realizowania działań związanych z wdrażaniem programu Erasmus+ w Polsce.

Badania dotyczą przede wszystkim efektów podejmowanych działań oraz wpływu projektów. Celem jest diagnoza potrzeb poszczególnych grup docelowych oraz sprawdzenie sposobów podnoszenia kompetencji uczestników wspieranych ze środków programu. W 2019 r., wzorem poprzednich lat, analizowano wpływ programu na uczestników indywidualnych i instytucjonalnych. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji zaangażowała się w dziewięć projektów badawczych o bardzo zróżnicowanej tematyce związanej z poszczególnymi sektorami Erasmus+.

Równolegle badacze starają się czerpać jak najwięcej z doświadczeń innych polskich i europejskich instytucji badawczych oraz korzystać z wyników badań edukacyjnych, które dotyczyły podobnych obszarów merytorycznych.

FOT. KRZYSZTOF KUCZYK

WYJAZDY STUDENCKIE W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM

W sektorze Szkolnictwo wyższe Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji brała udział w międzyagencyjnym projekcie dotyczącym analizy uznawalności akademickiej efektów kształcenia nabywanych w ramach mobilności. Pod uwagę wzięto studentów korzystających z oferty programu Erasmus+ w latach 2014–2016: łącznie było to niemal 60 tys. mobilności studentów z Danii, Estonii, Łotwy, Polski i Szwecji. Badanie opierało się na ilościowej analizie danych zawartych w raportach uczestników oraz innych informacji udostępnionych przez pięć narodowych agencji. W wymienionych krajach przeprowadzono także 67 wywiadów z respondentami, które stanowiły podstawę przygotowania indywidualnych studiów przypadków. Raport końcowy jest dostępny na stronach agencji uczestniczących w badaniu.

W Szkolnictwie wyższym kontynuowano także „Badanie losów absolwentów, uczestników mobilności w programie Erasmus i Erasmus+”. Jego celem jest analiza dalszych losów edukacyjnych i zawodowych studentów, którzy wzięli udział w mobilnościach (wyjazdy na zagraniczne studia i praktyki). W tym wypadku stosuje się pomiar przekrojowy i podłużny. Oznacza to, że co roku uwzględnia się nowe grupy studentów, a pomiar powtarza się rok, trzy i pięć lat po zakończeniu studiów przez daną grupę.

EFEKTY SZKOLEŃ KADRY EDUKACJI SZKOLNEJ

W 2019 r. zakończyło się „Badanie wpływu projektów mobilności realizowanych w sektorze edukacji szkolnej”, w którym wzięły udział cztery narodowe agencje: litewska w roli koordynatora, estońska, fińska i polska. Celem działań była ocena wpływu zagranicznych szkoleń kadry nauczycielskiej na wzrost jej kompetencji oraz rozwój instytucjonalny placówek edukacyjnych w krajach objętych badaniem. Analizowano sytuację w szkołach, które wzięły udział w pierwszej fazie badania w 2016 r. W efekcie podsumowania powstał raport międzynarodowy w wersji angielskiej oraz raport krajowy w wersji polskiej i angielskiej. Równoległe opracowano raport z krajowego badania na temat współpracy placówek edukacyjnych z organami prowadzącymi w ramach realizowania projektów zagranicznych mobilności kadry edukacyjnej.

MONITORING LOSÓW UCZESTNIKÓW MOBILNOŚCI W SEKTORZE KSZTAŁCENIA I SZKOLEŃ ZAWODOWYCH

Działania związane z sektorem Kształcenie i szkolenia zawodowe polegały na kontynuowaniu międzynarodowego projektu związanego z badaniem losów byłych uczestników zagranicznych staży i praktyk zawodowych. Fundacja zainicjowała wdrażanie projektu jako jego koordynator, dzieląc się doświadczeniem nabytym w 2017 r. w ramach badania przeprowadzonego w Polsce. Monitoring ma na celu uzyskanie wiedzy na temat losów edukacyjno-zawodowych byłych uczestników mobilności, ma także odpowiedzieć na pytanie, czy i ewentualnie jaki wpływ miały wyjazdy z programu Erasmus+ na dalsze losy ich uczestników. Badanie zakończono w 2019 r., a wnioski zostaną opublikowane już wkrótce.

Seminarium badawcze „Evidence-based approach in Erasmus+. Seminar on research and methodology” Warszawa, 9 października 2019 r.
FOT. KRZYSZTOF KUCZYK

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z EDUKACJĄ DOROSŁYCH

Tego sektora dotyczyło krajowe seminarium badawcze „Wyzwania w obszarze ewaluacji działań edukacyjnych adresowanych do osób dorosłych” (15 października, Warszawa), współorganizowane z Polskim Towarzystwem Ewaluacyjnym. Stanowiło ono platformę wymiany doświadczeń związanych z oceną działań publicznych służących podnoszeniu kompetencji osób dorosłych. Była to jednocześnie okazja do przedstawienia wyników badania FRSE nt. wspierania osób dorosłych o niskich umiejętnościach podstawowych.

W ramach współpracy z Krajowym Biurem EPALE przeprowadzono badanie i opracowano raport poświęcony użyteczności platformy EPALE wśród jej dotychczasowych i potencjalnych użytkowników.

BADANIA W SEKTORZE MŁODZIEŻ

Kontynuowano współpracę na rzecz sektora Młodzież, nawiązaną w ramach międzynarodowej sieci RAY (Research-based analysis and monitoring of Erasmus+ Youth). W wyniku corocznych analiz RAY publikuje aktualne informacje na temat polityki młodzieżowej oraz procesów zachodzących w edukacji pozaformalnej. Pierwsze badanie mierzyło efekty szkoleń przeprowadzonych w tym sektorze, drugie natomiast – jak co roku – służyło zebraniu opinii o projektach wśród ich koordynatorów i uczestników. W 2019 r. opracowano także raport na temat wpływu zagranicznych wolontariuszy na szkoły i przedszkola w Polsce. Dane zbierano od 2018 r. za pomocą wywiadów prowadzonych z kadrą kierowniczą placówek i koordynatorami projektów wolontariatu, a także kwestionariusza online skierowanego do byłych wolontariuszy goszczących w Polsce.

UPOWSZECHNIANIE WYNIKÓW

Zespół badawczy FRSE regularnie dzieli się wynikami badań w formie raportów udostępnianych online oraz podczas spotkań z beneficjentami i innymi interesariuszami programu Erasmus+. W 2019 r. okazją do dyskusji w międzynarodowym gronie było seminarium „Evidence-based approach in Erasmus+. Seminar on research and methodology” poświęcone mierzeniu efektywności projektów realizowanych we wszystkich pięciu sektorach programu Erasmus+ (9–10 października, Warszawa). Wydarzenie już po raz trzeci zgromadziło osoby zaangażowane w prowadzenie badań europejskich programów edukacyjnych – przedstawiciele narodowych agencji Erasmus+ oraz współpracujących z nimi ewaluatorów. Sesje dotyczyły zagadnień związanych z metodologią badań, w tym metodami kontrfaktycznymi, a także z ograniczeniami w prowadzeniu badań i możliwościami wykorzystania wyników analiz w politykach publicznych.

Wydawnictwo
FRSE

Mediateka 2019

W 2019 r. na rynku ukazało się ponad 30 książek sygnowanych przez FRSE. Co ważne, wszystkie publikacje są bezpłatne. Wersje elektroniczne można pobrać ze strony internetowej czytelnia.frse.org.pl, a drukowane – w trakcie targów i wydarzeń organizowanych przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji

Działalność wydawnicza Fundacji była koordynowana przez Wydawnictwo FRSE, które kontynuuje wydawanie czasopism oraz zapewnia obsługę edytorską i graficzną zespołom przygotowującym publikacje naukowe, tematyczne i badawcze.

PUBLIKACJE INFORMACYJNO-PROMOCYJNE I PRZEWODNIKI

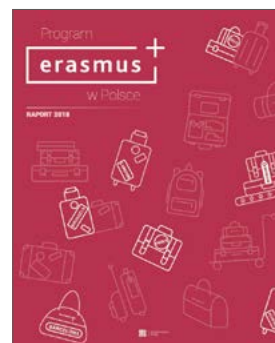
25 lat Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji 1993–2018

Publikacja jest podsumowaniem 25 lat intensywnej, stale poszerzającej się działalności FRSE. Opisano w niej wszystkie najważniejsze wydarzenia i sukcesy Fundacji oraz wyzwania przed nią stojące. Czytelnicy znajdą w publikacji inspirujące wywiady i zestawienia statystyczne – wszystko, co należy o Fundacji wiedzieć, czyli FRSE „w pigułce”.

Program Erasmus+ w Polsce. Raport 2018

Publikacja szczegółowo opisuje piąty rok działalności programu Erasmus+ w Polsce. Zapoznaj się z przykładami dobrych praktyk beneficjentów, statystykami za rok 2018, działaniami Narodowej Agencji oraz programami i inicjatywami wspomagającymi cele programu Erasmus+. Do raportu powinny zajrzeć wszystkie osoby zainteresowane działalnością FRSE, a szczególnie beneficjenci i przedstawiciele instytucji planujących realizowanie projektu w ramach programu.

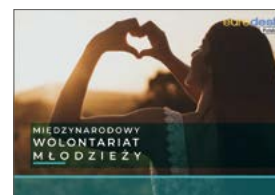
Zwycięskie projekty w konkursie eTwinning 2019

Autorzy prezentują najlepsze projekty nagrodzone w konkursie „Nasz projekt eTwinning 2019”. Nagrodzone przedsięwzięcia są przykładem interdyscyplinarnej pracy wymagającej wyjątkowego zaangażowania zarówno nauczycieli, jak i uczniów. Publikacja jest uhonorowaniem ich ponadprzeciętnych osiągnięć oraz stanowi źródło inspiracji dla wszystkich zainteresowanych dodatkowymi działaniami.

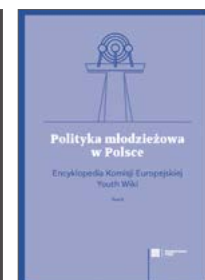
Międzynarodowy wolontariat młodzieży

Oto kolejne opracowanie Biura Eurodesk Polska, informujące o możliwościach wyjazdów zagranicznych. Publikacja przedstawia sposoby zdobywania doświadczeń i współpracy rozwojowej na całym świecie. Redaktorzy zebrali w niej informacje o najciekawszych programach, w które mogą się zaangażować młodzi Polacy.

Polityka młodzieżowa w Polsce. Encyklopedia Komisji Europejskiej Youth Wiki, tomy 1 i 2

Publikacje wydane w ramach „Pakietu na rzecz Edukacji i Młodzieży”, ogłoszonego przez Komisję Europejską, służyć mają wzmocnieniu współpracy między krajami Partnerstwa Wschodniego a Unią na rzecz młodzieży. Autorzy analizują politykę młodzieżową krajów Partnerstwa, określają wyzwania stojące przed młodymi ludźmi w tym regionie oraz przedstawiają propozycje wniosków i rekomendacji zmierzających do dalszego zacieśniania współpracy między Polską, krajami Unii Europejskiej i Partnerstwa Wschodniego w dziedzinie polityki młodzieżowej i pracy z młodzieżą.

Zoom East 2019

Publikację opracował zespół Salto EECA we współpracy z pozostałymi centrami informacji sieci SALTO w Europie Wschodniej i na Kaukazie. Dzięki książce czytelnicy dowiedzą się, w jaki sposób działają centra SALTO w poszczególnych krajach oraz jak nawiązać z nimi współpracę.

SERIA TEMATYCZNA

Publikacje z serii tematycznej poświęcone są programowi Erasmus+ oraz działaniom wspomagającym. Zawierają cenne informacje i wskazówki dla obecnych i przyszłych beneficjentów.

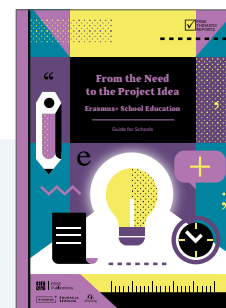
Rezultaty w projektach edukacyjnych

„Kierownik projektu jest jak kapitan statku: nie tylko wydaje komendy, ale także wypatruje raf i robi wszystko, żeby bezpiecznie doплыć do celu” (J. Petz, autor). Publikacja to poradnik dla wszystkich, którzy zamierzają realizować projekt edukacyjny. Dzięki zawartym tam wskazówkom czytelnicy dowiedzą się m.in.: jak skutecznie zarządzać projektem edukacyjnym, aby osiągnąć jak najlepsze rezultaty; czym jest trwałość rezultatów w projektach edukacyjnych lub jakie są obowiązki każdego kierownika projektu.

From the need to the project idea

Jest to anglojęzyczna wersja przewodnika *Od potrzeby do koncepcji projektu*, wydane w 2018 r. Publikacja jest skierowana do przedstawicieli szkół – dyrektorów, nauczycieli, pracowników administracji – którzy dostrzegają możliwość rozwoju swoich placówek poprzez realizowanie projektów międzynarodowych. Taką szansę dają programy: Erasmus+ oraz eTwinning, prowadzone w Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Przewodnik przedstawia możliwości tych inicjatyw, ich elastyczność oraz szeroką paletę potencjalnych korzyści płynących z realizowania działań.

Evidence-based approach in Erasmus+

W publikacji zawarto artykuły dotyczące metodologii badania efektów projektów realizowanych w ramach Erasmus+. Autorami tekstów są przedstawiciele narodowych agencji oraz współpracujący z nimi badacze zajmujący się ewaluacją efektów programu. Książka to podsumowanie rezultatów międzynarodowego seminarium o tym samym tytule, zorganizowanego przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji w październiku 2018 r.

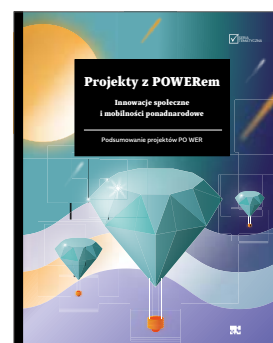
Sześć kontekstów uczenia (się) dorosłych

Najciekawsze teksty zamieszczone na platformie EPALE w 2019 r. można znaleźć właśnie w tej publikacji. Czytelnicy dowiedzą się, jak przebiega nieformalne uczenie dorosłych, poznają warsztat trenerów osób dorosłych i tajniki uczenia w multimedialnej rzeczywistości. Publikację wzbogacono o autorskie grafiki. Lektura ma na celu zainspirowanie czytelników oraz rozbudzenie w nich pragnienia dalszych edukacyjnych poszukiwań.

Projekty z POWERem

Podsumowanie pięciu lat realizacji Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w FRSE. W publikacji przedstawiono projekty beneficjentów oraz ich refleksje na temat podjętych inicjatyw i wyjazdów zagranicznych. Zaprezentowane przykłady mają być inspiracją i zachętą dla instytucji edukacyjnych do nawiązywania współpracy zagranicznej oraz tworzenia przestrzeni dialogu i wymiany doświadczeń.

SERIA NAUKOWA

W 2019 roku ukazało się aż pięć tomów w serii naukowej Wydawnictwa FRSE. Cała seria polecana jest pedagogom oraz wszystkim zainteresowanym zagadnieniami kluczowymi dla edukacji na każdym etapie życia.

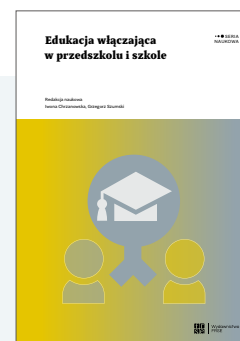
- Tom 5 – Kształtowanie kompetencji przedsiębiorczych**
Publikacja została poświęcona jednej z kluczowych kompetencji w europejskim systemie edukacji – przedsiębiorczości. Jak należy rozumieć pojęcie przedsiębiorczości w dynamicznie rozwijającym się świecie? Czy jest ona nieodłącznym elementem innowacyjności? W jaki sposób kształtuje się postawy przedsiębiorcze na poszczególnych poziomach edukacji formalnej? Czy mobilność edukacyjna może mieć wpływ na rozwijanie się postaw przedsiębiorczych? Na te i wiele innych pytań czytelnicy znajdą odpowiedzi w tomie 5.

- Tom 6 – Edukacja – relacja – zabawa. Wieloaspektowość internetu w wymiarze bezpieczeństwa dzieci i młodzieży**
Celem publikacji jest pomoc w lepszym zrozumieniu wirtualnego świata, który w coraz większym stopniu wkracza w codzienne życie, a także omówienie wybranych aspektów tej dynamicznie zmieniającej się przestrzeni. W książce przedstawiono zarówno zagrożenia, jak i możliwości związane z korzystaniem z internetu. Autorzy analizują potencjał sieci jako obszaru socjalizacji, uczenia się, zarządzania prywatnością czy kształtowania postaw e-obywatelstwa wśród młodzieży. W 2020 r. ukaże się wersja angielska książki.

- Tom 7 – Edukacja włączająca w przedszkolu i szkole**
Książka polecana jest wszystkim osobom zainteresowanym edukacją włączającą, czyli czołowym paradygmatem pedagogiki specjalnej. W publikacji omówiono aktualne wyniki badań na temat kluczowych aspektów edukacji włączającej z uwzględnieniem perspektywy uczniów, nauczycieli i rodziców. Przeanalizowano także model szkoły i przedszkola włączającego pod kątem finansowym, organizacyjnym i pedagogicznym oraz przedstawiono rozwiązania służące zaspokajaniu potrzeb uczniów wybitnie uzdolnionych i migrantów w placówkach edukacyjnych.

- Tom 8 – Kreatywność w systemie edukacji**
Publikację poświęcono wieloaspektowemu pojęciu – kreatywności, jako jednej z kompetencji kluczowych. Z tej monografii czytelnicy dowiedzą się m.in.: jaka jest rola kreatywności w systemach edukacji i na rynku pracy; w jaki sposób wspierać kreatywność w szkole oraz co na temat tego zagadnienia mówią przedsiębiorcy i inni eksperci.

- Tom 9 – Wykształcenie zawodowe. Perspektywa edukacji i rynku pracy**
W publikacji szczegółowo omówiono różne aspekty kształcenia zawodowego w Polsce: jego miejsce w systemie edukacji i na rynku pracy, wyniki badań efektów kształcenia zawodowego, konieczne zmiany strukturalne i finansowe zwiększające skuteczność kształcenia. Czytelnicy dowiedzą się również, w jaki sposób programy mobilności edukacyjnej, finansowane ze środków Unii Europejskiej, mogą wpływać na jakość oferty i atrakcyjność kształcenia zawodowego.

RAPORTY Z BADAŃ

Publikacje wydane w tej serii prezentują wyniki badań prowadzonych przez Zespół Analityczno-Badawczy FRSE.

- Erasmus... and what next?**
Publikacja jest anglojęzyczną wersją raportu *Erasmus... i co dalej?*, wydanego w 2017 r. Przedstawiono w niej wyniki badania losów edukacyjnych i zawodowych polskich studentów uczestniczących w projektach mobilności w programach Erasmus i Erasmus+. Czytelnik znajdzie tu informacje na temat kompetencji zdobytych przez uczestników badania, ich wyborów edukacyjnych i zawodowych oraz poziomu satysfakcji po uczestnictwie w mobilności.

Jak mobilni nauczyciele zmienili swoje szkoły? / How did mobile teachers change their schools?

Raport przedstawia wyniki z drugiej fazy badania projektów zagranicznych mobilności szkolnej kadry edukacyjnej, dofinansowanych w ramach programu Erasmus+. Czy i w jakim stopniu osiągnięte rezultaty okazały się trwałe i potrzebne w dalszej pracy nauczycieli i w funkcjonowaniu ich szkół? Tego czytelnicy dowiedzą się z raportu, który został wydany w wersji polskiej i angielskiej.

Jak wspierać osoby dorosłe o niskich umiejętnościach podstawowych?

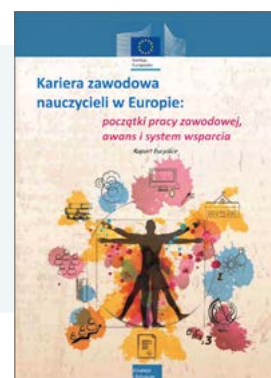
W raporcie przedstawiono wnioski z badania jakościowego przeprowadzonego w ramach pierwszej fazy projektu „Szansa – nowe możliwości dla dorosłych”. Badanie, zrealizowane w pierwszym kwartale 2019 r., objęło 50 organizacji z ośmiu województw. Były to podmioty zajmujące się m.in. wsparciem osób dorosłych o niskich umiejętnościach podstawowych. Badanie o charakterze eksploracyjnym miało na celu opisanie wybranych aspektów modelowych rozwiązań stosowanych przez instytucje działające na rzecz podnoszenia umiejętności podstawowych dorosłych Polaków.

PUBLIKACJE EURYDICE

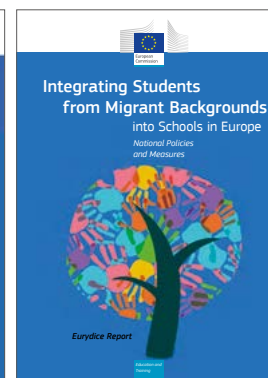
Kariera zawodowa nauczycieli w Europie / Teaching careers in Europe

Raport informuje, jakie kwalifikacje są wymagane do pracy w zawodzie, jakiego wsparcia mogą oczekiwać nauczyciele podczas wykonywania swoich obowiązków, a także jakie mają perspektywy awansu i doskonalenia zawodowego. Opracowanie przedstawia również najważniejsze wyzwania dla systemów edukacji związane z niedoborem lub nadmierną podażą kandydatów do zawodu.

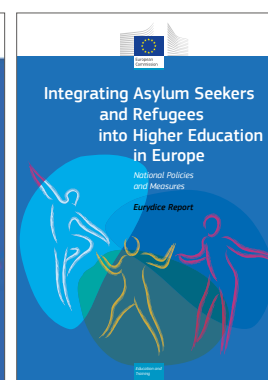
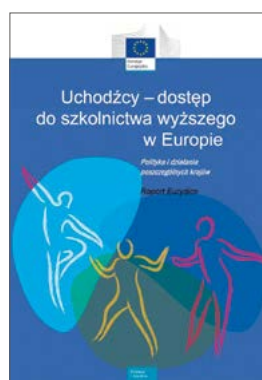
Integrating students from migrant backgrounds into schools in Europe / Integracja uczniów ze środowisk migranckich w szkołach w Europie

W publikacji przedstawiono zalecenia i regulacje obowiązujące w 42 systemach edukacji w zakresie sposobów przyjmowania do szkół uczniów ze środowisk imigranckich. Czytelnik dowie się m.in., jakiego rodzaju wsparcie w nauce (np. nauce języka) i funkcjonowaniu w środowisku szkolnym jest im zapewniane. W raporcie zwrócono też uwagę na stosowane w niektórych krajach holistyczne podejście do potrzeb takich uczniów, uwzględniające ich potrzeby psychospołeczne. Podejście to pozwala stworzyć, jak się wydaje, bardziej korzystne warunki dla ich nauki i rozwoju.

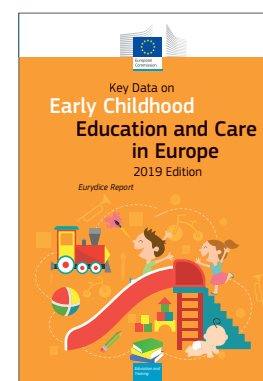
Integrating asylum seekers and refugees into higher education in Europe / Uchodźcy – dostęp do szkolnictwa wyższego w Europie

Raport analizuje, w jaki sposób szkolnictwo wyższe w poszczególnych krajach jest przygotowane na przyjęcie coraz większej liczby uchodźców i osób poszukujących azylu w Europie. Wielu uchodźców jest w wieku pozwalającym na podjęcie studiów, ale często nie są do tego przygotowani. Uczelnie nie zawsze dysponują narzędziami do pracy ze studentem mającym specjalne potrzeby wynikające ze słabej znajomości języka wykładowego, a niekiedy wymagającego wsparcia psychologicznego.

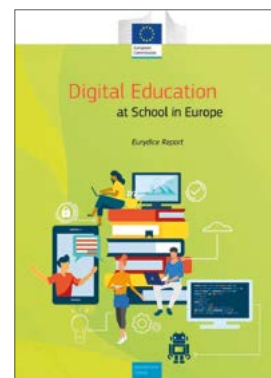
Key data on early childhood education and care in Europe

Jest to szczegółowy przegląd europejskich regulacji prawnych dotyczących edukacji wczesnoszkolnej oraz analiz prowadzonych w takich obszarach, jak: zarządzanie placówką edukacyjną, dostępność miejsc, program nauczania czy też monitorowanie i ewaluacja efektów kształcenia. Rozwiązania stosowane w poszczególnych krajach są porównywane z punktu widzenia najważniejszych odbiorców systemu wczesnej edukacji i opieki – dzieci i ich rodziców.

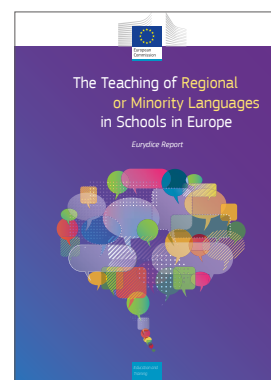
Digital education at school in Europe

Raport dotyczy edukacji cyfrowej w szkołach w Europie. Zawiera m.in. wskaźniki poziomu kompetencji cyfrowych uczniów oraz wskazówki odnoszące się do sposobów ich rozwijania i oceniania w ramach programów szkolnych, a także wskaźniki poziomu kompetencji cyfrowych nauczycieli. Omawia sposoby wykorzystywania narzędzi informatycznych w szkole – także do oceny kompetencji cyfrowych – oraz strategię nauczania edukacji cyfrowej w poszczególnych systemach oświaty.

The teaching of minority or regional languages at schools in Europe

Raport przedstawia aktualne polityki poszczególnych krajów europejskich w dziedzinie nauczania języków regionalnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych w szkołach. Poza wykazem języków w publikacji można znaleźć: informacje dotyczące legislacji językowej w Europie; przykłady działań mających na celu organizowanie różnych form nauczania tych języków w ramach systemu edukacji danego kraju, a także przykłady wybranych projektów edukacyjnych finansowanych przez Unię Europejską, które wspierają nauczanie języków regionalnych i języków mniejszości.

POZOSTAŁE PUBLIKACJE

Academic planner for Erasmus+ students in Poland

Kalendarz jest przeznaczony dla studentów zagranicznych, którzy w ramach Akcji 1. programu Erasmus+ (*Mobilność edukacyjna*) przyjechali zdobywać wiedzę na polskich uczelniach w roku akademickim 2019/2020. Anglojęzyczna publikacja nie tylko pomaga zorganizować swój czas, lecz także zawiera wiele ilustrowanych ciekawostek, cytatów, porad oraz informacji przydatnych podczas pobytu w Polsce.

Volunteering notes

Anglojęzyczny notes, wzbogacony o autorskie grafiki, przeznaczony jest dla wolontariuszy Europejskiego Korpusu Solidarności. Publikacja zawiera cenne wskazówki, porady, ćwiczenia, inspirujące cytaty, które mają na celu zachęcanie młodych ludzi do rozwijania swoich umiejętności na potrzeby wolontariatu.

CZASOPISMA

Europa dla Aktywnych

To bezpłatny kwartalnik Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, skierowany do beneficjentów zarządzanych przez nią programów – głównie Erasmusa+. Inspiruje, doradza, wyjaśnia i wspiera – tak aby projekty przynosiły jak największe korzyści osobom w nie zaangażowanym i całemu otoczeniu. W 2019 r. na łamach kwartalnika ukazały się wywiady ze znanymi stypendystami Erasmusa, relacje z imprez organizowanych przez FRSE oraz materiały problemowe dotyczące edukacji pozaformalnej i edukacji dorosłych.

W połowie 2019 r. czasopismo przeszło gruntowną metamorfozę. Została odświeżona szata graficzna, powiększyła się także objętość z 36 stron do 76, oferując dodatkową przestrzeń dla inspirujących artykułów.

Ze wszystkimi dotychczasowymi wydaniem można zapoznać się na stronie frse.org.pl/eda.

Języki Obce w Szkole

Czasopismo to dostarcza nauczycielom języków obcych informacji teoretycznych i praktycznych z zakresu glottodydaktyki, językoznawstwa, psycholingwistyki i kulturoznawstwa. W piśmie poruszane są zagadnienia odnoszące się do projektów realizowanych w ramach unijnych programów edukacyjnych, w tym opisujące działania realizowane w programie Erasmus+, przede wszystkim projekty nagrodzone w konkursie European Language Label. Bieżące i archiwalne numery „Języków Obcych w Szkole” są dostępne online na stronie www.jows.pl oraz przez profil na Facebooku (fb.com/jezykiwskole).

Drukowane wydania czasopisma trafiają co kwartał do ponad 360 instytucji w całym kraju, w tym do bibliotek pedagogicznych i uniwersyteckich, ośrodków doskonalenia nauczycieli, kuratoriów oświaty i szkół, oraz do 300 indywidualnych prenumeratorów. W październiku 2019 r. redakcja „Języków Obcych w Szkole” zorganizowała konferencję połączoną z warsztatami dla nauczycieli pt. „Kalejdoskop metodyczny”. Prelegentami byli m.in. dr hab. Radosław Kucharczyk, dr Eliza Borczyk, dr Emilia Podpora-Polit i dr Justyna Deczewska.

WYDAWNICTWO:
FRSE.ORG.PL/WYDAWNICTWO

PUBLIKACJE W WERSJACH PDF I EPUB:
CZYTELNIA.FRSE.ORG.PL

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) funkcjonuje od 1993 r.

Jest jedyną w Polsce instytucją z tak dużym doświadczeniem w zarządzaniu kilkunastoma edukacyjnymi programami europejskimi. W latach 2007–2013 koordynowała w Polsce programy: „Uczenie się przez całe życie” (Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius i Grundtvig) oraz „Młodzież w działaniu”.

Pełni funkcję Narodowej Agencji Programu Erasmus+ na lata 2014–2020 oraz Narodowej Agencji Europejskiego Korpusu Solidarności. Równolegle realizuje europejskie inicjatywy informacyjno-edukacyjne: eTwinning, Eurodesk Polska, Eurydice, Europass, ECVET i EPALE. Wspiera również współpracę z krajami Wschodu, poprzez Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży, Polsko-Ukraińską Radę Wymiany Młodzieży oraz Centrum Współpracy SALTO z Krajami Europy Wschodniej i Kaukazu. Od 2014 r. FRSE uczestniczy we wdrażaniu Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Fundacja jest też organizatorem wielu wydarzeń edukacyjnych, w tym konkursów promujących rezultaty projektów (EDUinspiracje i EDUinspirator, European Language Label, Selfie+).

Koordynuje obchody Europejskiego Tygodnia Młodzieży oraz współorganizuje wydarzenia odbywające się w ramach Europejskiego Dnia Języków. Prowadzi działalność analityczno-badawczą oraz wydawniczą (jest wydawcą m.in. kwartalników: „Języki Obce w Szkole” oraz „Europa dla Aktywnych”).

www.frse.org.pl

